

ΤΕΙ ΠΑΤΡΩΝ

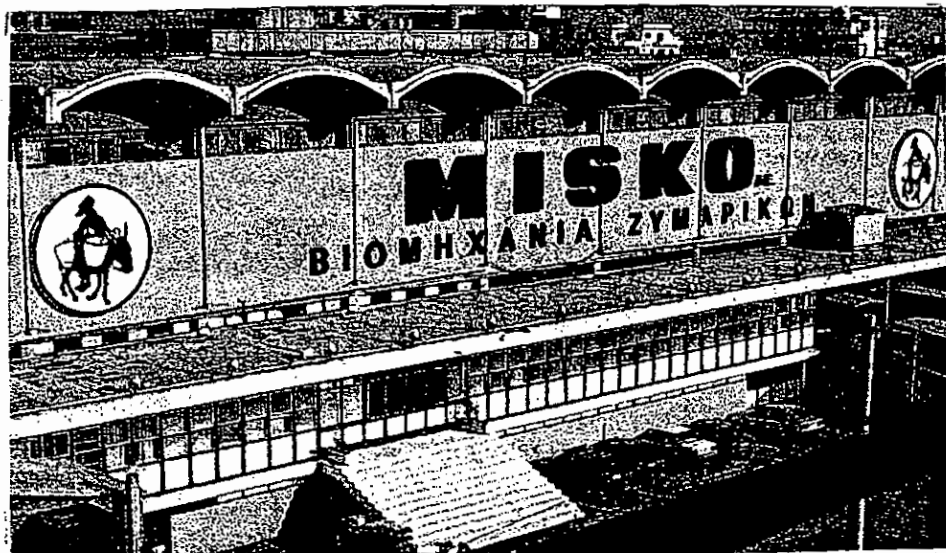
Σχολή: Διοίκησης & Οικονομίας

Τμήμα: Διοίκησης Επιχειρήσεων

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

Θέμα: «Εφαρμογή κανόνων υγιεινής και ασφάλειας των εργαζομένων στις βιομηχανίες της Πάτρας. Ο ρόλος της διοίκησης για την εφαρμογή τους.

Έρευνα: α) σε εργαζόμενους, β) σε επιχειρήσεις»

Εισηγήτρια: κα Κάρδαρη Ιωάννα
(Καθηγήτρια)

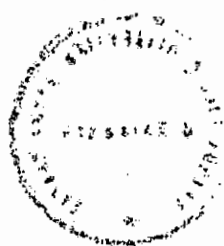
Σπουδάστριες: Βούρτση Σπυριδούλα
Κίντου Αγγελική

Μάρτιος 2000

ΕΠΙΣΤΟΛΗ
ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ

3067

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1: ΟΡΙΣΜΟΣ ΥΓΙΕΙΝΗΣ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ

1.1 Ορισμός	Σελ.	5
1.2 Υπεύθυνοι Υγείας και ασφάλειας	Σελ.	5

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2: ΕΡΓΑΤΙΚΑ ΑΤΥΧΗΜΑΤΑ

2.1 Το πρόβλημα των εργατικών ατυχημάτων	Σελ.	9
2.2 Έννοια εργατικών ατυχημάτων	Σελ.	11
2.3 Αιτίες εργατικών ατυχημάτων	Σελ.	12
2.4 Διακρίσεις της ανικανότητας του εργαζόμενου λόγω του εργατικού ατυχήματος	Σελ.	18
2.5 Λόγοι που επιβάλλουν την πρόληψη ατυχημάτων	Σελ.	19
2.6 Κόστος – Συνέπειες εργατικών ατυχημάτων	Σελ.	21
2.7 Η πρόληψη εργατικών ατυχημάτων	Σελ.	24
2.7α Τί εξασφαλίζεται με την πρόληψη ατυχημάτων	Σελ.	24
2.7β Κανόνες για την ασφαλή εκτέλεση εργασίας	Σελ.	24
2.8 Αναγγελία εργατικού ατυχήματος	Σελ.	37
2.9 Αποζημιώσεις του εργαζόμενου σε περίπτωση εργατικού ατυχήματος	Σελ.	38

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3: ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΟΙ ΚΙΝΔΥΝΟΙ

3.1 Εισαγωγή	Σελ.	40
3.2 Μεθοδολογία της εκτίμησης των κινδύνων	Σελ.	45
3.3 Τα κριτήρια προς εφαρμογή για την εκτίμηση των κινδύνων	Σελ.	46
3.4 Η οργάνωση για την εκτίμηση των κινδύνων – οι ευθύνες των εργοδοτών	Σελ.	46
3.5 Επιλογή των ατόμων που θα κάνουν εκτιμήσεις κινδύνων	Σελ.	48
3.6 Εργαζόμενοι και άλλα άτομα που μπορεί να διατρέχουν κίνδυνο	Σελ.	49

3.7	Εργαζόμενοι που διατρέχουν αυξημένο κίνδυνο	Σελ. 50
3.8	Ταξινόμηση και ορισμός επαγγελματικών κινδύνων	Σελ. 50
3.9	Πηγές πληροφοριών για την εκτίμηση των κινδύνων	Σελ. 52
3.10	Γραπτή εκτίμηση επαγγελματικού κινδύνου – έντυπα εκτίμηση επαγγελματικού κινδύνου – τήρηση αρχείου	Σελ. 52
3.11	Χρήση του ατομικού εξοπλισμού προστασίας	Σελ. 55
3.12	Εκτίμηση του ατομικού εξοπλισμού προστασίας	Σελ. 56

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4: ΑΤΟΜΙΚΑ ΜΕΣΑ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ

4.1	Εισαγωγή	Σελ. 72
4.2	Απογραφή των μερών του σώματος που εκτίθενται σε κίνδυνο για χρήση αναλόγων ατομικών μέσων προστασίας	Σελ. 72
4.3	Τα διάφορα ατομικά μέσα προστασίας	Σελ. 73
4.4	Δραστηριότητες που απαιτούν εξοπλισμό ατομικής προστασίας ή μέσα ατομικής προστασίας (ΜΑΠ)	Σελ. 79

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5: ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΓΙΑ ΤΗΝ ΥΓΙΕΙΝΗ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΕΙΑ ΤΩΝ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ

	Όργανα βελτίωσης των συνθηκών εργασίας στην επιχείρηση	Σελ. 81
	Όργανα βελτίωσης των συνθηκών εργασίας σε Εθνικό επίπεδο	Σελ. 95

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6: ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΔΡΟΜΗ ΚΑΙ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΤΩΝ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ ΣΤΗΝ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΩΝ ΚΑΝΟΝΩΝ ΥΓΙΕΙΝΗΣ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ

6.1	Ιστορική αναδρομή	Σελ. 99
6.2	Η συμμετοχή των εργαζομένων σε θέματα υγιεινής και ασφαλείας στην Ελλάδα	Σελ. 102

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7: ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΑ ΝΟΣΗΜΑΤΑ

7.1	Παράγοντες που επηρεάζουν την υγεία	Σελ. 106
7.1.1	Φυσικοί παράγοντες	

α) Θόρυβοι	Σελ. 106
β) Κραδασμοί	Σελ. 107
γ) Θερμότητα	Σελ. 108
δ) Φωτισμός	Σελ. 109
ε) Χημικοί παράγοντες	Σελ. 109
7.2.1 Επαγγελματικές ασθένειες από χημικούς παράγοντες	Σελ. 110
7.2.2 Ασθένειες από φυσικούς παράγοντες	Σελ. 110
7.2.3 Επαγγελματικές ασθένειες του δέρματος	Σελ. 111
7.2.4 Συστηματικές ασθένειες πνευμόνων	Σελ. 111
7.2.5 Επαγγελματικές ασθένειες από λοιμώδεις ή παρασιτικές αιτίες	Σελ. 111

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 8: ΒΑΡΕΑ ΚΑΙ ΑΝΘΥΓΙΕΙΝΑ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΑ (ΒΑΕ)

8.1 Εισαγωγή	Σελ. 113
8.2 Ορισμός ΒΑΕ	Σελ. 113
8.3 Ο κανονισμός των ΒΑΕ	Σελ. 113
8.4 Προσδιορισμός ΒΑΕ και των ειδικοτήτων	Σελ. 115
8.5 Ο ρόλος του συμβουλίου κρίσης των ΒΑΕ	Σελ. 116

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 9: ΑΣΦΑΛΙΣΗ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ

9.1 Ασφαλιστικά ταμεία στην Ελλάδα	Σελ. 118
9.2 Ακαθάριστες αποδοχές που υπόκεινται σε εισφορές του ΙΚΑ	Σελ. 118
9.3 ΙΚΑ – Ασφάλιστρα, Πίνακες	Σελ. 119
9.4 Τρόπος υπολογισμού εισφορών	Σελ. 119
9.5 Χρόνος και τρόπος απόδοσης εισφορών	Σελ. 120
9.6 Απόδοση εισφορών – επιδομάτων εορτών	Σελ. 120
9.7 Εισφορές επιδόματος αδειας	Σελ. 121
9.8 Ευθύνη εργοδότη για την απόδοση	Σελ. 121
9.9 Εκπρόθεσμη καταβολή εισφορών	Σελ. 122
9.10 Ποινικές κυρώσεις κατά οφειλετών	Σελ. 122
9.11 Βιβλιάρια Υγείας μισθωτών	Σελ. 123

9.12 Ιδιωτική ασφάλιση

Σελ. 124

ΕΡΕΥΝΑ ΣΕ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΕΣ ΤΗΣ ΠΑΤΡΑΣ

Έρευνα στην MISKO

Σελ. 128

Έρευνα στην ΑΛΟΥΚΑΝΚΟ Α.Ε.

Σελ. 152

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Σελ. 165

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Σελ. 170

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1ο

ΟΡΙΣΜΟΣ ΥΓΙΕΙΝΗΣ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ

1.1 Ορισμός

Με τον όρο υγιεινή και ασφάλεια εννοούμε τα μέτρα που λαμβάνονται για την προφύλαξη των εργαζομένων από διάφορους κινδύνους, οι οποίοι προκύπτουν από την επαγγελματική τους δραστηριότητα.

Η υγιεινή και η ασφάλεια είναι μια από τις πιο θεμελιώδεις ανάγκες που απορρέουν από την φύση των ανθρώπων. Ένα περιβάλλον που δεν είναι ασφαλές και υγιεινό μπορεί να επηρεάσει την υποκίνηση, καθώς και την ικανότητα, του εργαζομένου να διεκπεραιώσει την εργασία του με τα μέγιστα δυνατά αποτελέσματα. Ο εργοδότης έχει την υποχρέωση να ρυθμίζει τα θέματα εργασίας, όπως να διαρρυθμίζει τους χώρους εργασίας και διαμονής των μισθωτών, τις εγκαταστάσεις, τα μηχανήματα κ.λ.π. με τρόπο που να προστατεύεται η ζωή και η υγεία τους.

Από όλα τα παραπάνω προκύπτει το ερώτημα ποιος είναι ο υπεύθυνος για την υγεία και την ασφάλεια των εργαζομένων κατά την διάρκεια της εργασίας τους; Το ερώτημα αυτό θα προσπαθήσουμε να αναπτύξουμε στην επόμενη παράγραφο.

1.2 Υπεύθυνος Υγείας και ασφάλειας

Ο πρώτος και κυριότερος υπεύθυνος για την εφαρμογή και προστασία της υγιεινής και της ασφάλειας στους χώρους εργασίας είναι το ανώτατο management. Τα χαρακτηριστικά του management είναι υπευθυνότητα και ο στόχος της επιχειρήσεως να προσανατολίζεται και στην υγεία και την ασφάλεια των υπαλλήλων. Επίσης, τα ηγετικά στελέχη είναι υπεύθυνα αφού τα ατυχήματα θα συμβούν στον τόπο της

εργασίας και οι κίνδυνοι για την υγεία θα υπάρχουν στην δική τους μονάδα εργασίας. Γι αυτό πρέπει να έχουν ενημερότητα των συνθηκών υγείας και ασφάλειας και να συνεργάζονται με τους ειδικούς που μπορεί να βοηθήσουν για την μείωση των ατυχημάτων και των επαγγελματικών ασθενειών. Η Τρίτη ομάδα που ανήκει στο ανώτατο management και είναι υπεύθυνη για την υγεία και ασφάλεια των εργαζομένων, είναι οι ειδικευμένοι υπάλληλοι της υπηρεσίας προσωπικού. Στις μεγάλες επιχειρήσεις σήμερα, η υπηρεσία προσωπικού έχει ένα ξεχωριστό τμήμα υγείας και ασφάλειας.

Ο ειδικός προσωπικού βοηθάει τους προϊσταμένους να αποκτήσουν πλήρη γνώση της κατάστασης που επικρατεί, και αυτοί με την σειρά τους ενθαρρύνουν τους υφισταμένους τους στην υιοθέτηση συμπεριφοράς ασφάλειας, ελέγχουν τις παραβάσεις κανόνων ασφαλείας και διεξάγουν έρευνες σχετικές των ατυχημάτων και τραυματισμών. Οι αρμοδιότητες του τμήματος υγείας της υπηρεσίας προσωπικού είναι η παροχή πρώτων βοηθειών στους υπαλλήλους, που τραυματίζονται ή αρρωσταίνουν στην εργασία, καθώς και η εφαρμογή προληπτικής ιατρικής.

Η φύση του έργου είναι ένας από τους παράγοντες του περιβάλλοντος, ίσως ο πιο σπουδαίος που επηρεάζει την υγεία και την ασφάλεια των εργαζομένων. Ο ρόλος αυτός ενισχύεται καθώς η φύση του έργου επηρεάζεται ιδιαίτερα από την τεχνολογία και τις συνθήκες εργασίας. Χαρακτηριστικό παράδειγμα αποτελεί το επάγγελμα του ανθρακωρύχου. Οι συνθήκες εργασίας αυτού του επαγγέλματος περιλαμβάνουν σκόνη άνθρακα στον αέρα, ενώ για μια δακτυλογράφο που εργάζεται στο γραφείο της οι συνθήκες είναι υγιέστερες. Επίσης, ένας τεχνικός είναι δυνατόν να προσβληθεί από καρκίνο, ως αποτέλεσμα της εργασίας του, ευκολότερα, από έναν δάσκαλο ενός δημοτικού σχολείου.

Επιπρόσθετα, ζωτικό παράγοντα στο θέμα της υγείας και της ασφάλειας στο χώρο της εργασίας αποτελεί η στάση των ίδιων των υπαλλήλων, η οποία είναι πιθανόν να κυμαίνεται μεταξύ πραγματικού εν-

διαφέροντος προς την ασφάλεια έως και την απάθεια. Αν οι υπάλληλοι κατέχονται από διάχυτη απάθεια προς το θέμα της υγιεινής και της ασφάλειας, καθώς επίσης και για την εφαρμογή των κανόνων που την διασφαλίζουν, τότε ακόμα και το πιο άριστο πρόγραμμα ασφαλείας μιας επιχείρησης και η πιο αυστηρή επίβλεψη ασφαλείας από την πολιτεία ή τους ειδικούς ασφαλείας της υπηρεσίας προσωπικού δεν θα έχει επιτυχία σε βελτίωση συνθηκών υγιεινής και ασφάλειας στο χώρο διεκπεραίωσης της εργασίας.

Η πολιτεία είναι άλλος σημαντικός παράγοντας που επιδρά έμμεσα στην υγεία και την ασφάλεια των εργαζομένων. Ο στόχος της πολιτείας για προστασία των υπαλλήλων στο χώρο εργασίας εκφράζεται με την διατύπωση σχετικής νομοθεσίας, που κατοχυρώνει τον εργαζόμενο και επιβάλλει στους εργοδότες την τήρηση των κανόνων υγιεινής και ασφάλειας που η πολιτεία έχει ορίσει. Οι εργοδότες προσανατολίζονται σ' αυτή την κατεύθυνση αφού η παράβαση της σχετικής νομοθεσίας επιφέρει κυρώσεις.

Τα συνδικαλιστικά σωματεία με την σειρά τους ενδιαφέρονται για την υγεία και την ασφάλεια των εργαζομένων. Έτσι, προκειμένου για την διασφάλιση της εφαρμογής των κανόνων υγιεινής και ασφάλειας ασκούν έλεγχο στους εργοδότες και πιέζουν για την εφαρμογή βελτιωμένων προγραμμάτων. Επίσης χρησιμοποιώντας την πολιτική τους δύναμη πετυχαίνουν την εφαρμογή των νόμων και κατ' επέκταση βελτιώνουν τις συνθήκες υγείας και ασφάλειας των εργαζομένων.

Τέλος οι στόχοι του management αποτελούν προσδιοριστικό παράγοντα των συνθηκών υγιεινής και ασφάλειας των εργαζομένων. Μερικά στελέχη και ιδιοκτήτες φέρουν αίσθημα κοινωνικής ευθύνης, εφαρμόζουν προγράμματα υγιεινής και ασφάλειας, πριν ο νόμος απαιτήσει κάτι τέτοιο, θέτοντας την υγεία και την ασφάλεια ως στρατηγικό στόχο, με το σχεδιασμό προγραμμάτων που περιλάμβαναν στατιστικές ασφάλειας, άμιλλα και εκπαιδευτικά προγράμματα. Άλλα στελέχη έκαναν πολύ λιγότερα απ' όσα απαιτούσαν οι νόμοι. Ευνόητο από τα Πα-

ραπάνω είναι ότι οι διοικητικές τάσεις παίζουν ένα μεγάλο ρόλο στην σπουδαιότητα του προγράμματος υγείας και ασφάλειας της επιχειρήσεως.

Εκτός όμως από το αίσθημα κοινωνικής ευθύνης που επηρεάζει τα στελέχη του management, οι οικονομικές συνθήκες επηρεάζουν τα προγράμματα υγείας και ασφάλειας. Θα δεχόμαστε τη χειρότερη υπόθεση περί της ανθρώπινης φύσεως, αν πιστεύαμε πως ο οποιοσδήποτε εργοδότης, εν γνώσει του θα παρείχε επικίνδυνες συνθήκες εργασίας ή θα αρνιόταν να εξασφαλίσει λογική προστασία για τους υπαλλήλους του.

Πριν από το Β΄ παγκόσμιο πόλεμο, οι επιχειρήσεις φρόντιζαν ελάχιστα για την προστασία των υπαλλήλων τους στην εργασία. Σήμερα οι περισσότερες επιχειρήσεις και ειδικότερα εκείνες μέσου και μεγάλου μεγέθους, εφαρμόζουν ευρύτατα προγράμματα υγείας και ασφάλειας. Ωστόσο πληθώρα ενεργειών πρέπει να συντελεστούν σε μικρές και μεγάλες επιχειρήσεις ώστε να βελτιωθεί η κατάσταση τόσο από άποψη υγείας των εργαζομένων, όσο και από την άποψη προλήψεων των ατυχημάτων στους τόπους εργασίας.

Το κίνητρο, για τον εργοδότη να συμβάλλει στην μείωση των εργατικών ατυχημάτων και για την προαγωγή της υγείας των ανθρώπων δίπλα του, είναι διπλό.

Το πρώτο κίνητρο είναι το ανθρωπιστικό ενδιαφέρον για την ευημερία των υπαλλήλων του. Η ύπαρξη αυτού του κινήτρου φανερώνει ειλικρινή επιδίωξη παρεμπόδισης της ανθρώπινης ταλαιπωρίας και διατήρηση ενός ασφαλούς και υγιεινού περιβάλλοντος εργασίας.

Το δεύτερο κίνητρο είναι το κόστος, αφού είναι οικονομικότερη η διατήρηση ενός εργοστασίου απαλλαγμένου από ατυχήματα και με ολική προσέλευση των εργαζομένων, παρά να μετρά χαμένο χρόνο εργασίας εξαιτίας ατυχημάτων κι ασθενειών που απορρέουν από το εργασιακό περιβάλλον.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2ο

ΕΡΓΑΤΙΚΑ ΑΤΥΧΗΜΑΤΑ

2.1 Το πρόβλημα των εργατικών ατυχημάτων

Συμβαίνουν κάθε χρόνο εκατομμύρια εργατικά ατυχήματα σε όλο τον κόσμο. Αυτά έχουν ως αποτέλεσμα το θάνατο χιλιάδων ανθρώπων ή την ανικανότητα για εργασία διαρκή ή πρόσκαιρη, ολική ή μερική. Τα περισσότερα όμως εργατικά ατυχήματα προκαλούν πρόσκαιρη ανικανότητα, η οποία είναι δυνατόν να διαρκέσει και πολλούς μήνες. Όλα τα εργατικά ατυχήματα προκαλούν ταλαιπωρίες στο θύμα. Η οικογένειά του βυθίζεται συνεχώς στην αγωνία. Επιπρόσθετα αν τα εργατικά ατυχήματα είναι θανατηφόρα ή όταν προκαλούν μόνιμη ανικανότητα, μπορεί να έχουν καταστροφικές συνέπειες για την οικογενειακή του ζωή. Εκτός απ'αυτά, όλα τα ατυχήματα προκαλούν απώλεια χρόνου και χρήματος. Δηλαδή τα εργατικά ατυχήματα έχουν αρνητικές συνέπειες (ανθρωπιστικές και κοινωνικοοικονομικές).

Αποτελούν μια απειλή εναντίον όλων μας. Επομένως η πρόληψή τους είναι επείγον και κεφαλαιώδες καθήκον.

Δυστυχώς η Ελλάδα έχει το θλιβερό προνόμιο να είναι μια από τις χώρες της Ευρώπης στην οποία παρατηρείται μεγάλη συχνότητα εργατικών ατυχημάτων. Έτσι η Εθνική οικονομία στερείται νωρίς, ένα μεγάλο παραγωγικό εργατικό δυναμικό, ενώ παράλληλα τα ασφαλιστικά ταμεία επιβαρύνονται μ'ένα επιπρόσθετο κόστος για την περίθαλψη όσο και στη συνέχεια για πρόωρη συνταξιοδότηση των εργαζομένων που έπαθαν εργατικό ατύχημα. Ασφαλώς εκείνο που είναι αδύνατον ν'αναπληρωθεί είναι το ανθρώπινο κόστος, καθώς νέοι άνθρωποι αναγκάζονται να ζήσουν με βαριές αναπηρίες μια ολόκληρη ζωή.

Πάνω από 50.000 ατυχήματα δηλώνονται κάθε χρόνο στο ΙΚΑ, ενώ σημαντικός είναι ο αριθμός των ατυχημάτων που συμβαίνουν σε άλλες

μικρές κατηγορίες ασφαλισμένων (ΔΕΗ, ΟΤΕ κ.ά). Καθώς και σε απασχολούμενους σε μη εξαρτημένη εργασία.

Οι στατιστικές εργατικών ατυχημάτων από χώρα σε χώρα διαφέρουν σημαντικά. Το ετήσιο βιβλίο Στατιστικών Εργασίας του Διεθνούς Γραφείου Εργασίας περιλαμβάνει κάθε χρόνο στατιστικές εργατικών ατυχημάτων και συχνότατα θανατηφόρων εργατικών ατυχημάτων από διάφορες χώρες. Το σύνολο των εργατικών ατυχημάτων υποδιαιρείται στους κυριότερους οικονομικούς κλάδους. Δυστυχώς η Ελλάδα δεν περιλαμβάνεται στις στατιστικές των τελευταίων ετών, όπως και μερικές άλλες χώρες της Ευρώπης, αν και είναι γνωστό ότι στατιστικές εργατικών ατυχημάτων διαβιβάζονται στο Διεθνές Γραφείο Εργασίας κάθε χρόνο από το Υπουργείο Εργασίας (αλλά όπως είναι γνωστό δεν αντιπροσωπεύουν παρά μόνο τα σοβαρά και θανατηφόρα ατυχήματα).

Για τα θανατηφόρα εργατικά ατυχήματα, η στατιστική του Διεθνούς Γραφείου Εργασίας παρέχει στοιχεία με τη μορφή δεικτών ανά 1.000 εργαζομένους (για 300 ημέρες το χρόνο) και τη συχνότητα των θανατηφόρων ανά 1.000.000 ανθρωποώρες εργασίας.

Στο ίδιο βιβλίο στατιστικής του Διεθνούς Γραφείου Εργασίας μπορεί κανείς να βρει και τους απόλυτους αριθμούς του εργατικού δυναμικού και των απασχολούμενων, ανδρών και γυναικών, κατά κλάδους οικονομικής δραστηριότητας και κατά ομάδες ατομικών επαγγελμάτων.

Στον πίνακα 2.1α (στο τέλος του κεφαλαίου) χρησιμοποιούνται τα στοιχεία του Διεθνούς Γραφείου Εργασίας για τα εργατικά ατυχήματα στους πιο σημαντικούς κλάδους: βιομηχανίας και οικοδομές-δημόσια έργα, που παρουσιάζουν μεγάλο αριθμό εργατικών ατυχημάτων.

Οι δείκτες των αριθμών εργατικών ατυχημάτων ανά 1.000 εργαζομένους είναι απλά και μόνον ενδεικτικοί. Οι χώρες με μεγάλο αριθμό εργατικών ατυχημάτων είναι η Ελβετία, η Δυτική Γερμανία, η Πορτογαλία, η Γαλλία και η Αυστρία (στους τομείς της βιομηχανίας και των οικοδομών-δημόσια έργα).

Η Ελλάδα σύμφωνα με τα στοιχεία του ΙΚΑ και με τον αριθμό των ασφαλισμένων, βρίσκεται από άποψη αριθμών και δεικτών ανά 1.000 εργαζομένους στην ομάδα των χωρών με τους μικρότερους αριθμούς εργατικών ατυχημάτων.

2.2 Έννοια εργατικών ατυχημάτων

Σύμφωνα μ'έναν ορισμό ως εργατικό ατύχημα χαρακτηρίζεται το εξωγενούς επίδρασης αθέλητο και αιφνίδιο συμβάν που προκαλεί σωματική κάκωση και το οποίο διακόπτει την κανονική πρόοδο μιας δραστηριότητας.

Κατά την Παγκόσμια Οργάνωση Υγείας το ατύχημα είναι απρομελήτητο γεγονός που έχει σαν αποτέλεσμα την πρόκληση βλάβης. Ο νομοθέτης όχι μόνο ο δικός μας, αλλά σε διεθνές επίπεδο, αποφεύγει να δώσει σαφή ορισμό εννοιολογικό του εργατικού ατυχήματος και αρκείται στον καθαρισμό των γενικότερων πλαισίων μέσα στα οποία μπορεί να επιτευχθεί η έννοια του εργατικού ατυχήματος.

Στη χώρα μας το εργατικό ατύχημα ρυθμίζεται σύμφωνα με τις διατάξεις του νόμου 551/1914, όπως αυτός μεταγενέστερα ερμηνεύθηκε από τα δικαστήρια.

Σύμφωνα με το νόμο αυτό, εργατικό ατύχημα είναι εκείνο που έπαθε ο εργαζόμενος, από βίαιο εξωτερικό γεγονός, κατά την εκτέλεση της εργασίας του και αποτελεί γενεσιουργό λόγο νόσου, εφ'όσον η ανικανότητά του για εργασία διαρκεί πάνω από 4 ημέρες. Ο νομικός αυτός ορισμός του ατυχήματος, έχει σύμφωνα με τις αποφάσεις των δικαστηρίων ερμηνευθεί έτσι, ώστε πρακτικά να θεωρείται ως εργατικό ατύχημα κάθε ατύχημα που συμβαίνει στον τόπο εργασίας, κατά τον χρόνο της εργασίας, αλλά και κατά τη συνήθη μετάβαση από και προς την εργασία.

Αναλυτικά για να υπάρχει σύμφωνα με το Νόμο εργατικό ατύχημα απαιτείται:

- α) Σύνδεση του βίαιου συμβάντος με την εργασία. Θα πρέπει δηλαδή το συμβάν να έλαβε χώρα κατά την εκτέλεση της εργασίας ή εξ'αφορμής αυτής π.χ.: μεταφορά εργατών στον τόπο εργασίας.
- β) Επέλευση κάποιου εξωτερικού γεγονότος ή αιτίου συμβάντος δηλαδή ξένου προς τον εργαζόμενο και επίδραση τούτου επί του ανθρώπινου οργανισμού. Η επίδραση του εξωτερικού γεγονότος δεν είναι αναγκαίο να προκαλεί εξωτερικές βλάβες ή τραυματισμούς αλλά αρκεί και η τυχόν εσωτερική επενέργεια όπως καρδιακή ή εγκεφαλική πάθηση ή ψυχική διαταραχή σαν συνέπεια ψυχικού κλονισμού ή συγκίνησης από εξωτερικό αίτιο.
- γ) Η επίδραση του εξωτερικού γεγονότος πρέπει να είναι αιφνίδια και βίαιη δηλαδή πρέπει να είναι χρονικά περιορισμένη. Το στοιχείο της βίαιης επίδρασης του εξωτερικού γεγονότος δηλαδή του χρονικού περιορισμού αυτής, ανάγεται σε εκτίμηση πραγματικών δεδομένων σε κάθε συγκεκριμένη περίπτωση που καθορίζεται από τη Νομολογία των δικαστηρίων και την ασφαλιστική πρακτική.
- δ) Το εξωτερικό γεγονός πρέπει να είναι γενεσιουργό ζημίας ή βλάβης για τον ανθρώπινο οργανισμό. Χωρίς αυτό το επιζήμιο αποτέλεσμα που δημιουργεί την ανάγκη ασφαλιστικών παροχών, το βίαιο συμβάν δεν χαρακτηρίζεται σαν ατύχημα.
- ε) Μεταξύ του βίαιου συμβάντος και της σωματικής ή πνευματικής βλάβης του παθόντος πρέπει να υπάρχει αιτιώδης συνάφεια.
- στ) Το βίαιο εξωτερικό συμβάν δεν πρέπει να οφείλεται σε σκόπιμη ενέργεια του παθόντα. Έτσι δεν θεωρείται ατύχημα κάθε αυτοτραυματισμός ή και αυτοκτονία.
- ζ) Να προκάλεσε την αδυναμία του μισθωτού προς εργασία για χρόνο μεγαλύτερο των 4 ημερών.

2.3 Αιτίες εργατικών ατυχημάτων

Έχει μεγάλη σημασία να γνωρίζουμε τις αιτίες που προκαλούν τα εργατικά ατυχήματα γιατί μόνο τότε είναι δυνατή η πρόληψή τους με αποτελεσματικό τρόπο. Οι σπουδαιότερες αιτίες που προξενούν τα εργατικά ατυχήματα διακρίνονται σε κατηγορίες οι οποίες είναι:

- α) Εκείνα που οφείλονται στον ίδιο τον εργαζόμενο.
- β) Εκείνα που οφείλονται στο περιβάλλον εργασίας και στα μέσα παραγωγής.
- γ) Εκείνα που οφείλονται στα απρόβλεπτα γεγονότα.

Πρώτη κατηγορία ατυχημάτων

Το 80% των εργατικών ατυχημάτων οφείλονται στον ίδιο τον εργαζόμενο.

Οι παράγοντες που προκαλούν ατυχήματα και έχουν σχέση με τον εργαζόμενο είναι:

1) Η ηλικία

Οι νέοι, παρά την αναμφισβήτητη ενεργητικότητά τους και τα ταχύτερα αντανακλαστικά τους, παθαίνουν πολύ συχνά ατυχήματα, γιατί τους λείπει η πείρα. Σχετικές έρευνες έχουν αποδείξει ότι λόγω έλλειψης ικανής επαγγελματικής πείρας, το υψηλότερο ποσοστό εργατικών ατυχημάτων το συναντάμε σε άτομα ηλικίας από 18-23 ετών. Τα μεγάλης ηλικίας άτομα παθαίνουν επίσης συχνά ατυχήματα, γιατί με την πάροδο του χρόνου μειώνονται οι φυσικές τους ικανότητες και κουράζονται γρηγορότερα.

2) Η απειρία ή άγνοια

Η άγνοια ή η απειρία που έχουν οι ανειδίκευτοι, οι μαθητευόμενοι και οι νέοι τεχνίτες, γίνονται αφορμή ατυχημάτων.

Ο εργαζόμενος που δεν κατέχει καλά το είδος και τη φύση της εργασίας που εκτελεί, δηλαδή δεν γνωρίζει τη λειτουργία του μηχανήματος, τη χρήση του εργαλείου ή τον τρόπο εκτέλεσης της εργασίας με την οποία ασχολείται, κινδυνεύει κάθε στιγμή να τραυματι-

στεί ο ίδιος ή ταυτοχρόνως να γίνει αιτία να τραυματιστούν και άλλοι εργαζόμενοι.

Ο εργαζόμενος δεν αρκεί να γνωρίζει πολύ καλά μόνο την εργασία του, αλλά και τους κινδύνους που υπάρχουν εκτελώντας την, για να μπορέσει να τους αποφύγει.

ΑΓΝΟΙΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΠΟΛΛΑ ΑΤΥΧΗΜΑΤΑ

3) Η διανοητική ικανότητα

Όλοι οι άνθρωποι δεν έχουν τις ίδιες διανοητικές ικανότητες. Ορισμένες εργασίες απαιτούν ιδιαίτερα προσόντα, όπως π.χ. ταχύτητα αντίληψης, ευστροφία και ετοιμότητα.

Αν ένα άτομο δεν διαθέτει αυτά τα χαρακτηριστικά δεν μπορεί να αντιδράσει στις δύσκολες στιγμές ή σε έκτακτες περιστάσεις, με αποτέλεσμα να δημιουργηθεί σύγχυση και να προκληθεί ατύχημα.

4) Οι κακές συνήθειες

Κάθε άνθρωπος δεν έχει μόνο προτερήματα, αλλά έχει και ελαττώματα. Μερικά απ'αυτά είναι η αμέλεια, η απροσεξία, η αυυπακοή, η αφηρημάδα, η βιασύνη, η επιπολαιότητα, κ.λ.π.

5) Οι συναισθηματικοί παράγοντες

Οι σπουδαιότεροι συναισθηματικοί παράγοντες, που οδηγούν στη διαταραχή της ψυχικής ηρεμίας είναι η ανυπομονησία, η ανησυχία, η νευρικότητα και η εύκολη συγκίνηση.

Κατά τη διάρκεια της εργασίας, η έλλειψη ψυχικής ηρεμίας, μειώνει την προσοχή και την αυτοσυγκέντρωση του εργαζομένου με αποτέλεσμα να δημιουργούνται πρόσφορες καταστάσεις για ατυχήματα.

Παραδείγματα που οδηγούν στη διατάραξη της ψυχικής ηρεμίας είναι π.χ.: τα οικογενειακά προβλήματα (ασθένειες, οικονομικές δυσκολίες, κ.λ.π.) ή οι διαφορές με τους προϊσταμένους ή με τους άλλους συναδέλφους.

6) Οι παθολογικοί παράγοντες

Πολλές φορές οδηγούν στο ατύχημα διάφορες νοσηρές καταστάσεις, φανερές ή κρυφές. Άτομα με αναπηρίες κινητικές (π.χ. μονόχειρες), ή λειτουργικές (π.χ. κακή όραση, μειωμένη ακοή), επιληπτικοί, αλκοολικοί και άτομα με σοβαρές οργανικές βλάβες (π.χ. υπέρτασικοί, καρδιοπαθείς, κ.λ.π.), κινδυνεύουν πολύ περισσότερο από τους υγιείς να πάθουν εργατικό ατύχημα.

7) Η κόπωση

Ένα πολύ σημαντικό παράγοντα για την πρόκληση εργατικού ατυχήματος αποτελεί επίσης η κόπωση σωματική ή ψυχική που προκαλείται από πολύωρη έντονη ή μονότονη εργασία.

Η κόπωση και ακόμα περισσότερο η υπερκόπωση, επιβραδύνει τις αντιδράσεις και μειώνει την οξύτητα των αισθήσεων του εργαζομένου. Κατόπιν παρατηρήσεων αποδείχθηκε, ότι τα περισσότερα ατυχήματα συμβαίνουν στις τελευταίες ώρες της εργάσιμης ημέρας.

Δεύτερη κατηγορία ατυχημάτων

Το 15% των εργατικών ατυχημάτων οφείλονται στο περιβάλλον εργασίας και στα μέσα παραγωγής. Από στατιστικές προκύπτει ότι, όταν το περιβάλλον εργασίας δεν πληρεί τους απαιτούμενους όρους Υγιεινής και Ασφάλειας και τα μέσα παραγωγής (π.χ. μηχανήματα, εργαλεία, υλικά, κ.λ.π.) δεν ανταποκρίνονται στους στοιχειώδεις κανόνες ασφάλειας, τότε συμβαίνουν πολλά και σοβαρά ατυχήματα.

Οι παράγοντες που προκαλούν ατυχήματα και έχουν σχέση με το περιβάλλον εργασίας είναι:

- 1) Ο κακός φωτισμός, η θέρμανση των χώρων εργασίας, ο αερισμός και γενικά οι ανθυγιεινές συνθήκες.
- 2) Η υψηλή στάθμη θορύβου.
- 3) Η ακαταστασία και η έλλειψη καθαριότητας.
- 4) Η κακή κατάσταση των δαπέδων, κλιμάκων, κ.λ.π.
- 5) Η κακή τοποθέτηση (στοίβαγμα) ή διακίνηση των υλικών.

Τα αίτια των ατυχημάτων που οφείλονται στα μέσα παραγωγής είναι:

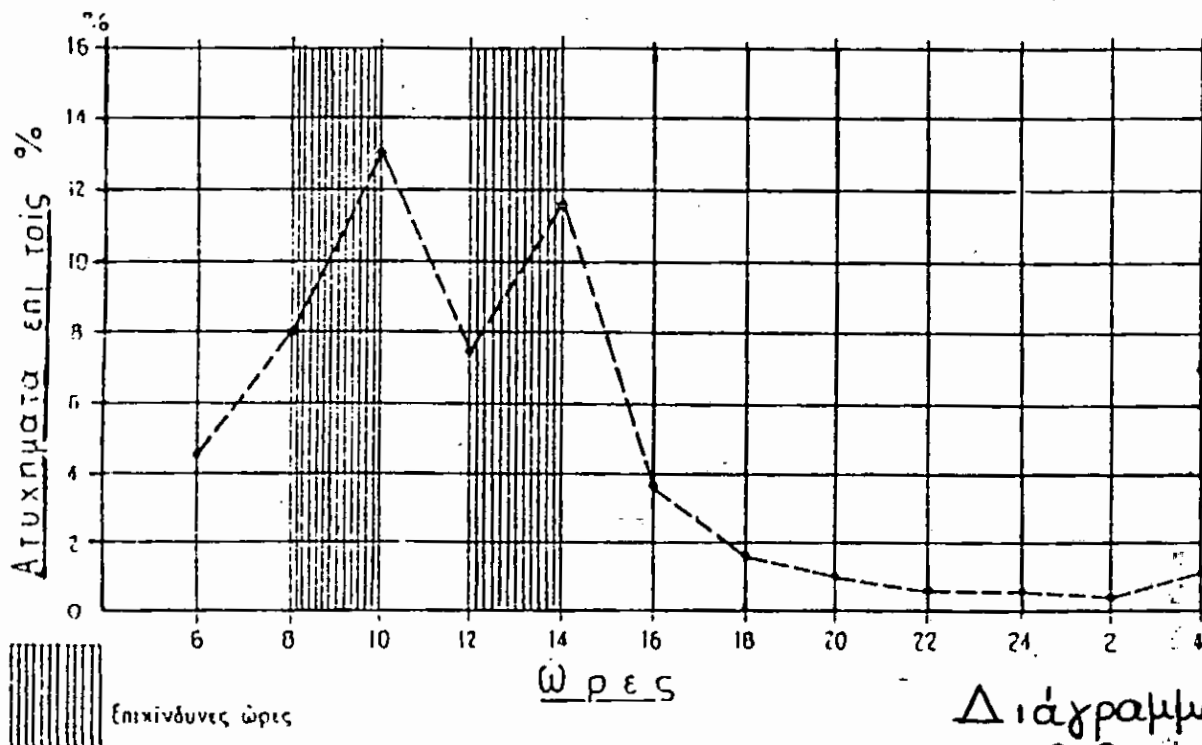
- 1) Η μη χρησιμοποίηση, όπου απαιτείται, μέσων ατομικής προστασίας.
- 2) Η χρησιμοποίηση ελαττωματικών εργαλείων ή μηχανημάτων.
- 3) Η χρησιμοποίηση μηχανημάτων ή εργαλείων χωρίς προστατευτικά μέσα (π.χ. προφυλακτήρες).
- 4) Η χρησιμοποίηση μηχανημάτων που δεν πληρούν τους κανόνες Ασφαλείας.

Τρίτη κατηγορία ατυχημάτων

Το 5% των εργατικών ατυχημάτων οφείλονται σε απρόβλεπτα γεγονότα. Στην κατηγορία αυτή περιλαμβάνονται λίγα σε αριθμό και σπάνια ατυχήματα για τα οποία ο άνθρωπος δεν μπορεί να προβλέψει ούτε πότε θα γίνουν ούτε και τι θα τα προκαλέσει. Τέτοια εί-

ναι π.χ. τα ατυχήματα που προκαλούνται από κεραυνούς, σεισμούς, πλημμύρες, κ.λ.π.

Διάγραμμα κατανομής ποσοστών ατυχημάτων στη διάρκεια εργασίας

Διάγραμμα 2.3α

ΠΙΝΑΚΑΣ 2.3α

ΑΤΥΧΗΜΑΤΑ ΤΗΝ 10ετία '81 - '91	
1981	15.512
1982	11.673
1983	10.686
1984	10.637
1985	9.728
1986	9.279
1987	8.851
1988	7.107
1989	7.312
1990	6.258
1991	5.951

ΠΙΝΑΚΑΣ 2.3β

ΑΤΥΧΗΜΑΤΑ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΙΣ ΕΠΙΚΙΝΔΥΝΕΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ									
	1988		1989		1990		1991		%
	ΑΡ.	%	ΑΡ.	%	ΑΡ.	%	ΑΡ.	%	
ΕΠΙΚΙΝΔΥΝΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ	284	4,2	170	2,5	170	2,9	251	4,6	
ΑΚΑΤΑΛΗΛΟΙ ΧΩΡΟΙ ΕΡΓΑΣΙΑΣ	1.022	15,4	743	11,0	673	11,6	564	10,4	
ΔΑΠΕΔΑ-ΔΙΑΔΡΟΜΟΙ ΚΛΙΜΑΚΕΣ ΕΞΟΔΟΙ ΚΙΝΔΥΝΟΥ	1.089	16,6	1.110	16,3	1.102	18,9	920	16,8	
ΘΕΣΕΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ	293	4,4	395	5,8	282	4,9	264	4,8	
ΤΑΚΤΟΠΟΙΗΣΗ ΝΟΙΚΟΚΥΡΙΟ	1.082	16,3	905	13,3	682	11,8	635	11,6	
ΜΗΧΑΝΗΜΑΤΑ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΕΡΓΑΛΕΙΑ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΣ	2.759	41,6	3.297	48,6	2.394	41,0	2.433	44,2	
ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ	95	1,5	170	2,5	519	8,9	519	7,6	
ΕΡΓΑΣΙΑΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ	6.634	100,0	6.790	100,0	5.834	100,0	5.499	100,0	
ΣΥΝΟΛΟ									

2.4 Διακρίσεις της ανικανότητας του εργαζομένου λόγω του εργατικού ατυχήματος

Η ανικανότητα που επήλθε στον εργαζόμενο ως συνέπεια του εργατικού ατυχήματος, η οποία και καθορίζει το ύψος της αποζημίωσης που θα δοθεί από τον εργοδότη, διακρίνεται σε ορισμένες κατηγορίες:

α) Πλήρης (ολική) διαρκής ανικανότητα

Όταν δηλαδή ο εργαζόμενος είναι πλέον ανάικανος για πάντα, να εκτελέσει οποιαδήποτε εργασία

β) Πλήρης (ολική) προσωρινή ανικανότητα

Όταν δηλαδή ο εργαζόμενος για ορισμένο χρονικό διάστημα (μέχρι 2 χρόνια) είναι ανάικανος να εκτελέσει οποιαδήποτε εργασία

γ) Μερική διαρκής ανικανότητα

Όταν δηλαδή ο εργαζόμενος είναι ανίκανος να εκτελεί την εργασία την οποία έκανε στο μέλλον. Μπορεί όμως να απασχοληθεί σε άλλη εργασία π.χ. η αποκοπή των δακτύλων του ενός χεριού ενός χειριστή πρέσας, του αφαιρεί την δυνατότητα να ασκήσει την ίδια ή συναφή εργασία.

Μπορεί όμως να εργασθεί σαν φύλακας ή θυρωρός ή σε άλλη εργασία που η χρήση του ενός χεριού δεν είναι απαραίτητη.

δ) Μερική προσωρινή ανικανότητα

Όταν δηλαδή ο εργαζόμενος για ορισμένο χρονικό διάστημα (μέχρι 2 χρόνια) αδυνατεί να εκτελεί την εργασία την οποία έκανε. Μπορεί όμως να απασχοληθεί σε άλλη εργασία.

2.5 Λόγοι που επιβάλλουν την πρόληψη ατυχημάτων

Υπάρχουν πολλοί λόγοι που επιβάλλουν τη λήψη μέτρων για την πρόληψη ατυχημάτων, μερικοί απ'αυτούς είναι:

α) Ανθρωπιστικοί

Το ατύχημα έχει σαν συνέπειες τον τραυματισμό, μικρό ή μεγάλο, την αναπηρία, ή ακόμα και το θάνατο.

Όλες οι πιθανές συνέπειες ενός ατυχήματος έχουν σαν αποτέλεσμα την πρόκληση πόνου, λύπης και δυστυχίας στους ανθρώπους.

Κάθε χρόνο συμβαίνουν στη χώρα μας περίπου 28.000 εργατικά ατυχήματα. Απ'αυτά 80 περίπου εργαζόμενοι χάνουν την ζωή τους, ενώ άλλοι γίνονται ανάπηροι για μικρό ή για μεγάλο χρονικό διάστημα (στοιχεία 1990).

Καθένας μας ξεχωριστά και όλοι μαζί σαν οργανωμένη και πολιτισμένη κοινωνία, έχουμε καθήκον να καταβάλλουμε κάθε δυνατή προσπάθεια για πρόληψη ή τουλάχιστον μείωση των εργατικών ατυχημάτων.

Η πρόληψη λοιπόν των εργατικών ατυχημάτων αποτελεί στοιχειώδες ανθρωπιστικό καθήκον.

β) Οικονομικοί

Όταν τραυματιστεί ένας εργαζόμενος και χρειαστεί να εγκαταλείψει την εργασία του για ορισμένες ημέρες, θα ζημιωθεί οικονομικά, γιατί και οι αποδοχές του θα μειωθούν και θα έχει και πρόσθετα έξοδα για φάρμακα, γιατρούς, ειδική διατροφή, κ.λ.π.

Δεν ζημιώνεται όμως μόνο ο εργαζόμενος, που έπαθε το ατύχημα, αλλά και η επιχείρηση στην οποία εργάζεται.

Οι δαπάνες της επιχείρησης σε περίπτωση σοβαρού τραυματισμού είναι:

- 1) Η δαπάνη των ημερομισθίων για όσες ημέρες δεν θα εργασθεί ο εργαζόμενος.
- 2) Η δαπάνη του χαμένου χρόνου του προσωπικού, που θα βοηθήσει τον τραυματία.
- 3) Η δαπάνη για τη σύνταξη αναφοράς και εύρεση άλλου τεχνίτη.
- 4) Η δαπάνη από τη βλάβη του μηχανήματος ή των εργαλείων ή από την καταστροφή των πρώτων υλών.

Εκτός από τον εργαζόμενο και την επιχείρηση, ζημιώνεται επίσης και η εθνική οικονομία (συντάξεις κ.λ.π.).

Για το 1987 υπολογίστηκε ότι το κόστος από εργατικά ατυχήματα μόνο για τους ασφαλισμένους του ΙΚΑ έφτασε στα 16 δισεκατομμύρια δραχμές: 4,1 δισεκατομμύρια δαπάνες εργοδοσίας, 7 δισεκατομμύρια δαπάνες του ΙΚΑ, 5 δισεκατομμύρια δαπάνες νοσοκομειακές και 0,9 δισεκατομμύρια δαπάνες εξωνοσοκομειακές.

γ) Ψυχολογικοί

Σε μια επιχείρηση δεν πρέπει να γίνονται ατυχήματα, ώστε οι εργαζόμενοι σ'αυτή, να είναι ευχαριστημένοι και ικανοποιημένοι για να μην αλλάζουν συχνά εργοδότη, πράγμα που είναι επιζήμιο για τις επιχειρήσεις, αλλά και για τον ίδιο τον εργαζόμενο.

δ) Νομικοί

Υπάρχει σχετική νομοθεσία που επιβάλλει στους εργοδότες τη λήψη μέτρων για την υγεία και ασφάλεια των εργαζομένων και κατ'επέκταση

για την πρόληψη των ατυχημάτων, όπως π.χ. ο Ν. 1568/85 (ΦΕΚ 177Α/18-10-85).

2.6 Κόστος – συνέπειες εργατικών ατυχημάτων

Η δαπάνη για τα εργατικά ατυχήματα είναι αρκετά υψηλή και πολύπλευρη, αλλά λίγοι έχουν αναλογισθεί την πραγματική έκταση αυτών των συνεπειών που δεν είναι μόνο χρηματική.

Οι συνέπειες των εργατικών ατυχημάτων είναι τραγικές, καθώς αυτά προκαλούν τον πόνο του θύματος και της οικογένειάς του. Το θύμα αποκτάει ψυχολογικά προβλήματα. Σε περίπτωση απώλειας της ίδιας της ανθρώπινης ζωής, η οικογένεια του θύματος βυθίζεται στο πένθος και στη θλίψη. Η οικονομική ζημία του θύματος είναι επίσης μεγάλη.

Πέρα όμως από την αγωνία και την οδύνη που δοκιμάζουν οι τραυματισμένοι υπάλληλοι, τ'ατυχήματα είναι πολύ δαπανηρά και στον εργοδότη.

Πολλά στελέχη απλώς προσβλέπουν στα βάρη από την ασφάλιση αποζημιώσεως των εργατών και χάνουν τη θέα του γεγονότος ότι το έμμεσο κόστος ενός τραυματικού ατυχήματος είναι σημαντικά μεγαλύτερο από το άμεσο κόστος.

Το κόστος των ατυχημάτων ταξινομείται σε δυο κατηγορίες. Πρώτον είναι το κόστος ασφαλίσεως, που είναι το χρήμα που πληρώνεται για τους λογαριασμούς του γιατρού και του νοσοκομείου, για εβδομαδιαίες παροχές όσο οι τραυματισμένοι υπάλληλοι απουσιάζουν από την εργασία και για οποιεσδήποτε προγραμματισμένες πληρωμές οφειλόμενες σε θάνατο ή αναπηρία από ατύχημα (π.χ. κοπή ενός δακτύλου). Αυτό το κόστος είναι εύκολα ορατό και αντιμετωπίζεται με το ασφάλιστρο της ασφαλίσεως.

Η δεύτερη κατηγορία κόστους οφειλόμενη σε ατυχήματα, ονομάζεται ανασφάλιστο κόστος. Μερικοί τ'ονομάζουν έμμεσο κόστος ατυχημάτων. Αυτό το κόστος δεν είναι φανερό στο ανώτατο management, ε-

κτός αν ανατεθεί σε κάποιον να διενεργήσει μια ειδική έρευνα, για να το διαπιστώσει. Το ανασφάλιστο κόστος περιλαμβάνει το χαμένο χρόνο των συναδέλφων που προσφέρουν βοήθεια στο τραυματισμένο, το χρόνο που ξοδεύεται από το εποπτικό προσωπικό για να βοηθήσει το τραυματισμένο πρόσωπο και για να ερευνήσει την αιτία του ατυχήματος, την χαμένη παραγωγή, την ενδεχόμενη ζημία σε μηχανήματα, υλικά εγκαταστάσεις, την αντικατάσταση του τραυματισμένου ατόμου και τα διοικητικά έξοδα για τη διαδικασία γραφικής εργασίας που συνδέεται με το ατύχημα, το κακό ψυχολογικό κλίμα που επικρατεί στην επιχείρηση μετά το ατύχημα, την κακή εικόνα της επιχείρησης προς τα έξω.

Η αναλογία του έμμεσου προς το άμεσο κόστος ποικίλει ευρύτατα από επιχείρηση σε επιχείρηση, ανάλογα με την ιδιαίτερη κατάσταση. Όμως, οι ερευνητές έχουν βρει ότι το έμμεσο κόστος τείνει κατά μέσο όρο να είναι τέσσερις φορές μεγαλύτερο από το άμεσο. Μ'άλλα λόγια, το άμεσο κόστος αντιπροσωπεύει μόνο το 20% του συνολικού κόστους κατά μέσο όρο.

ΠΙΝΑΚΑΣ 2.6α

ΕΡΓΑΤΙΚΑ ΑΤΥΧΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΘΑΝΑΤΟΙ		
ΕΤΟΣ	ΑΤΥΧΗΜΑΤΑ	ΝΕΚΡΟΙ
1964	47.824	83
1965	50.477	86
1966	50.864	79
1967	46.093	95
1968	40.476	102
1969	42.698	168
1970	44.813	151
1971	46.738	128
1972	48.002	133
1973	47.514	139
1974	44.983	116
1975	44.952	124
1976	44.987	120
1977	46.594	140
1979	47.115	98
1979	46.976	111
1908	44.950	116
1981	45.493	126
1982	41.327	114
1983	38.828	118
1984	38.658	82
1985	38.836	89
1986	36.913	114
1987	36.590	82
1988	32.192	90
1989	29.847	71
1990	27.846	86
1991	25.185	79
1992	25.063	116
1993	23.959	120
1994	22.608	104

Συμπεραίνουμε λοιπόν ότι τα εργατικά ατυχήματα αφορούν όλους μας. Για το λόγο αυτό, η πρόληψή τους αποτελεί πρωταρχικό καθήκον μας.

Σύμφωνα με τα στοιχεία που παραθέτει το Ελληνικό Ινστιτούτο Υγιεινής και Ασφάλειας της Εργασίας (ΕΛ.ΙΝ.Υ.Α.Ε), περισσότερα από 100 άτομα χάνουν κάθε χρόνο τη ζωή τους την ώρα της δουλειάς εξαιτίας εργατικών ατυχημάτων. Παράλληλα το, το κόστος των ταμείων από την πρόωρη συνταξιοδότηση των εργαζομένων εξαιτίας επαγγελματικών ασθενειών και εργατικών ατυχημάτων είναι ένα τρισεκατομμύριο δραχμές. Αναλυτικότερα, περίπου 25.000 εργατικά ατυχήματα γίνονται ετησίως. Πάνω από 10.000 εργαζόμενοι συνταξιοδοτούνται πρόωρα κάθε χρόνο εξαιτίας επαγγελματικών ασθενειών. Κάθε 15 λεπτά, συμβαίνει ένα ατύχημα στους ασφαλισμένους στο ΙΚΑ. Κάθε 3 ημέρες, γίνεται ένα θανατηφόρο εργατικό ατύχημα. Σύμφωνα με τη δήλωση του πρωθυπουργού, υπάρχει μείωση των εργατικών ατυχημάτων κατά 60%. Ενδεικτικά αναφέρεται ότι τα ατυχήματα στο χώρο εργασίας από 45.000 που ήταν το 1980 μειώθηκαν σε 21.000 το 1997.

ΠΙΝΑΚΑΣ 2.6β

ΕΤΗ	ΙΚΑ		
	ΑΜΕΣΑ ΑΣΦΑΛΙΣΜΕΝΟΙ	# ΑΤΥΧΗΜΑΤΑ	ΘΑΝΑΤΟΙ
1984	783.385	47.824	28
1985	794.610	50.477	42
1986	839.270	50.864	24
1987	873.515	48.093	29
1988	923.731	40.478	71
1989	952.317	42.698	100
1990	984.018	44.813	141
1991	973.596	48.738	126
1992	1.019.791	48.002	128
1993	1.05.612	47.514	136
1994	1.103.905	44.983	116
1995	1.141.004	44.952	91
1996	1.175.621	44.987	71
1997	1.221.920	48.594	81
1998	1.280.038	47.115	119
1999	1.356.133	48.976	113
2000	1.431.353	44.950	99
2001	1.507.763	45.493	115
2002	1.545.833	41.327	100
2003	1.589.112	38.828	99
2004	1.645.929	38.658	88
2005	1.682.535	38.838	91
2006	1.719.148	38.913	105
2007	1.744.381	38.590	102
2008	1.766.461	32.192	79
2009	1.794.509	29.847	97
2010	1.812.000	27.848	84
2011	1.831.000	25.185	88
2012	1.849.000	25.063	96
2013	1.861.000	23.959	99
2014	1.874.000	22.808	83

Σύμφωνα με τα στοιχεία του πίνακα 2.6.β οι θάνατοι εργαζομένων για τα έτη 1964-1994 είναι λιγότερα σε σύγκριση με τον πίνακα 2.6.α. Άρα προκύπτει ότι ο αριθμός των νεκρών είναι μεγαλύτερος από τα στοιχεία που μας δίνει το ΙΚΑ, γιατί το ΙΚΑ αναφέρεται μόνο στους θανάτους των άμεσα ασφαλισμένων.

2.7 Η πρόληψη των εργατικών ατυχημάτων

2.7.α Τι εξασφαλίζεται με την πρόληψη των ατυχημάτων

Ένας από τους βασικούς σκοπούς της επιχείρησης είναι να προσφέρει την ασφάλεια που χρειάζονται οι εργαζόμενοί της. Κι αυτό θα το πετύχει, προφυλάσσοντάς τους από κάθε είδους ατύχημα, που μπορεί ακόμα να της κοστίσει και την απώλειά τους.

Έτσι μια επιχείρηση προσφέροντας τα κατάλληλα μέσα και παίρνοντας τα ανάλογα μέτρα, αποτρέποντας ένα ατύχημα εξασφαλίζει:

- 1) Μείωση του κόστους των χρηματικών ποσών από αποζημιώσεις.
- 2) Μείωση της ανασφάλειας που νιώθουν οι εργαζόμενοι στον χώρο της εργασίας, αυξάνοντας έτσι την παραγωγικότητά τους, αφού εργάζονται πέρα από κάθε φόβο, με αποτέλεσμα να είναι αφοσιωμένοι μόνο στην εργασία τους. Επίσης έχουν την εσωτερική παρόρμηση να προσφέρουν ποιότητα εργασίας στην επιχείρηση που φροντίζει για τη ζωή τους.
- 3) Το «καλό όνομα» της επιχείρησης, από την μείωση των ατυχημάτων, στον εμπορικό κόσμο.

2.7.β Κανόνες για την ασφαλή εκτέλεση της εργασίας

Υπάρχουν συγκεκριμένοι κανόνες που μπορούν να προβούν στην απομάκρυνση του κινδύνου του εργατικού ατυχήματος:

- α) Πριν αρχίσει η εργασία να προβλεφθούν οι κίνδυνοι που μπορεί να δημιουργήσει.
- β) Να βρεθούν τρόποι ώστε να αποφευχθούν οι κίνδυνοι αυτοί.
- γ) Να εξασφαλιστούν τα απαραίτητα προστατευτικά μέσα και ο κατάλληλος τεχνικός εξοπλισμός.
- δ) Εφόσον εξασφαλιστούν τα παραπάνω, τότε μόνο τότε πρέπει να αρχίσει η εργασία.

Η καταπολέμηση όμως του μεγαλύτερου εχθρού του εργαζομένου δηλαδή του εργατικού ατυχήματος, εκτός των παραπάνω, πρέπει να φτάσει μέχρι την ασφαλή οργάνωση του περιβάλλοντος της εργασίας που περιλαμβάνει:

1) Ασφαλές αντισεισμικό κτίριο

α) δάπεδα, τοίχοι, οροφές και κλίμακες σε καλή κατάσταση.

β) την ύπαρξη κατάλληλου φωτισμού, θέρμανσης, εξαερισμού, κλιματισμού, την αποτελεσματική αντιμετώπιση των θορύβων:

Για παράδειγμα τα δάπεδα θα πρέπει να είναι πάντα καθαρά, χωρίς χυμένα γράσα, λάδια και άλλα υλικά, που τα κάνουν να γλιστρούν. Επίσης θα πρέπει να υπάρχουν διάδρομοι κυκλοφορίας (διαβάσεις πεζών) καθαροί και ελεύθεροι από εμπόδια, για να εξασφαλίζεται άνετη και ασφαλής κυκλοφορία.

Όσον αφορά στις σκάλες, δεν θα πρέπει να υπάρχουν αφημένα αντικείμενα, που θα κάνουν κάποιον να σκοντάψει. Οι σκάλες θα πρέπει να έχουν πάντα κάγκελο που να είναι στέρεο και τα σκαλοπάτια να έχουν το ίδιο ύψος μεταξύ τους και να μην είναι φαγωμένα ή ολισθηρά. Είναι απαραίτητο οι σκάλες να φωτίζονται καθώς και οι διάδρομοι κυκλοφορίας. Επιπλέον τα σκαλοπάτια δεν θα πρέπει να είναι ολισθηρά από νερά, λιπαντικά, κ.ά. ώστε να αποφεύγονται οι πτώσεις.

Οι χαλασμένοι διακόπτες και οι καμένοι λαμπτήρες θα πρέπει να αλλάζονται αμέσως. Δεν θα πρέπει να υπάρχει υψηλή θερμοκρασία στους χώρους εργασίας γιατί σε συνδυασμό με την υγρασία έχουν

δυσμενή αποτελέσματα τόσο στην υγεία των εργαζομένων όσο και στην απόδοσή τους.

Μια παλιά θορυβώδης μηχανή θα πρέπει αμέσως να αντικατασταθεί με μια καινούρια λιγότερο θορυβώδη, καθώς ο συνεχής θόρυβος μπορεί να προκαλέσει μείωση της ακουστικής ικανότητας του εργαζομένου, εκνευρισμό, καρδιαγγειακές διαταραχές, σωματική κόπωση, μείωση ατομικής προσοχής κ.λ.π.

2) Ασφαλή εξοπλισμό

Τα εργαλεία, οι συσκευές, τα μηχανήματα θα πρέπει να είναι κατάλληλα για την εργασία και σε καλή κατάσταση. Οι μηχανές γενικά θα πρέπει να εξασφαλίζουν θετική προστασία, να λειτουργούν αυτόματως ή με ελάχιστη προσπάθεια, να είναι κατάλληλες για την εργασία για την οποία προορίζονται. Επιβάλλεται ο περιοδικός έλεγχος και η τακτική συντήρηση των μηχανών.

3) Μέσα προστασίας (συλλογικής – ατομικής)

α) προφυλακτήρες, όργανα ελέγχου, γειώσεις για τα μηχανήματα, κ.λ.π.

β) ατομικά μέσα προστασίας για τους εργαζομένους.

γ) σήμανση στους χώρους εργασίας.

Οι εργαζόμενοι θα πρέπει να χρησιμοποιούν πάντα φορητά ηλεκτρικά εργαλεία που θα έχουν τους προφυλακτήρες στη θέση τους. Κάθε ηλεκτρικό φορητό εργαλείο θα πρέπει να είναι γειωμένο, έτσι ώστε να προστατεύονται οι χειριστές από ηλεκτροπληξίες, σε περίπτωση διαρροής ηλεκτρικού ρεύματος.

Οι φόρμες εργασίας πρέπει να είναι απλές, εφαρμοστές και καθαρές. Απαραίτητος είναι επίσης και ο ειδικός εξοπλισμός ατομικής προστασίας: προστατευτικά ματογυάλια, υποδήματα ασφαλείας, γάντια, κράνη, ποδιές, ωτοασπίδες, μάσκες προστασίας των αναπνευστικών οδών, κ.λ.π.

Οι εργαζόμενοι που χειρίζονται μηχανήματα με περιστρεφόμενα μέρη θα πρέπει να έχουν κοντά μαλλιά ή να τα περιορίζουν με κά-

λυμμα (δίχτυ, σκούφο). Επίσης δεν θα πρέπει να φοράνε δαχτυλίδια, ρολόγια, ταυτότητες, γραβάτες, αλυσίδες, κ.λ.π.

Στα πλαίσια πρόληψης των ατυχημάτων στους χώρους εργασίας, απαιτείται η κατάλληλη τοποθέτηση σημάτων ασφαλείας. Τα σήματα αυτά κατατάσσονται σε 4 ομάδες: Σήματα Απαγόρευσης, Προειδοποίησης, Υποχρέωσης και Διάσωσης.

Τα Σήματα Απαγόρευσης, απαγορεύουν κάποια ενέργεια.

Απαγορεύεται
το κάπνισμα.

Απαγορεύεται
ή γυμνή φλόγα και
το κάπνισμα

Απαγορεύεται
η δίκυση πεζών.

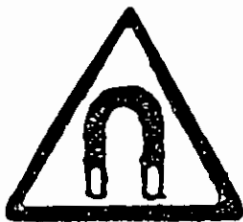

Απαγορεύεται
το σήσιμο υμενιώς
με νερό

Τό νερό
δεν πίνεται.

Τα Σήματα Προειδοποίησης, προειδοποιούν για κάποιο κίνδυνο.

Ισχυρό μαγνητικό πεδίο

Κίνδυνος παρακατήματος

Κίνδυνος πτώσης

Οχήματα διακίνησης φορτίων

Κίνδυνος ηλεκτροπληξίας

Γενικός κίνδυνος

Ακτινοβολία λέιζερ

Αναφλέξιμες ύλες

Μη ιοντίζουσες ακτινοβολίες

Για να εργαστεί κάποιος σε θέση εργασίας που έχει ένα από αυτά τα σήματα (Σήματα Υποχρέωσης), είναι υποχρεωμένος να κάνει πρώτα, αυτό που λέει το σήμα.

Πρέπει να φοράτε τα γυαλιά προστασίας.

Πρέπει να φοράτε το προστατευτικό αέρακα.

Πρέπει να φοράτε τις ωτοπλάκες.

Πρέπει να χρησιμοποιείτε την προκειμενά.

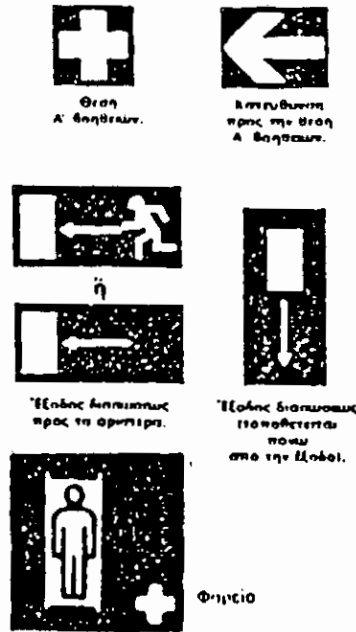

Πρέπει να φοράτε τα παπούτσια ασφαλείας.

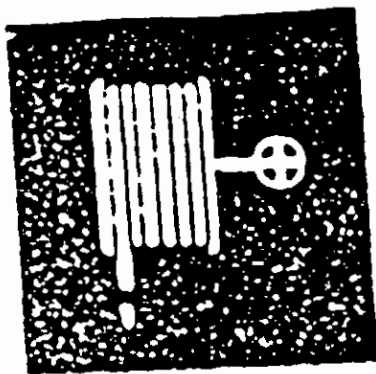

Πρέπει να φοράτε τα γάντια προστασίας.

Τα Σήματα Διάσωσης υποδεικνύουν ορισμένες θέσεις και κατευθύνσεις διάσωσης που πρέπει να έχουν υπόψη τους οι εργαζόμενοι και να χρησιμοποιούν σε περίπτωση ανάγκης.

Τέλος υπάρχουν ορισμένες πινακίδες που αφορούν το πυροσβεστικό υλικό ή τον εξοπλισμό.

Πυροσβεστική μάνικα

Σκάλα

Πυροσβεστήρας

Τηλέφωνο για την καταπολέμηση πυρκαγιών

4) Προστασία κατά της πυρκαγιάς

Οι συνηθέστεροι κίνδυνοι παρουσιάζονται από: το τσιγάρο του καπνιστή, τα εύφλεκτα υγρά, την υπερθέρμανση των μηχανών λόγω κακής συντήρησης, τις ηλεκτρικές εγκαταστάσεις (το στατικό ηλεκτρισμό), το υλικό συγκόλλησης κ.λ.π. Η προστασία πρέπει να εξασφαλίζεται πρώτα απ'όλα από την κατασκευή του κτιρίου (έξοδοι κινδύνου) και ακολούθως από τα συστήματα συναγερμού και τα ποικίλα υλικά κατάσβεσης, μαζί με την εκπαίδευση των επιτηρητών πλήρους απασχόλησης, τις συχνές επιθεωρήσεις και ασκήσεις ετοιμότητας-συναγερμού (και με την βοήθεια των Πυροσβεστικών Υπηρεσιών) κ.ά. Τα σπουδαιότερα υλικά κατάσβεσης είναι οι πυροσβεστήρες. Οι πυροσβεστήρες θα πρέπει να ελέγχονται και να συντηρούνται από ειδικούς, σε τακτά χρονικά διαστήματα. Όλοι οι εργαζόμενοι θα πρέπει να έχουν εκπαιδευτεί στο χειρισμό τους. Εκτός από τους πυροσβεστήρες υπάρχουν και οι λεγόμενες «πυροσβεστικές φωλιές», που έχουν γενικό εξοπλισμό πρώτης ανάγκης για την περίπτωση πυρκαγιάς, όπως πέλεκυς, αξίνα, φτυάρι, λοστός διάρρηξης, κουβέρτα διάσωσης (δύσφλεκτη), δυο φανούς χειρός, κουβά με άμμο, κουβά με νερό. Στις πυροσβεστικές φωλιές περιέχονται επίσης πυροσβεστήρες νερού, εύφλεκτων υγρών και ηλεκτρολογικού υλικού, σημεία συναγερμού, πυροσβεστικά δοχεία.

Επίσης χρησιμοποιούνται πολύ και σωλήνες, που ξεδιπλώνουν εύκολα και συνδέονται με το δίκτυο υδρεύσεως, απ'όπου τροφοδοτούνται με νερό υπό πίεση.

Τέλος υπάρχουν και συστήματα αυτομάτου προστασίας. Μερικά εργοστάσια έχουν εγκαταστήσει στην οροφή των κτιρίων, σωληνώσεις με νερό ή με άλλα υλικά κατασβέσεως. Όταν η θερμοκρασία του χώρου ξεπεράσει ένα όριο ασφαλείας, τότε εκτοξεύεται αυτομάτως το υγρό.

Δεν θα πρέπει να ξεχνάει κανείς όμως, ότι πιο εύκολα μπορείς να προλάβεις μια πυρκαγιά, παρά να τη σβήσεις. Για να μην υπάρχει

κίνδυνος πυρκαγιάς, πρέπει να μην υπάρχουν οι αιτίες, που την προκαλούν. Σε χώρους όπου υπάρχουν εύφλεκτα υλικά, όπως σε αποθήκες καυσίμων, ξυλουργεία και συνεργεία αυτοκινήτων, πρέπει να απαγορεύεται το κάπνισμα. Παράλληλα οι κάπνιστές οφείλουν να σέβονται τις επιγραφές: «Απαγορεύεται το κάπνισμα». Επίσης πρέπει να αποκτήσουν τη συνήθεια να πετούν τα τσιγάρα και τα σπέρτα τους, μόνον αφού τα σβήσουν καλά προηγουμένως. Όταν χρησιμοποιούν οι εργαζόμενοι εύφλεκτα υγρά (π.χ. βενζίνη, οινόπνευμα, κ.ά.), πρέπει να είναι βέβαιοι, ότι εκεί κοντά δεν υπάρχει αναμμένη φλόγα και σπινθήρες, που μπορεί να μεταδώσουν φωτιά.

5) Την εφαρμογή κανόνων ασφαλείας

Στην προσπάθεια για την πρόληψη των ατυχημάτων, έχουν δημιουργηθεί και εφαρμοσθεί κανόνες ασφαλείας για τις διάφορες δραστηριότητες. Οι κανόνες ασφαλείας βασίζονται στον κοινό νου, είναι λογικοί και αποτελεσματικοί, προέρχονται από μακροχρόνια πείρα και έχουν σκοπό να ευεργετήσουν όσους συμμορφώνονται μ'αυτούς. Γενικά οι κανόνες ασφαλείας μοιάζουν με τους νόμους του Κράτους με την διαφορά όμως ότι όταν παραβιαστεί ένας Νόμος, εκείνος που θα αποφασίσει για την τιμωρία του παραβάτη και το βαθμό της τιμωρίας του, είναι το Δικαστήριο, ενώ όταν παραβιαστεί ένας κανόνας ασφαλείας, εκείνος που θα τιμωρήσει τον εργαζόμενο, είναι ο ίδιος ο εαυτός του, γιατί αγνόησε την ασφάλειά του.

6) Την καθιέρωση προγράμματος εκπαίδευσης και ειδίκευσης των εργαζομένων.

Αυτό θα πρέπει να καλύπτει όλο το προσωπικό των εγκαταστάσεων. Το πρόγραμμα εκπαίδευσης δεν πρέπει να έχει μόνο χαρακτήρα εκμάθησης ορισμένων κανόνων και διαδικασιών, αλλά να συντείνει και στην δημιουργία συλλογικής συνείδησης ασφαλείας και στην διατήρηση του ενδιαφέροντος των εργαζομένων στα θέματα ασφαλείας. Τα σχετικά μέσα για την εκπαίδευση είναι: τοιχοκολλη-

σεις, (αφίσες), κινηματογραφικές ταινίες (φιλμς) και διαφάνειες, ομιλίες και διαλέξεις, διαγωνισμοί με απονομή βραβείων, εκθέσεις και δημοσιεύσεις, καμπάνιες για την ασφάλεια (εξορμήσεις με θέμα την ασφάλεια) κ.λ.π. Η ειδίκευση μπορεί να αποκτηθεί στις επαγγελματικές και τεχνικές σχολές, σε σεμινάρια και κατά την διάρκεια της κανονικής απασχόλησης του συνόλου των εργαζομένων (νέων και παλιών εργατών, εργοδηγών, προϊσταμένων, τεχνικών, εκπαιδευτών κ.ά.).

7) Την καθιέρωση περιοδικών ελέγχων

Οι περιοδικοί έλεγχοι στις συνθήκες εργασίας και στα μέσα Παραγωγής, η ευσυνείδητη συντήρηση και οι άμεσες επισκευές των μηχανών, και των εργαλείων, συμβάλλουν σε μεγάλο βαθμό στην αύξηση της αποδοτικότητας της εργασίας και στον περιορισμό του αριθμού των ατυχημάτων.

8) Την έρευνα και την στατιστική των εργατικών ατυχημάτων

Ο προσδιορισμός των αιτιών του ατυχήματος και οι στατιστικές μας πληροφορούν για τον αριθμό, τη φύση και τη σοβαρότητα των ατυχημάτων, για τις κατηγορίες των παθόντων εργατών, για τις μηχανές και τα υλικά που τα προκάλεσαν, για τις ώρες και τις ημέρες που συμβαίνουν συχνότερα, για τον τόπο που συμβαίνουν, για την συμπεριφορά των ατόμων που αναμείχθηκαν κ.λ.π. Οι στατιστικές δίνουν μια γενική κάτοψη της κατάστασης στην επιχείρηση και επομένως τη δυνατότητα να ληφθούν επιπλέον αποτελεσματικά μέτρα προστασίας.

9) Την οργάνωση ιατρικής παρακολούθησης

Αυτή μπορεί να περιλαμβάνει: προληπτική ιατρική εξέταση των εργαζομένων κατά την πρόσληψή τους. Περιοδικές ιατρικές εξετάσεις σε τακτά χρονικά διαστήματα ανάλογα με τη φάση της εργασίας και την ηλικία.

Κάθε επιχείρηση, μικρή ή μεγάλη, οφείλει να έχει αρκετές ευκολίες και εξασκημένο προσωπικό για προσφορά πρώτων βοηθειών σε

τραυματισμένους υπαλλήλους. Η μικρή επιχείρηση πρέπει να έχει ένα καθαρό και κατάλληλα εξοπλισμένο δωμάτιο πρώτων βοηθειών. Το εποπτικό της προσωπικό, καθώς και μερικοί από τους υπαλλήλους πρέπει να υφίστανται μια εκπαίδευση σε πρώτες βοήθειες έτσι που να είναι επιδέξιοι στο να προσφέρουν βοήθεια στον τραυματισμένο. Οι μεγάλες επιχειρήσεις έχουν ανάγκη από μια νοσοκόμο και ένα γιατρό πλήρους απασχόλησης. Θα πρέπει να υπάρχει συνεργασία της επιχείρησης μ'αυτούς που είναι υπεύθυνοι για την πρόληψη των ατυχημάτων και τον έλεγχο του περιβάλλοντος εργασίας (Βιομηχανική Υγιεινή), για να επιτευχθεί ένα ολοκληρωμένο πρόγραμμα υγείας των υπαλλήλων. Επιβάλλεται η συνεργασία με Υπηρεσίες δημόσιας υγείας αναφορικά με μαζικούς εμβολιασμούς κι άλλα μέτρα για την πρόληψη των μεταδοτικών νόσων.

Η παρουσία ψυχιάτρων, ψυχολόγων σε μια επιχείρηση, εξασφαλίζει ένα υγιεινό κλίμα ανθρωπίνων σχέσεων. Προς το παρόν όμως πολύ λίγες επιχειρήσεις είναι επανδρωμένες με επιστημονικά εκπαιδευόμενο προσωπικό για να θέσει σε εφαρμογή ένα πρόγραμμα ψυχικής υγείας (ψυχιάτρους, ψυχολόγους). Αξίζει ν'αναφερθεί ότι η κύρια έμφαση σε κάθε πρόγραμμα ψυχικής υγείας στη βιομηχανία, πρέπει να ασκείται πάνω στη δημιουργία σωστών σχέσεων μεταξύ προϊσταμένου-υφισταμένων, στην εξουδετέρωση κακών συνθηκών που προκαλούν δυσαρέσκεια και στην ανάπτυξη ενός κλίματος ευνοϊκών ανθρωπίνων σχέσεων.

Εφ'όσον η μεγάλη πλειοψηφία των επιχειρήσεων δεν απασχολεί επιστήμονες ειδικούς στον τομέα της ψυχικής υγείας, ο γιατρός της επιχείρησης συχνά παρέχει συμβουλές και βοήθεια στους υπαλλήλους με ψυχικές διαταραχές.

10) Την ανάληψη ηγετικού ρόλου από την Διεύθυνση της επιχείρησης

Πρέπει η Διεύθυνση της επιχείρησης να ενστερνισθεί πλήρως, ότι η ευθύνη για την οργάνωση ενός προγράμματος βιομηχανικής ασφάλειας, την βαρύνει αποκλειστικά και να διακηρύξει με έμφαση

την πολιτική της στον τομέα των ατυχημάτων. Την ανάγκη αυτή, υποδηλώνει άλλωστε και η έκφραση κατά την οποία «η ασφάλεια έρχεται από ψηλά». Η Διεύθυνση πρέπει να εκθέσει το πρόγραμμά της και να δηλώσει την απόφασή της να παρακολουθήσει στενά την εφαρμογή του.

11) Την καθιέρωση του θεσμού του Τεχνικού Ασφαλείας

Ο Τεχνικός Ασφαλείας εκτελεί χρέη γενικού συμβούλου για τα θέματα ασφαλείας. Επειδή είναι απλός σύμβουλος και η επιτυχία των ενεργειών του εξαρτάται κατά πολύ από την προσωπικότητά του, έχει πάντοτε ανάγκη από την υποστήριξη της Διεύθυνσης. Ο Τεχνικός Ασφαλείας εξετάζει τα προβλήματα ασφαλείας μαζί με τα στελέχη της επιχείρησης και διατυπώνει συστάσεις. Όμως, η ευθύνη για την εφαρμογή των προτάσεων του Τεχνικού Ασφαλείας ανήκει στα στελέχη των διαφόρων βαθμίδων, που θα αποδεχθούν ή θα απορρίψουν τις προτάσεις του.

Το έργο του Τεχνικού Ασφαλείας συνίσταται στα εξής:

- Καταστρώνει την γενική πολιτική της επιχείρησης στα ζητήματα πρόληψης των ατυχημάτων και φροντίζει για την εφαρμογή της.
- Δίδει κατευθύνσεις στα στελέχη της επιχείρησης.
- Εισηγείται και παρέχει συμβουλές για όλα τα προβλήματα που αφορούν την ασφάλεια της εργασίας.
- Υποβάλλει εκθέσεις και γνωμοδοτεί από την άποψη της ασφαλείας σε θέματα που αφορούν: επεκτάσεις και μετατροπές κτιρίων, απόκτηση και κατάσταση των μηχανών, κάθε είδους συσκευές ασφαλείας και εξοπλισμό ατομικής προστασίας καθώς και την προστασία κατά της πυρκαγιάς.
- Διεξάγει έρευνες για τα συμβαίνοντα ατυχήματα και κρατά βιβλία με τα στατιστικά δεδομένα των ατυχημάτων.
- Φροντίζει για την ειδίκευση και την εκπαίδευση του προσωπικού στα ζητήματα ασφαλείας.

- Οργανώνει και διευθύνει ασκήσεις πυρασφαλείας, εκκένωσης χώρων κ.ά.
- Αποτελεί μέλος της Επιτροπής Υγιεινής και Ασφάλειας (αν υπάρχει).

12) Τη δημιουργία Επιτροπής Υγιεινής και Ασφάλειας

Η Επιτροπή Υγιεινής και Ασφάλειας έχει ως έργο την προαγωγή της ασφάλειας με την εξασφάλιση στενής συνεργασίας μεταξύ του εργοδότη και των εργατών. Σε μερικές χώρες η δημιουργία της είναι υποχρεωτική εκ του νόμου, ενώ σε άλλες έχει προαιρετικό χαρακτήρα. Η Επιτροπή Υγιεινής και Ασφάλειας πρέπει να συμβάλλει στην δημιουργία αισθήματος εμπιστοσύνης στους εργατές για την πολιτική της επιχείρησης στο θέμα της ασφάλειας και να βοηθά τη Διεύθυνση να εκτιμά καλύτερα την πείρα των εργατών σ' αυτόν τον τομέα. Πρέπει δηλαδή να διευκολύνει την κατανόηση και την συνεργασία μεταξύ Διευθύνσεως και προσωπικού για την βελτίωση της ασφάλειας της εργασίας. Η Επιτροπή Υγιεινής και Ασφάλειας πρέπει να αποτελείται από αντιπροσώπους των εργοδοτών και των εργατών. Είναι συμβουλευτικό όργανο για τη δημιουργία και τη διατήρηση ασφαλών και υγιεινών συνθηκών εργασίας.

Ειδικότερα:

- Επισημαίνει, αναλύει και προτείνει μέτρα για την αντιμετώπιση των επαγγελματικών κινδύνων και εισηγείται την κατάρτιση προγραμμάτων εκπαίδευσης.
- Γνωμοδοτεί πριν την εφαρμογή τους, σε όλα τα μέτρα που λαμβάνονται από την Διεύθυνση και άπτονται θεμάτων Υγιεινής και Ασφάλειας.
- Εξακριβώνει την ύπαρξη και την καταλληλότητα των μέσων ατομικής προστασίας καθώς και των σημάτων ασφαλείας.
- Εξετάζει τα αίτια κάθε ατυχήματος και την εφαρμογή των αναγκαίων μέτρων που θα εμποδίσουν την επανάληψή τους.

- Εποπτεύει την εκπαίδευση των εργαζομένων καθώς και την εκτέλεση ασκήσεων συναγερμού.
- Καθορίζει υποεπιτροπές για να μελετήσουν ειδικότερα προβλήματα ασφαλείας.

Πίνακας 2.7α
ΕΡΓΑΤΙΚΑ ΑΤΥΧΗΜΑΤΑ ΤΩΝ ΕΤΩΝ 1975-1984

(Κατανομή κατά ομάδες ηλικιών, σε απόλυτους αριθμούς και εκατοστιαία αναλογία)

ΟΜΑΔΕΣ ΗΛΙΚΙΩΝ	1975		1976		1977		1978		1979		1980		1981		1982		1983		1984	
	Αριθ.	% Αριθ.	Αριθ.	% Αριθ.	Αριθ.	% Αριθ.	Αριθ.	% Αριθ.	Αριθ.	% Αριθ.	Αριθ.	% Αριθ.	Αριθ.	% Αριθ.	Αριθ.	% Αριθ.	Αριθ.	% Αριθ.	Αριθ.	% Αριθ.
έχρι 14 ετών	133	0.3	123	0.3	109	0.2	92	0.2	92	0.2	62	0.1	72	0.2	43	0.1	19	—	13	—
5 - 19	6.135	13.8	5.593	12.6	5.740	12.4	4.958	10.5	4.549	9.7	3.898	8.6	3.639	8.0	2.809	6.8	2.193	5.6	1.920	5.0
20 - 24	4.754	10.7	4.743	10.7	4.866	10.5	4.859	10.3	4.557	9.5	4.424	9.9	4.816	10.6	4.498	10.9	1.156	10.7	4.237	11.0
25 - 29	6.402	14.3	6.139	13.8	6.163	13.3	6.438	13.8	6.476	13.8	6.475	14.4	6.828	15.0	6.173	14.9	5.937	15.3	5.932	15.3
30 - 34	4.508	10.4	4.618	10.8	5.132	11.1	5.558	11.8	5.718	12.2	5.504	12.2	5.427	11.9	5.116	12.4	4.864	12.6	5.326	13.8
35 - 39	4.664	10.9	4.618	10.4	4.822	10.4	4.586	9.7	4.766	10.1	4.430	9.9	4.991	11.0	4.736	11.5	4.734	12.2	4.639	12.0
40 - 44	5.006	11.2	5.138	11.5	5.324	11.5	5.468	11.6	5.449	11.6	5.225	11.5	5.020	11.0	4.497	10.9	3.893	10.0	4.078	10.6
45 - 49	5.070	11.4	5.076	11.4	5.537	11.9	5.396	11.4	5.952	12.5	5.425	12.1	5.230	11.5	4.895	11.8	4.535	11.7	4.309	10.9
50 - 54	3.508	7.9	3.993	9.0	4.271	9.2	4.837	10.3	4.950	10.5	5.003	11.1	4.800	10.6	4.516	10.9	4.062	10.5	4.222	11.1
55 - 59	2.660	5.0	2.614	5.9	2.712	5.9	2.958	6.3	2.955	6.3	2.855	6.4	3.159	6.9	2.894	7.0	3.076	7.9	2.973	7.7
60 - 64	1.178	2.6	1.216	2.7	1.245	2.7	1.237	2.6	1.148	2.4	1.075	2.4	1.043	2.3	6.093	2.2	919	2.4	776	2.0
65 & άνω	365	0.8	401	—	435	0.9	421	0.9	342	0.7	332	0.9	311	0.7	257	0.6	414	1.1	230	0.6
σύνολο	349	—	511	0.9	536	—	517	0.7	522	0.5	595	0.4	557	0.3	—	—	—	—	—	—

Πηγή: ΙΚΑ

2.8 Αναγγελία εργατικού ατυχήματος

Αν συμβεί εργατικό ατύχημα σε μια επιχείρηση, τότε ο εργοδότης υποχρεούται να το αναγγείλει:

α) Στην πλησιέστερη Αστυνομική Αρχή

Η αναγγελία πρέπει να γίνει χωρίς αναβολή και με το ταχύτερο μέσο.

β) Στην οικεία Επιθεώρηση Εργασίας ή τον αρμόδιο επόπτη εργασίας

Η αναγγελία πρέπει να γίνει εντός 48 ωρών. Όπου δεν υπάρχουν (Επιθεώρηση Εργασίας ή αρμόδιος επόπτης εργασίας), η αναγγελία γίνεται στην πλησιέστερη Αστυνομική Αρχή.

Σε περιπτώσεις σοβαρών τραυματισμών ή θανάτων, ο εργοδότης υποχρεούται να διατηρήσει αμετάβλητα όλα τα στοιχεία και τα αντικείμενα που έχουν σχέση με το ατύχημα, για να διευκολυνθούν οι αρχές στην αυτοψία που θα κάνουν προς διακρίβωση των αιτιών του ατυχήματος.

γ) Στο Ίδρυμα Κοινωνικών Ασφαλίσεων (ΙΚΑ)

Μόλις γίνει το εργατικό ατύχημα, ο εργοδότης είναι υποχρεωμένος να το αναγγείλει γραπτά ή προφορικά εντός 5 ημερών, στο αρμόδιο υποκατάστημα του ΙΚΑ. Αν υπάρχουν σοβαροί λόγοι π.χ. αφασία μέσα σε 60 ημέρες. Αν επέλθει διαρκής ολική αναπηρία μέσα σε 1 χρόνο. Αν επήλθε θάνατος ο εργοδότης υποχρεούται να το αναγγείλει μέσα σε 2 χρόνια από τη στιγμή του ατυχήματος. Στη δήλωση του εργοδότη πρέπει να περιλαμβάνεται το ονοματεπώνυμο και η διεύθυνση του εργοδότη, το ονοματεπώνυμο η ηλικία και το επάγγελμα του παθόντος, οι ακριβείς συνθήκες υπό τις οποίες έγινε το ατύχημα, η διεύθυνση του γιατρού που κλήθηκε, τα ονόματα και η διεύθυνση των αυτόπτων μαρτύρων.

Εάν ένα εργατικό ατύχημα διαρκέσει πέραν της εβδομάδας, ο εργοδότης υποχρεούται να βεβαιώσει γραπτώς και ενόρκως, εντός 15 ημερών από την ημέρα του ατυχήματος, ενώπιον του οικείου Ειρη-

νοδίκη, τις λεπτομέρειες του ατυχήματος. Η δήλωση αυτή είναι ιδιαίτερα χρήσιμη για τις περιπτώσεις που ακολουθεί δίκη για τον προσδιορισμό των ποινικών ευθυνών.

2.9 Αποζημιώσεις του εργαζομένου σε περίπτωση εργατικού ατυχήματος

Σε περίπτωση που ο εργοδότης δεν έχει υποχρέωση να ασφαρίζει το προσωπικό του στο ΙΚΑ, ή δεν το ασφαρίζει σε αυτό, τότε ανάλογα με την ανικανότητα που έπαθε ο εργαζόμενος, δικαιούται και ανάλογη αποζημίωση. Το ύψος της καθορίζεται από τα πολιτικά Δικαστήρια.

Σε ολική διαρκή ανικανότητα, η ανώτερη αποζημίωση είναι μισθοί 6 ετών.

Σε περίπτωση θανάτου, η αποζημίωση των μελών της οικογενείας του εργαζομένου, είναι μισθοί 5 ετών.

Σε περίπτωση πλήρους προσωρινής ανικανότητας, η αποζημίωση είναι ημερήσια και ίση με τον μισό μισθό του εργαζομένου..

Σε περίπτωση μερικής προσωρινής ανικανότητας, είναι ημερήσια και ίση προς τη μισή μείωση του εισοδήματος που προέρχεται από τον μισθό του εργαζομένου.

Σε περίπτωση που ο εργοδότης έχει ασφαλίσει στο ΙΚΑ τον εργαζόμενο, ή αν υπάρχει τέτοια υποχρέωση, ανεξάρτητα από την πραγματοποίησή της, οι πιο πάνω αποζημιώσεις δεν βαρύνουν τον εργοδότη αλλά το ΙΚΑ, που χορηγεί ιατροφαρμακευτική περίθαλψη και αν η ανικανότητα διαρκεί μέχρι 6 μήνες, χορηγεί επίδομα ατυχήματος, αν όμως ξεπερνά τους 6 μήνες, τότε χορηγεί επίδομα αναπροσαρμογής ή και σύνταξης ακόμα, ανάλογα με την ανικανότητα για εργασία και την διάρκειά της.

Διαφορές του εργαζομένου με το ΙΚΑ και όσον αφορά στη χορήγηση και στο ύψος του επιδόματος αναπροσαρμογής ή της σύνταξης κρίνονται από τα Διοικητικά Δικαστήρια.

Αν το ατύχημα οφείλεται σε δόλο του εργοδότη, τότε ανεξάρτητα με τις πιο πάνω αποζημιώσεις και ανεξάρτητα με την ασφάλιση στο ΙΚΑ, ο εργοδότης υποχρεούται να καταβάλλει αποζημίωση σύμφωνα με τις διατάξεις του αστικού δικαίου, δηλαδή ότι χάνει ο εργαζόμενος γιατί δεν μπορεί να εργασθεί και ότι δαπάνησε ή δαπανά λόγω του ατυχήματός του.

Ο εργοδότης έχει και τις εξής υποχρεώσεις σε περίπτωση εργατικού ατυχήματος:

α) Είναι υποχρεωμένος να καταβάλλει αποδοχές μέχρι 15 ημέρες ή 1 μήνα όπως κάνει σε περίπτωση ασθένειας του εργαζομένου. Αποδοχές μέχρι 15 ημερών, αν ο εργαζόμενος έχει υπηρεσία από 10 ημέρες μέχρι 1 χρόνο και αποδοχές (ενός) 1 μήνα αν έχει υπηρεσία πάνω από 1 χρόνο.

β) Υποχρεώνεται από τα Δικαστήρια, στα οποία καταφεύγει ο εργαζόμενος, να του καταβάλλει χρηματική ικανοποίηση για την ηθική βλάβη (έντονη διατάραξη της ψυχοσωματικής του υπόστασης), ή την ψυχική οδύνη (στους συγγενείς του εργαζομένου και μόνο σε περίπτωση θανάτου του).

Ο εργοδότης σε περίπτωση που το εργατικό ατύχημα οφείλεται στην μη τήρηση ή έλλειψη οφειλομένων μέτρων υγιεινής και ασφάλειας έχει και ποινικές ευθύνες.

ΠΙΝΑΚΑΣ 2.1α

Χώρα	Ειδικά ατυχήματα βιομηχανίας (χιλιάδες)		Εργατικά ατυχήματα σε διάφορες χώρες:		Δείκτης ανά 1.000 εργαζόμενους	Εργατικά ατυχήματα στις οικοδομές & δημόσια έργα	Απασχολούμενοι στη βιομηχανία (χιλιάδες)	Δείκτης ανά 1.000 εργαζόμενους	Απασχολούμενοι στις οικοδομές & δημόσια έργα	Δείκτης ανά 1.000 εργαζόμενους
	Εργατικά ατυχήματα (χιλιάδες)	(1981)	Εργατικά ατυχήματα (χιλιάδες)	(1982)						
Αυστρία	73,4		956,2		76,7	32,5			282,5	115,0
Γιουγκοσλαβία	154,6	(1981)	2.209,6		69,9	45,0	(1981)		689,2	65,2
Γαλλία	449,0	(1982)	4.992,0		89,9	229,4	(1982)		1.579,0	145,2
Δανία	21,6		522,5		41,3	5,6			179,2	31,1
Δ. Γερμανία	856,4	(1981)	8.448,0		101,3	297,2	(1981)		1.960,0	151,6
Ελβετία	111,0		940,5		118,0	89,6			221,6	404,5
Ελλάδα	19,3	(ΙΚΑ)	723,4		26,7	7,9	(ΙΚΑ)		283,9	28,1
Η.Π.Α.	874,4		22.662,0		38,5	259,5			7.573,0	34,2
Ισπανία	200,2		2.862,1		69,9	60,7			1.138,2	53,3
Μ. Βρετανία	133,3	(1982)	5.358,3		24,8	41,1	(1982)		1.645,1	24,9
Ολλανδία	23,1		993,4		23,3	12,8			385,7	33,1
Ουγγαρία	34,8		1.544,6		22,5	6,6			363,2	18,1
Πολωνία	93,9		4.326,6		21,7	24,5			1.243,3	19,6
Πορτογαλία	114,6	(1985)	1.053,2		108,8	41,2	(1985)		359,6	114,7
Σουηδία	39,0	(1983)	953,0		40,9	12,3	(1983)		260,0	47,3
Τσεχοσλοβακία	64,6		2.574,0		25,0	14,8			629,0	23,5

ΠΙΝΑΚΑΣ 2.9α

ΕΡΓΑΤΙΚΑ ΑΤΥΧΗΜΑΤΑ ΤΩΝ ΕΤΩΝ 1970 – 1984

(Αριθμός αμέσως ασφαλισμένων – σύνολο ασφαλισμένων – ημέρες επιδότησης – ημέρες δώρου – σύνολο ημερών επιδότησης – ημερήσιο κόστος επιδότησης – κόστος κατά κεφαλή αμέσως ασφαλισμένου – αναλογία ατυχημάτων επί των ασφαλισμένων)

Έτη	Ασφαλισμένοι		Εργατικά Ατυχήματα	Ημέρες επιδότησης	Ημέρες δώρου	Σύνολο ημερών επιδότησης	Δαπάνη επιδότησης	Ημερήσιο κόστος επιδότησης	Κόστος κατά κεφαλή ασφαλισμένου	Ατυχήματα % επί των αμέσως ασφαλισμένων
	Αμέσως	Σύνολο								
1970	964.018	2.552.500	44.813	924.549	61.306	985.855	60.443.000	61,3	62,7	4,64
1971	973.500	2.654.228	46.736	961.223	60.240	1.024.463	64.439.000	62,9	66,2	4,80
1972	1.019.791	2.773.125	48.002	990.342	67.225	1.057.567	67.050.000	63,4	65,7	4,70
1973	1.056.712	2.870.294	47.514	980.893	54.633	1.035.526	68.862.000	66,5	65,1	4,50
1974	1.103.905	2.988.540	44.983	928.056	62.881	990.937	83.932.000	84,7	76,0	4,07
1975	1.141.004	3.086.222	44.952	922.417	57.227	984.644	92.109.000	93,5	80,7	3,94
1976	1.176.000	3.177.000	44.987	975.255	62.256	1.037.513	173.043.866	166,8	147,0	3,82
1977	1.222.000	3.269.000	46.594	974.323	60.137	1.034.460	255.655.630	247,1	209,0	3,81
1978	1.280.000	3.414.000	47.115	1.007.709	70.067	1.007.776	360.326.847	334,3	282,0	3,68
1979	1.356.000	3.669.000	46.976	954.688	58.069	1.012.757	406.376.665	401,3	300,0	3,46
1980	1.431.000	3.914.000	44.950	926.648	55.367	982.015	464.459.576	473,0	324,6	3,14
1981	1.508.000	4.133.000	45.943	927.270	61.620	988.890	585.811.095	592,4	388,5	3,02
1982	1.546.000	4.309.000	41.327	854.361	57.905	912.266	714.951.366	783,7	462,4	2,67
1983	1.589.112	4.528.689	38.828	803.979	53.096	857.075	813.025.219	948,6	511,6	2,44
1984	1.646.000	4.718.000	38.658	803.153	58.298	961.451	994962.356	1.155,0	604,5	2,35

ΠΗΓΗ: Ίδρυμα Κοινωνικών Ασφαλίσεων

ΠΙΝΑΚΑΣ 2.9β

Ταξινόμηση των εργατικών ατυχημάτων, κατά ώρα, για τα έτη 1988-1994

A/A	ΩΡΑ	1988	1989	1990	1991	1992	1993	1994
1	6	80	98	117	79	66	57	73
2	7	197	211	175	200	237	156	142
3	8	460	480	367	354	291	240	278
4	9	636	583	520	524	446	472	455
5	10	926	930	748	847	563	531	574
6	11	1.003	831	803	715	534	618	535
7	12	829	812	656	554	526	499	462
8	13	693	626	543	488	437	460	397
9	14	533	613	520	452	414	428	369
10	15	269	336	287	316	309	295	254
11	16	226	218	206	184	164	210	155
12	17	122	178	187	129	117	127	137
13	18	108	171	143	99	109	101	98
14	19	92	108	106	101	85	81	97
15	20	77	93	91	89	88	85	59
16	21	73	84	74	66	62	65	85
17	22	73	115	54	73	52	48	45
18	23	55	75	42	38	53	44	46
19	24	23	43	23	27	26	33	25
20	1	39	38	44	40	25	26	39
21	2	22	26	18	29	28	28	37
22	3	26	46	35	24	17	24	40
23	4	35	33	38	39	32	25	26
24	5	37	42	37	32	36	30	37
	(χωρίς τροχαία και παθολογικά)	6.634	6.790	5.834	5.499	4.717	4.683	4.465
	ΣΥΝ. ΕΡΓ. ΑΤΥΧΗΜΑΤΩΝ	7.107	7.312	6.258	5.951	5.206	5.160	4.852

ΠΙΝΑΚΑΣ 2.9γ

Ταξινόμηση των εργατικών ατυχημάτων, κατά μήνα, για τα έτη 1988-1994

A/A	ΕΡΓΑΤΙΚΑ ΑΤΥΧΗΜΑΤΑ ΑΝΑ ΜΗΝΑ	1988	1989	1990	1991	1992	1993	1994
1	Ιανουάριος	492	588	585	534	377	380	365
2	Φεβρουάριος	561	445	472	442	371	362	327
3	Μάρτιος	593	549	519	502	361	379	344
4	Απρίλιος	485	569	408	453	364	359	372
5	Μάιος	569	549	552	457	386	411	364
6	Ιούνιος	676	490	562	442	400	393	465
7	Ιούλιος	575	692	567	532	482	471	436
8	Αύγουστος	513	594	453	388	337	325	347
9	Σεπτέμβριος	574	727	400	472	474	462	438
10	Οκτώβριος	559	636	541	534	419	406	371
11	Νοέμβριος	597	560	476	481	419	411	364
12	Δεκέμβριος	440	391	299	262	327	324	272
	ΣΥΝ. (Χωρίς τροχαία και παθολογικά)	6.634	6.790	5.834	5.499	4.717	4.683	4.465
	ΣΥΝ. ΕΡΓ. ΑΤΥΧΗΜΑΤΩΝ	7.107	7.312	6.258	5.951	5.206	5.160	4.852

ΠΙΝΑΚΑΣ 2.9δ

Ταξινόμηση των εργατικών ατυχημάτων, σύμφωνα με την φύση της βλάβης, για τα έτη 1988-1994

A/A	ΕΡΓΑΤΙΚΑ ΑΤΥΧΗΜΑΤΑ ΑΝΑ ΜΗΝΑ	1988	1989	1990	1991	1992	1993	1994
10	Κατάγματα	831	968	984	909	758	816	791
20	Εξαρθρώσεις	159	124	99	92	120	78	106
25	Διαστρέμματα & τραβήγματα	833	679	605	559	587	515	500
30	Διασεισεις, άλλες εσωτερικές κακώσεις	218	189	291	245	229	195	206
40	Ακρωτηριασμοί & αποσπασσεις τμημάτων	199	164	153	192	129	125	133
41	Άλλες πληγές - τραύματα	1.640	1.928	1.656	1.856	1.139	1.237	1.111
50	Επιφανειακά τραύματα - κακώσεις	1.321	1.429	1/007	1.089	822	888	830
55	Μώλωπες & συνθλίψεις	913	814	607	584	547	485	441
60	Εγκαύματα	319	280	295	278	259	206	222
70	Οξείες δηλητηριάσεις	19	21	10	15	11	11	9
80	Συνέπειες των καιρικών συνθηκών της έκθεσης των σχετικών συνθηκών	32	21	1	4	3	2	2
81	Ασφυξία	12	7	17	44	12	11	19
82	Αποτελέσματα ηλεκτρικού ρεύματος	40	43	46	37	37	42	45
83	Συνέπειες των ακτινοβολιών	2	0	0	19	6	9	2
90	Πολλαπλές βλάβες από διαφορετικές αιτίες	52	33	24	26	25	15	23
99	Άλλες & μη ειδικώς αναφερόμενες βλάβες	44	90	39	46	33	48	25
ΣΥΝΟΛΟ (χωρίς τροχαία και παθολογικά)		6.634	6.790	5.834	5.995	4.717	4.683	4.465
ΣΥΝΟΛΟ ΕΡΓΑΤΙΚΩΝ ΑΤΥΧΗΜΑΤΩΝ		7.107	7.312	6.258	5.951	5.206	5.160	4.852

ΠΙΝΑΚΑΣ 2.9ε

Ταξινόμηση των εργατικών ατυχημάτων, ανά βλαβέν μέλος του σώματος, για τα έτη 1988-1994

A/A	ΒΛΑΒΕΝ ΜΕΡΟΣ ΤΟΥ ΣΩΜΑΤΟΣ	1988	1989	1990	1991	1992	1993	1994
1	Κεφαλή	982	956	850	803	657	670	581
2	Λαιμός	21	22	16	35	28	20	21
3	Κορμός	523	498	420	386	364	370	369
4	Πάνω άκρα του σώματος	2.985	3.028	2.799	2.558	2.095	2.155	2.065
5	Κάτω άκρα του σώματος	1.842	1.993	1.579	1.481	1.334	1.277	1.251
6	Πολλαπλοί προσδιορισμοί	152	158	108	125	185	126	111
7	Γενικές βλάβες	77	120	46	98	42	60	55
8	Μη ειδικοί προσδιορισμοί της βλάβης	52	15	16	13	12	5	12
ΣΥΝΟΛΟ (χωρίς τροχαία και παθολογικά)		6.634	6.790	5.834	5.499	4.717	4.683	4.465
ΣΥΝΟΛΟ ΕΡΓΑΤΙΚΩΝ ΑΤΥΧΗΜΑΤΩΝ		7.107	7.312	6.258	5.951	5.206	5.160	4.852

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3ο

ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΟΙ ΚΙΝΔΥΝΟΙ

3.1 Εισαγωγή

Η Ευρωπαϊκή Ένωση έλαβε μέτρα για την προστασία της υγείας και της ασφάλειας των εργαζομένων και για να προωθήσει τη βελτίωση του περιβάλλοντος εργασίας. Για κάθε δραστηριότητα ή για κάθε τομέα όπου υπάρχουν κίνδυνοι, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ενέκρινε οδηγίες που καθορίζουν τις ελάχιστες υποχρεώσεις του εργοδότη. Αυτή η νομοθεσία συμβάλλει στην προστασία των εργαζομένων από εργατικά ατυχήματα και επαγγελματικές ασθένειες.

Ο εργοδότης σε κάθε χώρο εργασίας έχει γενικό καθήκον να εξασφαλίζει την ασφάλεια και την υγεία των εργαζομένων σε κάθε πτυχή της εργασίας. Ο σκοπός της διεξαγωγής της εκτίμησης των κινδύνων είναι να δοθεί η δυνατότητα στον εργοδότη να λάβει κατά τρόπο αποτελεσματικό τα αναγκαία μέτρα για την προστασία της ασφάλειας και της υγείας των εργαζομένων.

Τα μέτρα αυτά περιλαμβάνουν:

α) Την πρόληψη των επαγγελματικών κινδύνων

Για παράδειγμα: καταγραφή των πιθανών εργατικών ατυχημάτων (πτώσεις, εγκαύματα) και των ενδεχόμενων επαγγελματικών ασθενειών που οφείλονται σε χημικά προϊόντα ή σε επαναλαμβανόμενες κινήσεις.

β) Την ενημέρωση των εργαζομένων

Τα ενδιαφερόμενα άτομα πρέπει να έχουν ενημερωθεί σχετικά με την ύπαρξη του κινδύνου και όλες τις βλάβες που είναι δυνατόν να υποστούν καθώς και όλα τα αναγκαία μέτρα προστασίας.

γ) Την κατάρτιση των εργαζομένων

Οι εργαζόμενοι ή οι εκπρόσωποί τους πρέπει να έχουν εκπαιδευτεί για τη χρησιμοποίηση των μηχανών, του εξοπλισμού ή των προϊόντων που δημιουργούν κινδύνους.

δ) Την οργάνωση και τα μέσα για την εφαρμογή των αναγκαίων μέτρων

Ο ατομικός εξοπλισμός προστασίας θα χρησιμοποιηθεί μόνον εφόσον η προστασία της υγείας και η ασφάλεια του προσωπικού δεν είναι δυνατόν να εξασφαλισθούν με συλλογικά μέτρα, για παράδειγμα τεχνικά μέτρα για την αντικατάσταση μιας επικίνδυνης ουσίας ή οργανωτικά μέτρα για την τροποποίηση των θέσεων εργασίας.

Η εκτίμηση των κινδύνων στην επιχείρηση είναι υπόθεση όλων: της διεύθυνσης, του προσωπικού εποπτείας, των εργαζομένων, των εκπροσώπων των εργαζομένων.

Οι διαβουλεύσεις πραγματοποιούνται σύμφωνα με τους εθνικούς νόμους και πρακτικές. Οι κίνδυνοι και τα λαμβανόμενα μέτρα πρόληψης αφορούν άμεσα τους εργαζομένους.

Είναι καθήκον κάθε εργαζομένου να φροντίζει ανάλογα με τις δυνατότητές του, για την ασφάλεια και την υγεία του ανάλογα με την κατάρτισή του και σύμφωνα με τις οδηγίες του εργοδότη του.

Κίνδυνος είναι η πιθανότητα να προκληθεί βλάβη υπό τις συνθήκες χρήσης ή και έκθεσης και η πιθανή έκταση της βλάβης.

Πηγή κινδύνου είναι η ιδιότητα ή ικανότητα κάποιου στοιχείου (π.χ. υλικών εργασίας, εξοπλισμού, μεθόδων και πρακτικών εργασίας) που ενδέχεται να προκαλέσει βλάβη.

Εκτίμηση επαγγελματικού κινδύνου είναι το προϊόν μιας συνεχούς διαδικασίας, που εμπεριέχει το σύνολο όλων των ενεργειών πληροφόρησης, τεκμηρίωσης και καταγραφής των συνθηκών εργασίας, από την φάση της απλής περιγραφής της παραγωγικής διαδικασίας μέχρι και τις τελικές φάσεις προσδιορισμού των βλαπτικών παραγόντων, συμπεριλαμβανομένων και των πληροφοριών σχετικά με την επίδραση του εργασιακού περιβάλλοντος στην ανθρώπινη υγεία.

Όπως κάθε συμμετοχική διαδικασία έτσι και η εκτίμηση του επαγγελματικού κινδύνου χαρακτηρίζεται από το στοιχείο της γνώσης. Αποτελεσματική γνώση είναι αυτή που γεννιέται από μια συλλογική διαδικασία κριτικής ανάλυσης της πραγματικότητας του εργασιακού περιβάλλοντος. Η γνώση βρίσκεται σε διαλεκτική σχέση με τη συμμετοχή των εργαζομένων, την προσανατολίζει

στην εντόπιση των κινδύνων για τον προγραμματισμό της πρόληψης, ενώ η συμμετοχή εμπυδώνει και καλλιεργεί τη γνώση με την ενεργή επέμβαση των εργαζομένων στις διαδικασίες εκτίμησης των βλαπτικών παραγόντων.

Μια εκτίμηση κινδύνων περιλαμβάνει τα παρακάτω στάδια:

- 1) Προσδιορισμός των πηγών κινδύνου σε όλες τις πλευρές της εργασίας.
- 2) Προσδιορισμός όλων όσων ενδέχεται να εκτεθούν σε πηγές κινδύνου, συμπεριλαμβανομένων ομάδων ατόμων που μπορεί να διατρέχουν ιδιαίτερο κίνδυνο.
- 3) Ένας υπολογισμός του κινδύνου, λαμβάνοντας υπόψη την αξιοπιστία και την καταλληλότητα των υπαρχόντων μέτρων πρόληψης ή προφύλαξης.
- 4) Απόφαση για το τι νέα μέτρα (και αν) πρέπει να ληφθούν εφόσον οι κίνδυνοι μπορούν να εξαλειφθούν ή να μειωθούν, με κριτήριο αυτό που θεωρείται ορθή πρακτική.
- 5) Παρακολούθηση της αποτελεσματικότητας των μέτρων, επανεξέταση και αναθεώρηση.

Εξετάζοντας αναλυτικά τα πιο πάνω στάδια θα λέγαμε ότι ο προσδιορισμός των πηγών κινδύνου σε όλες τις πλευρές της εργασίας πρέπει να επιδιώκεται:

α) Με τη λήψη της γνώμης και τη συμμετοχή των εργαζομένων ή και των εκπροσώπων τους, ώστε να δώσουν τη δική τους αντίληψη για τις πηγές κινδύνου και των αρνητικών επιδράσεών τους.

β) Με τη συστηματική εξέταση όλων των πλευρών της εργασίας, δηλαδή:

- Να διαπιστώνεται τι πραγματικά συμβαίνει στο χώρο εργασίας ή κατά τη διάρκεια της εργασιακής δραστηριότητας. Οι καταστάσεις εργασίας που πρέπει να εξετάζονται περιλαμβάνουν νέες εγκαταστάσεις, θέση σε λειτουργία και θέση εκτός λειτουργίας, συνήθειες δραστηριότητες, συντήρηση και καθαρισμό και προβλέψιμες καταστάσεις έκτακτης ανάγκης.
- Να λαμβάνονται υπόψη οι μη τυποποιημένες και περιστασιακές ενέργειες (π.χ. ενέργειες συντήρησης, φόρτωσης και εκφόρτωσης, αλλαγές στους κύκλους παραγωγής).
- Να λαμβάνονται υπόψη απρογραμμάτιστα αλλά προβλέψιμα συμβάντα όπως διακοπές στην εργασιακή δραστηριότητα.

γ) Με τον προσδιορισμό εκείνων των πλευρών της εργασίας που μπορούν να προκαλέσουν βλάβες (τις πηγές κινδύνου), επικεντρώνοντας σ'εκείνες που μπορεί να προκύψουν λόγω εργασιακής δραστηριότητας.

δ) Με την πολύ πλατιά εφαρμογή της έννοιας της πηγής κινδύνου, ώστε να ληφθούν υπόψη όχι μόνο οι διάφορες πηγές κινδύνου αλλά και το πώς οι εργαζόμενοι αλληλεπιδρούν με αυτές κατά τη διάρκεια της εργασίας τους επηρεάζοντας έτσι το βαθμό κινδύνου.

Για τον προσδιορισμό όλων όσων ενδέχεται να εκτεθούν σε πηγές κινδύνου, συμπεριλαμβανομένων ομάδων ατόμων που μπορεί να διατρέχουν ιδιαίτερο κίνδυνο, θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη οι εργαζόμενοι που αλληλεπιδρούν με τις πηγές κινδύνου είτε άμεσα είτε έμμεσα. Επίσης ιδιαίτερη προσοχή πρέπει να δίνεται σε ομάδες εργαζομένων που μπορεί να διατρέχουν αυξημένο κίνδυνο.

Ένας υπολογισμός του κινδύνου, λαμβάνοντας υπόψη την αξιοπιστία και την καταλληλότητα των υπαρχόντων μέτρων προφύλαξης ή πρόληψης μπορεί να είναι στο ένα άκρο, μια πολύ απλή διαδικασία που στηρίζεται στην κρίση και δεν απαιτεί ειδικές γνώσεις ή πολύπλοκες μεθόδους. Αυτό συμβαίνει συνήθως σε περιπτώσεις χώρων εργασίας χωρίς ιδιαίτερα ανησυχητικές πηγές κινδύνου, ή όταν οι κίνδυνοι είναι πολύ γνωστοί, προσδιορίζονται εύκολα και υπάρχουν άμεσα διαθέσιμα μέσα ελέγχου. Μπορεί να παρέχει στο άλλο άκρο τη βάση για ένα πλήρες περιστατικό ή έκθεση υγείας και ασφάλειας απαιτώντας τεχνικές όπως ποσοτική εκτίμηση των κινδύνων π.χ. για σύνθετες διεργασίες όπως σε μια μεγάλη χημική εγκατάσταση. Τέλος μπορεί να εμπίπτει μεταξύ των δυο άκρων. Αυτό θα συμβαίνει στην περίπτωση που δεν είναι δυνατός ο προσδιορισμός των πηγών κινδύνου και η αξιολόγηση των κινδύνων χωρίς επαγγελματικές γνώσεις, υποστήριξη και συμβουλές. Αυτό μπορεί να προκύψει σε πιο σύνθετες διεργασίες και τεχνολογίες που ίσως να μην μπορούν να αναγνωρισθούν άμεσα ή εύκολα και να απαιτούν ανάλυση και μετρήσεις.

Θα ήταν ωφέλιμο η πιθανή έκταση της βλάβης από έναν προσδιορισμένο κίνδυνο να διαπιστώνεται ως μια σειρά αποτελεσμάτων, όπως: ζημία μικρής

σημασίας, ατύχημα χωρίς τραυματισμό, μικρός τραυματισμός (μώλωπας, πληγή), σοβαρός τραυματισμός (κάταγμα, ακρωτηριασμός, χρόνια ασθένεια), θανατηφόρο ατύχημα, πολύνεκρο ατύχημα. Επιπλέον θα ήταν χρήσιμο, η πιθανότητα να σημειωθεί η ενδεχόμενη βλάβη να λαμβάνει διαβαθμίσεις όπως: απίθανη, ενδεχόμενη (αλλά όχι πολύ πιθανή), πιθανή, αναπόφευκτη (εν καιρώ).

Για το τέταρτο στάδιο της διαδικασίας εκτίμησης κινδύνων (απόφαση για το ποια νέα μέτρα (και αν) πρέπει να ληφθούν εφόσον οι κίνδυνοι μπορούν να μειωθούν, με κριτήριο αυτό που θεωρείται ορθή πρακτική), στόχος είναι να εξασφαλιστεί στους εργαζομένους η προστασία που απαιτείται από την Κοινότητα και την εθνική νομοθεσία.

Όταν πρόκειται να ληφθούν μέτρα πρόληψης, αυτά θα πρέπει να βελτιώνουν το επίπεδο προστασίας που εξασφαλίζεται στους εργαζομένους όσον αφορά την ασφάλεια και την υγεία. Ιδιαίτερα σημαντικό είναι, εφόσον είναι δυνατό, αποφάσεις τέτοιου είδους να λαμβάνονται κατά τη φάση σχεδιασμού ή απόκτησης νέων διεργασιών, εγκαταστάσεων, προϊόντων και διαδικασιών. Ασφαλώς έχει πάντοτε μεγάλη σημασία, οι προφυλάξεις να εφαρμόζονται και να διατηρούνται σωστά με επιθεωρήσεις ή λογιστικούς ελέγχους ή άλλες διοικητικές διαδικασίες.

Τέλος για το πέμπτο στάδιο (παρακολούθηση της αποτελεσματικότητας των μέτρων – επανεξέταση και αναθεώρηση) σκοπός είναι να διατηρηθεί η αποτελεσματικότητα των μέτρων και να επιτευχθεί ο έλεγχος των κινδύνων. Οι πληροφορίες που προκύπτουν από τις δραστηριότητες παρακολούθησης πρέπει να χρησιμοποιούνται για την επανεξέταση και αναθεώρηση της εκτίμησης των κινδύνων. Η εκτίμηση των κινδύνων δεν πρέπει να είναι μια δραστηριότητα που γίνεται μια για πάντα. Η εκτίμηση πρέπει να επανεξετάζεται και να αναθεωρείται.

Καθήκον των εργοδοτών είναι να μην τροποποιούν την εκτίμησή τους για τους κινδύνους, για κάθε ασήμαντη αλλαγή, ή ακόμη και για κάθε νέα εργασία, αλλά μόνο όταν μια νέα εργασία εισάγει σημαντικές νέες πηγές κινδύνου από μόνη της, οπότε στην περίπτωση αυτή θα πρέπει να τις συνυπολογί-

σουν με την ακριβή τους επιρροή και να κάνουν ότι χρειάζεται για να παραμείνουν οι κίνδυνοι χαμηλοί.

3.2 Μεθοδολογία της εκτίμησης των κινδύνων

Μπορεί να υιοθετηθεί μια σειρά προσεγγίσεων για την εκτίμηση των κινδύνων. Οι προσεγγίσεις για την εκτίμηση των κινδύνων κατά την εργασία που χρησιμοποιούνται, συνήθως στηρίζονται:

- 1) Στην παρατήρηση του εργασιακού περιβάλλοντος (μέσα πρόσβασης, συνθήκες των δαπέδων, ασφάλεια των μηχανημάτων, σκόνη και καπνοί, θερμοκρασία, φωτισμός, θόρυβος, κ.λ.π.).
- 2) Στον προσδιορισμό των εργασιών που διεξάγονται στο χώρο εργασίας (να προσδιορίζονται όλες οι εργασίες έτσι ώστε να συμπεριληφθούν όλες στην εκτίμηση των κινδύνων).
- 3) Στην εξέταση των εργασιών που διεξάγονται στο χώρο εργασίας (αξιολόγηση των κινδύνων από τις διάφορες εργασίες).
- 4) Στην παρατήρηση των υπό εκτέλεση εργασιών (έλεγχος για το αν οι διαδικασίες είναι όπως καθορίζεται ή προβλέπεται, και για το ότι δεν προκύπτουν άλλοι κίνδυνοι).
- 5) Στην εξέταση των τρόπων εργασίας (για να εκτιμηθεί η έκθεση σε πηγές κινδύνου).
- 6) Στην εξέταση των εξωτερικών παραγόντων που θα μπορούσαν να επιδράσουν στο χώρο εργασίας (π.χ. εξέταση των καιρικών συνθηκών για εργαζομένους στην ύπαιθρο).
- 7) Στην επισκόπηση των ψυχολογικών, κοινωνικών και φυσικών παραγόντων που μπορεί να συμβάλλουν στο στρες κατά την εργασία, πώς αλληλεπιδρούν μεταξύ τους και με άλλους παράγοντες στην οργάνωση και το περιβάλλον εργασίας.
- 8) Στην εξέταση της οργάνωσης για τη διατήρηση των συνθηκών, συμπεριλαμβανομένων μέτρων ελέγχου (π.χ. ότι εφαρμόζονται συστήματα για την εκτίμηση των κινδύνων από μια νέα εγκατάσταση, υλικά κ.λ.π., για ενημε-

ρωμένη πληροφόρηση σχετικά με τους κινδύνους).

3.3 Τα κριτήρια προς εφαρμογή για την εκτίμηση των κινδύνων

Υπάρχουν διάφορα κριτήρια που λαμβάνονται υπόψη για να εφαρμοστούν στη διαδικασία εκτίμησης των κινδύνων. Αυτά είναι:

- 1) Οι νομικές απαιτήσεις.
- 2) Τα δημοσιευμένα πρότυπα και οι κατευθύνσεις π.χ. οι εθνικές τεχνικές κατευθυντήριες γραμμές, τα πρότυπα των επαγγελματικών ενώσεων, οι οδηγίες των κατασκευαστών κ.λ.π.
- 3) Η ιεράρχηση των αρχών για την πρόληψη των κινδύνων:
 - α) Η αποφυγή των κινδύνων.
 - β) Η υποκατάσταση των επικίνδυνων από τα μη επικίνδυνα ή τα λιγότερο επικίνδυνα.
 - γ) Η καταπολέμηση των κινδύνων στην πηγή.
 - δ) Η εφαρμογή μέτρων ομαδικής προστασίας αντί για ατομικά μέτρα προστασίας.
 - ε) Η προσαρμογή στην τεχνική πρόοδο και οι αλλαγές στην ενημέρωση.
 - στ) Η επιδίωξη της εξασφάλισης της βελτίωσης του επιπέδου της προστασίας.

3.4 Η οργάνωση για την εκτίμηση των κινδύνων – οι ευθύνες των εργοδοτών

Οι εργοδότες πρέπει να προετοιμάζουν προσεκτικά το τι πρόκειται να κάνουν ώστε να εκπληρώσουν τις υποχρεώσεις τους για εκπόνηση εκτίμησης κινδύνων και για τη λήψη των αναγκαίων μέτρων για την προστασία της ασφάλειας και υγείας των εργαζομένων. Ο καλύτερος τρόπος για να το κάνουν αυτό είναι με την εκπόνηση, εφαρμογή – και παρακολούθηση ενός σχεδίου δράσης για την εξάλειψη ή τον έλεγχο των κινδύνων:

Το σχέδιο δράσης πρέπει να περιλαμβάνει:

- 1) Την ανάθεση, την οργάνωση και το συντονισμό της εκτίμησης.
- 2) Ο Τεχνικός Ασφαλείας και ο γιατρός εργασίας.
- 3) Οι Υπηρεσίες Προστασίας και Πρόληψης.

Αξίζει ν'αναφέρουμε ότι όταν ο εργοδότης αποφασίζει ποιος θα κάνει την εκτίμηση των κινδύνων, η επιλογή πρέπει να γίνεται με τη συμμετοχή ή τη λήψη της γνώμης των εργαζομένων ή και των εκπροσώπων τους. Ασφαλώς μπορεί να εντοπίζονται διάφοροι εργαζόμενοι ή άλλα άτομα με ειδικευση και γνώσεις σε συγκεκριμένους τομείς π.χ. ηλεκτρολόγοι, σχεδιαστές. Θα πρέπει πάντα να υπάρχουν διαθέσιμες πληροφορίες για να βοηθούνται τα άτομα που διεξάγουν την εκτίμηση. Οι πληροφορίες αυτές θα πρέπει να τίθενται στη διάθεσή τους. Πρέπει να τονίσουμε ότι μπορεί κάποια στιγμή τα άτομα που έχουν αναλάβει τη διεξαγωγή μιας εκτίμησης να θεωρήσουν ότι η εκτίμηση ενός συγκεκριμένου κινδύνου, όπως η έκθεση με εισπνοή σε μια χημική ουσία, υπερβαίνει τις γνώσεις τους και τα όρια εμπιστοσύνης τους. Σε τέτοιες περιπτώσεις πρέπει να αναγνωρίζεται αυτή η ανάγκη μεγαλύτερης εμπειρογνωμοσύνης και οι απαιτούμενες γνώσεις και ικανότητες να εξασφαλίζονται από αλλού.

Ασφαλώς όποιος κάνει την εκτίμηση πρέπει να έχει γνώσεις για:

- 1) Τη διαχείριση των θεμάτων υγείας και ασφάλειας, όπως για την κατάσταση μιας σαφούς πολιτικής για την υγεία και την ασφάλεια, την οργάνωση του προσωπικού έτσι ώστε να εξασφαλίζεται το ενδιαφέρον του για την υγεία και την ασφάλεια, το σχεδιασμό και τον καθορισμό στόχων, για την υγεία και την ασφάλεια συμπεριλαμβανομένων των εργαζομένων στην εκτίμηση και τον έλεγχο των κινδύνων.
- 2) Τους χώρους εργασίας, τις δραστηριότητες που διεξάγουν οι εργαζόμενοι, τις χημικές ουσίες, τα εργαλεία, τους πόρους, το μηχανικό εξοπλισμό, τις εγκαταστάσεις, τη μεταφορά κ.λ.π., που χρησιμοποιούνται, συμπεριλαμβανομένων των γνώσεων για τις ιδιότητες και τις συνθήκες τους και το πώς χρησιμοποιούνται ή λειτουργούν.
- 3) Τις διάφορες πηγές κινδύνου και τα αίτιά τους στον τομέα επιχειρηματικής δραστηριότητας του εργοδότη, το πώς αλληλεπιδρούν και τι επιπτώσεις ενδέχεται να έχουν.
- 4) Τις νομοθετικές απαιτήσεις και τους κανόνες, κανονισμούς και πρότυπα που αφορούν τον τομέα ευθύνης τους.
- 5) Τα κατάλληλα μέτρα προστασίας που έχουν αποδείξει την αξία τους σε

παρεμφερείς δραστηριότητες ή σε παρεμφερείς χώρους εργασίας. Πρέπει επίσης να έχουν στη διάθεσή τους, ή να γνωρίζουν που να βρουν, ισχύοντα πρότυπα για την εξάλειψη ή τον έλεγχο των κινδύνων στον τομέα απασχόλησης της δικής τους επιχειρηματικής δραστηριότητας.

3.5 Επιλογή των ατόμων που θα κάνουν εκτιμήσεις κινδύνων

Σε κάθε οργανισμό, η τελική απόφαση για το ποιος θα εκτελέσει εκτιμήσεις κινδύνων, αποτελεί απόφαση του εργοδότη. Τα άτομα που θα κάνουν εκτιμήσεις κινδύνων μπορεί να είναι: α) Ο ίδιος ο εργοδότης (εφόσον πρόκειται για μικρή επιχείρηση που απασχολεί κάτω από 50 άτομα και ο εργοδότης έχει την κατάλληλη επιμόρφωση, β) Ο Τεχνικός Ασφαλείας και ο γιατρός εργασίας και γ) Οι Υπηρεσίες Προστασίας και Πρόληψης.

Αξίζει ν'αναφέρουμε ότι όταν ο εργοδότης αποφασίζει ποιος θα κάνει την εκτίμηση των κινδύνων, η επιλογή πρέπει να γίνεται με τη συμμετοχή ή τη λήψη της γνώμης των εργαζομένων ή και των εκπροσώπων τους. Ασφαλώς μπορεί να εντοπίζονται διάφοροι εργαζόμενοι ή άλλα άτομα με ειδίκευση και γνώσεις σε συγκεκριμένους τομείς π.χ. ηλεκτρολόγοι, σχεδιαστές. Θα πρέπει πάντα να υπάρχουν διαθέσιμες πληροφορίες για να βοηθούνται τα άτομα που διεξάγουν την εκτίμηση. Οι πληροφορίες αυτές θα πρέπει να τίθενται στην διάθεσή τους. Πρέπει να τονίσουμε ότι μπορεί κάποια στιγμή τα άτομα που έχουν αναλάβει την διεξαγωγή μιας εκτίμησης να θεωρήσουν ότι η εκτίμηση ενός συγκεκριμένου κινδύνου, όπως η έκθεση με εισπνοή σε μια χαμηλή ουσία, υπερβαίνει τις γνώσεις τους και τα όρια εμπιστοσύνης τους. Σε τέτοιες περιπτώσεις πρέπει να αναγνωρίζεται αυτή η μεγάλη ανάγκη μεγαλύτερης εμπειρογνωμοσύνης και οι απαιτούμενες γνώσεις και ικανότητες να εξασφαλίζονται από αλλού.

Ασφαλώς όποιος κάνει την εκτίμηση πρέπει να έχει γνώσεις για:

1) Τη διαχείριση των θεμάτων υγείας και ασφάλειας, όπως για την κατάστρωση μιας σαφούς πολιτικής για την υγεία και την ασφάλεια, την ορ-

γάνωση του προσωπικού έτσι ώστε να εξασφαλίζεται το ενδιαφέρον του για την υγεία και την ασφάλεια, το σχεδιασμό και τον καθορισμό στόχων για την υγεία και την ασφάλεια συμπεριλαμβανομένων των εργαζομένων στην εκτίμηση και τον έλεγχο των κινδύνων.

2) Τους χώρους εργασίας, τις δραστηριότητες που διεξάγουν οι εργαζόμενοι, τις χημικές ουσίες, τα εργαλεία, τους πόρους, το μηχανολογικό εξοπλισμό, τις εγκαταστάσεις, τη μεταφορά κ.λ.π., που χρησιμοποιούνται, συμπεριλαμβανομένων των γνώσεων για τις ιδιότητες και τις συνθήκες τους και το πώς χρησιμοποιούνται ή λειτουργούν.

3) Τις διάφορες πηγές κινδύνου και τα αίτιά τους στον τομέα επιχειρηματικής δραστηριότητας του εργοδότη, το πώς αλληλεπιδρούν και τι επιπτώσεις ενδέχεται να έχουν.

4) Τις νομοθετικές απαιτήσεις και τους κανόνες, κανονισμούς και πρότυπα που αφορούν τον τομέα ευθύνης τους.

5) Τα κατάλληλα μέτρα προστασίας που έχουν αποδείξει την αξία τους σε παρεμφερείς δραστηριότητες ή σε παρεμφερείς χώρους εργασίας. Πρέπει επίσης να έχουν στη διάθεσή τους, ή να γνωρίζουν που να βρουν, ισχύοντα πρότυπα για την εξάλειψη ή τον έλεγχο των κινδύνων στον τομέα απασχόλησης της δικής τους επιχειρηματικής δραστηριότητας.

3.6 Εργαζόμενοι και άλλα άτομα που μπορεί να διατρέχουν κίνδυνο

Ενδέχεται να εκτεθούν σε πηγές κινδύνου οι εξής:

- α) Οι υπάλληλοι απασχολούμενοι στην παραγωγή, στη μεταποίηση, στη διανομή, στην πώληση.
- β) Οι εργαζόμενοι βοηθητικοί ή σε υπηρεσίες υποστήριξης (καθαρισμός, προσωπικό συντήρησης, έκτακτοι εργαζόμενοι κ.λ.π.).
- γ) Οι αυτοαπασχολούμενοι εργαζόμενοι.
- δ) Οι σπουδαστές, οι μαθητευόμενοι και οι ασκούμενοι.
- ε) Το προσωπικό γραφείου και πωλήσεων.
- στ) Οι επισκέπτες.

- ζ) Οι υπηρεσίες έκτακτης ανάγκης.
- η) Οι εργαζόμενοι εργαστηρίου.

3.7 Εργαζόμενοι που μπορεί να διατρέχουν αυξημένο κίνδυνο

Το προσωπικό που μπορεί να είναι πιο ευπαθές είναι:

- α) Το προσωπικό με ειδικές ανάγκες.
- β) Οι νέοι και οι ηλικιωμένοι εργαζόμενοι.
- γ) Οι έγκυες γυναίκες.
- δ) Το ανειδίκευτο ή άπειρο προσωπικό (π.χ. οι νεοπροσληφθέντες, οι εποχιακοί και οι έκτακτοι εργαζόμενοι).
- ε) Τα άτομα που εργάζονται σε κλειστούς ή ανεπαρκώς αεριζόμενους χώρους.
- στ) Το προσωπικό συντήρησης
- ζ) Οι εργαζόμενοι με προϋπάρχοντα προβλήματα υγείας π.χ. βρογχίτιδα.
- η) Οι εργαζόμενοι που παίρνουν φάρμακα τα οποία μπορεί να αυξήσουν την ευπάθειά τους σε βλάβες.

3.8 Ταξινόμηση και ορισμός επαγγελματικών κινδύνων

Οι επαγγελματικοί κίνδυνοι που πηγάζουν από κάθε επαγγελματική δραστηριότητα μπορούν να ταξινομηθούν σε τρεις μεγάλες ομάδες:

1^η ομάδα:

Κίνδυνοι για την ασφάλεια ή κίνδυνοι ατυχήματος, που οφείλονται σε:

- . Κτιριακές δομές
- . Μηχανές
- . Ηλεκτρικές εγκαταστάσεις
- . Επικίνδυνες ουσίες
- . Πυρκαγιές – εκρήξεις

2^η ομάδα:

Κίνδυνοι για την υγεία ή κίνδυνοι υγιεινο-περιβαλλοντικοί που οφείλονται σε:

- . Χημικούς παράγοντες

- . Φυσικούς παράγοντες
- . Βιολογικούς παράγοντες

3^η ομάδα:

Κίνδυνοι οργανωτικοί για την υγεία και την ασφάλεια ή εγκάρσιοι κίνδυνοι που οφείλονται σε:

- . Οργάνωση εργασίας
- . Ψυχολογικούς παράγοντες
- . Εργονομικούς παράγοντες
- . Αντίξοες συνθήκες εργασίας

Οι κίνδυνοι για την ασφάλεια ή κίνδυνοι ατυχήματος, περικλείουν την πιθανότητα να προκληθεί τραυματισμός ή βλάβη στους εργαζομένους, ως συνέπεια της έκθεσης στην επικίνδυνη κατάσταση.

Η φύση της επικίνδυνης κατάστασης, καθορίζει την αιτία και το είδος του τραυματισμού ή της βλάβης.

Οι κίνδυνοι για την υγεία ή κίνδυνοι υγιεινο-περιβαλλοντικοί είναι αυτοί που περικλείουν την πιθανότητα να προκληθεί αλλοίωση στην βιολογική ισορροπία των εργαζομένων (ασθένεια), ως συνέπεια της συμμετοχής τους σε παραγωγικές διαδικασίες που επιτρέπουν την έκθεση σε φυσικούς, χημικούς και βιολογικούς βλαπτικούς παράγοντες του εργασιακού περιβάλλοντος.

Οι εγκάρσιοι ή οργανωτικοί κίνδυνοι χαρακτηρίζονται από την αλληλεπίδραση της σχέσης εργαζομένου και οργάνωσης εργασίας στην οποία είναι ενταγμένος.

Οι αιτίες αυτών των κινδύνων εντοπίζονται στην ίδια τη δομή της παραγωγικής διαδικασίας, που οδηγεί στην αναγκαστική προσαρμογή του ανθρώπου στις απαιτήσεις της εργασίας.

Ο σχεδιασμός των επεμβάσεων για την πρόληψη ή και την προστασία των εργαζομένων από αυτούς τους κινδύνους, πρέπει να στοχεύει σε μια δυναμική ισορροπία μεταξύ του ανθρώπου και του εργασιακού περιβάλλοντος, με βασική συντεταγμένη την προσαρμογή της εργασίας στον άνθρωπο, προσαρμογή που προϋποθέτει τη γνώση των φυσιολογικών αλλά και παθολογικών μηχανισμών του ανθρώπινου σώματος.

3.9 Πηγές πληροφοριών για την εκτίμηση των κινδύνων

Πληροφορίες μπορούν να ληφθούν από:

- 1) Την ανάλυση της εργασιακής δραστηριότητας για την πρόβλεψη πιθανών συμβάντων.
- 2) Τη λήψη της γνώμης ή και τη συμμετοχή των εργαζομένων ή και των εκπροσώπων τους.
- 3) Πίνακες στοιχείων ή εγχειρίδια των κατασκευαστών και των προμηθευτών.
- 4) Κατόχους γνώσεων και εμπειρίας σχετικά με τη δραστηριότητα π.χ. επαγγελματικές ενώσεις ή ειδικοί σε θέματα υγείας και ασφάλειας.
- 5) Περιοδικά για θέματα υγείας και ασφάλειας.
- 6) Κατευθύνσεις που παρέχουν εθνικοί αρμόδιοι φορείς ή ιδρύματα στον τομέα της υγείας, της ασφάλειας και της υγιεινής κατά την εργασία.
- 7) Στοιχεία ατυχημάτων και συμβάντων (συμπεριλαμβανομένων μητρώων επικινδύνων συμβάντων π.χ. ατυχήματα ελαφράς μορφής), επιδημιολογικές μελέτες.
- 8) Γραπτές μέθοδοι, εγχειρίδια και τρόποι λειτουργίας για το χώρο.
- 9) Στοιχεία παρακολούθησης και καταχωρήσεις μετρήσεων.
- 10) Σχετική επιστημονική και τεχνική βιβλιογραφία.
- 11) Πρότυπα που έχουν θεσπιστεί από ευρωπαϊκούς ή εθνικούς φορείς.
- 12) Τις ελάχιστες προδιαγραφές ασφαλείας και υγείας στους χώρους εργασίας (χώροι εργασίας χρησιμοποιούμενοι για πρώτη φορά και χώροι εργασίας ήδη εν χρήσει) όπως αυτές καθορίζονται σύμφωνα με την οδηγία 89/654/ΕΟΚ.

3.10 Γραπτή εκτίμηση επαγγελματικού κινδύνου – έντυπα εκτίμησης επαγγελματικού κινδύνου – τήρηση αρχείου

Η γραπτή εκτίμηση του επαγγελματικού κινδύνου προβλέπεται στις διατάξεις του ΠΔ 17/1996 και πρέπει να αποτελεί ένα βασικό στοιχείο κατοχύρωσης της εργατικής άποψης και πρωτοβουλίας, δια μέσου της ενεργού συμμε-

τοχής των εργαζομένων στις διαδικασίες προσδιορισμού των κινδύνων του εργασιακού περιβάλλοντος, καθώς και σε αυτές της πρόληψης του επαγγελματικού κινδύνου.

Μια από τις βασικές συνιστώσες ανάληψης μελέτης αλλά και ενεργού συμμετοχής στο γενικότερο μοντέλο εκτίμησης του επαγγελματικού κινδύνου, είναι η «Ομοιογενής Ομάδα Εργαζομένων».

«Ομοιογενής Ομάδα Εργαζομένων» είναι το σύνολο των εργαζομένων που εκτίθενται σε ομοειδείς επαγγελματικούς κινδύνους, ικανούς να προκαλέσουν βλάβη στην υγεία τους. Η «Ομοιογενής Ομάδα Εργαζομένων» είναι εκείνο το ζωντανό κύτταρο που απορρίπτοντας την «παθητική εξουσιοδότηση», συμμετέχει ενεργά στις διαδικασίες εκτίμησης και πρόληψης του επαγγελματικού κινδύνου. Η «Ομοιογενής Ομάδα Εργαζομένων» δεν αποτελεί μόνο έναν τρόπο για την απόκτηση γνώσης και εμπειρίας αλλά είναι συγχρόνως και ένα μέσο για τον έλεγχο των συνθηκών του εργασιακού χώρου. Βασικό μέσο για την έκφραση της εργατικής υποκειμενικότητας, αποτελεί το «ερωτηματολόγιο της Ομοιογενούς Ομάδας Εργαζομένων». Ένα πλήρες «ερωτηματολόγιο» πρέπει να εξαντλεί όλο το φάσμα των ερωτήσεων, που μπορούν, χωρίς να αποκαλύπτουν την ταυτότητα του εργαζομένου που το συμπληρώνει, να απεικονίσουν την πραγματικότητα του εργασιακού περιβάλλοντος, αλλά και την γενικότερη κατάσταση της «Ομοιογενούς Ομάδας Εργαζομένων», δια μέσου της «εργατικής άποψης». Βασικά στοιχεία του ερωτηματολογίου είναι η ανωνυμία, η επιλογή του εργαζόμενου να το συμπληρώσει όπως και όπου αυτός θελήσει, καθώς και το δικαίωμά του να το απορρίψει.

Η γραπτή εκτίμηση του επαγγελματικού κινδύνου μπορεί να αναπτυχθεί ακολουθώντας τις υποδείξεις των δυο προτεινόμενων εντύπων καταγραφής.

Το πρώτο (έντυπο 3.1), αφορά την καταγραφή των στοιχείων της επιχείρησης ή των παραγωγικών μονάδων και κυρίως την ολοκληρωμένη και τεκμηριωμένη ανάπτυξη των διαδικαστικών φάσεων εκτίμησης του επαγγελματικού κινδύνου, καθώς και τον προκύπτοντα διαμορφωμένο «χάρτη κινδύνων» της επιχείρησης.

Το δεύτερο (έντυπο 3.2), παρουσιάζει τα συνοπτικά αποτελέσματα των

διαδικαστικών φάσεων εκτίμησης του κινδύνου, με συγκεκριμένη αναφορά στους «μη ελεγχόμενους ή εναπομείναντες κινδύνους» και το προτεινόμενο ολοκληρωμένο πρόγραμμα επέμβασης για την πρόληψη των επαγγελματικών κινδύνων.

Το ολοκληρωμένο πρόγραμμα «πρόγραμμα επέμβασης» πρέπει να περιλαμβάνει:

- 1) Τα προς εφαρμογή μέτρα προστασίας και πρόληψης.
- 2) Τις διαδικασίες ενημέρωσης και εκπαίδευσης
- 3) Το σχέδιο περιοδικής επανεκτίμησης του επαγγελματικού κινδύνου, σε σχέση με τις οποιεσδήποτε αλλαγές στην οργάνωση της εργασίας και στην παραγωγική διαδικασία.
- 4) Το σχέδιο αξιολόγησης, της εφαρμογής του προγράμματος επέμβασης.

Πρέπει να τηρείται ένα αρχείο με τα αποτελέσματα των εκτιμήσεων των κινδύνων κατά την εργασία. Σκοπός του αρχείου είναι να αποτελέσει ένα χρήσιμο εργαλείο. Μπορεί να χρησιμεύσει ως σημείο αναφοράς που να δείχνει ότι έχουν εκτιμηθεί όλοι οι κίνδυνοι και τα κριτήρια που χρησιμοποιήθηκαν στην εκτίμηση και ότι τα αποτελέσματα εκείνα που δεν καταχωρήθηκαν κρίνονται ως ασήμαντα. Ωστόσο η άποψη αυτή θα πρέπει να δείχνει:

- 1) Ότι εφαρμόστηκε και διεξήχθη αποτελεσματικά ένα πρόγραμμα εκτίμησης των κινδύνων κατά την εργασία.
- 2) Πώς διεξήχθη το πρόγραμμα.
- 3) Ειδικούς ή ασυνήθιστους κινδύνους (π.χ. κίνδυνοι μόλυνσεων κατά την εργασία).
- 4) Ομάδες εργαζομένων που αντιμετωπίζουν συγκεκριμένους κινδύνους (π.χ. εργαζόμενοι της τοπικής αυτοδιοίκησης οι οποίοι εισέρχονται σε αγωγούς, εργάτες συντήρησης ηλεκτρολογικών εγκαταστάσεων, οδηγοί γερανών κ.λ.π.).
- 5) Άλλους σημαντικούς κινδύνους.
- 6) Εφ'όσον απαιτείται, τις αποφάσεις που ελήφθησαν στην εκτίμηση των κινδύνων, συμπεριλαμβανομένων των πληροφοριών στις οποίες στηρίχθηκαν αυτές οι αποφάσεις εφ'όσον δεν υπήρχαν διαθέσιμα δημοσιευμένα πρό-

τυπα ή κατευθύνσεις.

7) Δημοσιευμένα πρότυπα ή κατευθύνσεις που εφαρμόστηκαν (π.χ. πρότυπα προφύλαξης από μηχανήματα).

8) Συστάσεις για μέτρα με σκοπό την περαιτέρω μείωση των κινδύνων ή αλλιώς τη βελτίωση της προστασίας.

9) Ρυθμίσεις για την αναθεώρηση των εκτιμήσεων.

Τα αρχεία των εκτιμήσεων πρέπει να δημιουργούνται λαμβάνοντας τη γνώμη και με τη συμμετοχή των εργαζομένων ή και των εκπροσώπων τους και να είναι στη διάθεσή τους για ενημέρωση. Οι ενδιαφερόμενοι εργαζόμενοι πρέπει σε κάθε περίπτωση να ενημερώνονται για τα αποτελέσματα κάθε εκτίμησης που αναφέρεται στη δική τους θέση εργασίας και τα μέτρα που πρέπει να ληφθούν ως αποτέλεσμα της εκτίμησης.

Τα αρχεία των εκτιμήσεων των κινδύνων πρέπει επίσης να τίθενται στη διάθεση:

1) Των εργαζομένων στους οποίους ο εργοδότης έχει αναθέσει ειδικά καθήκοντα για την προστασία της υγείας και της ασφάλειας.

2) Των εκπροσώπων των εργαζομένων με ειδικές αρμοδιότητες για την ασφάλεια και την υγεία.

3.11 Χρήση του ατομικού εξοπλισμού προστασίας

Πρέπει να γίνει σαφές στους εργοδότες ότι ο ατομικός εξοπλισμός προστασίας πρέπει να χρησιμοποιείται μόνον όταν είναι αδύνατο να εξασφαλιστεί η ασφάλεια και η υγεία των εργαζομένων με συλλογικά τεχνικά ή οργανωτικά μέσα.

Εφόσον κριθεί αναγκαίος ο ατομικός εξοπλισμός προστασίας θα πρέπει να είναι κατάλληλος και ενδεδειγμένος. Ο εργοδότης ή άλλο άτομο που διενεργεί την εκτίμηση, πρέπει να εντοπίζει προσεκτικά τον κίνδυνο από τον οποίο παρέχεται προστασία και στη συνέχεια να επιλέγει εξοπλισμό σχεδιασμένο για το σκοπό αυτό. Η αποτελεσματικότητα του εξοπλισμού προστασίας πρέπει να ελέγχεται με βάση τα στοιχεία του κατασκευαστή και ο εκτιμητής να επιβεβαιώνει ότι είναι κατάλληλος για το σκοπό αυτό. Στη συνέχεια ο

εκτιμητής πρέπει να εξετάζει τους πρακτικούς περιορισμούς που μπορεί να προκύπτουν από τη χρήση ατομικού εξοπλισμού προστασίας και μπορεί να μειώνει το χρονικό διάστημα κατά το οποίο μπορεί να χρησιμοποιείται από τον εργαζόμενο, καθώς και τις ρυθμίσεις για την αποθήκευση, τη συντήρηση και την κατάρτιση των εργαζομένων για τη χρήση του εξοπλισμού. Για παράδειγμα προκειμένου να χρησιμοποιηθούν ειδικά γυαλιά για την προστασία των ματιών από εκτινασσόμενα σωματίδια, ο εκτιμητής θα πρέπει πρώτα να βεβαιωθεί ότι ο κίνδυνος δεν μπορεί να αποφευχθεί με έναν άλλο τρόπο εκτέλεσης της διεργασίας. Αφού ο εκτιμητής ελέγξει αυτό το σημείο, στη συνέχεια μπορούν να επιλεγούν προστατευτικά γυαλιά, τα οποία να αντέχουν στην κρούση από τα σωματίδια. Μετά πρέπει να ελεγχθεί αν τα γυαλιά αυτά είναι κατάλληλα για τους εργαζομένους και αν μπορούν να προσαρμοστούν στις ειδικές ανάγκες αυτών που φορούν γυαλιά ή φακούς επαφής. Πρέπει επίσης να ληφθούν υπόψη άλλα πιθανά προβλήματα κατά τη χρήση, όπως θάμπωμα των προστατευτικών γυαλιών και ενόχληση όταν φοριούνται για μεγάλα διαστήματα. Τέλος πρέπει να εξεταστεί η αποθήκευση, ο καθαρισμός, η συντήρηση κ.ο.κ. των προστατευτικών γυαλιών.

3.12 Εκτίμηση του ατομικού εξοπλισμού προστασίας

Η επιλογή του ατομικού εξοπλισμού προστασίας πρέπει να στηρίζεται σε εκτίμηση που περιλαμβάνει:

- 1) Εξακρίβωση των κινδύνων που δεν μπορούν να μειωθούν επαρκώς με οποιοδήποτε άλλα μέσα.
- 2) Εξακρίβωση των ιδιοτήτων τις οποίες πρέπει να διαθέτει ο ατομικός εξοπλισμός προστασίας έτσι ώστε να παρέχει την αναγκαία προστασία από τους κινδύνους χωρίς να δημιουργεί ο ίδιος επιπλέον κινδύνους.
- 3) Εκτίμηση του κατά πόσον ο διαθέσιμος ατομικός εξοπλισμός προστασίας έχει τις απαιτούμενες ιδιότητες.

Στη διαδικασία εκτίμησης και επιλογής πρέπει να συμμετέχουν οι ενδιαφερόμενοι εργαζόμενοι ή οι εκπρόσωποί τους.

Έντυπο 3.1

Έντυπο εκτίμησης του επαγγελματικού κινδύνου
π.δ 17/1996, άρθρο

1. Στοιχεία επιχείρησης:

1 α. Επωνυμία

1 β. Κωδικός κλάδου (τετραψήφιος κωδικός με βάση τη ΣΤΑΚΟΔ 91):

1 γ. Ονοματεπώνυμο εργοδότη

1 δ. Διεύθυνση Κεντρικής Έδρας:

Οδός Αριθμός:

Δήμος Πόλη Τ.Κ.:

Τηλ Fax:

1 ε. Διευθύνσεις παραρτημάτων υποκαταστημάτων, αυτοτελών παραγωγικών μονάδων
κ λ π ¹

. Οδός Αριθμός:

. Δήμος Πόλη Τ.Κ.

. Τηλ Fax:

Δραστηριότητα:

. Οδός Αριθμός:

. Δήμος Πόλη Τ.Κ.

. Τηλ Fax:

Δραστηριότητα:

. Οδός Αριθμός:

. Δήμος Πόλη Τ.Κ.

. Τηλ Fax:

Δραστηριότητα:

1 Υπογραμμίστε που αναφέρεστε

2. Δραστηριότητα της επιχείρησης:

3. Έτος ίδρυσης της επιχείρησης:

4. Συνολικός αριθμός ετών παραγωγικής δραστηριότητας:

5. Αριθμός παραγωγικών τμημάτων:²

συνημμένο 1:

συνημμένο 2:

συνημμένο 3:

συνημμένο 4:

συνημμένο 5:

συνημμένο 6:

συνημμένο 7:

συνημμένο 8:

συνημμένο 9:

συνημμένο 10:

6. Παραγωγική διαδικασία και τελικό προϊόν:

2. Για κάθε παραγωγικό τμήμα της επιχείρησης, πρέπει να αντιστοιχεί και ένα συνημμένο έντυπο 3, σχετικό με την ανάλυση των κινδύνων που πραγματοποιήθηκε

9. Χρησιμοποιούμενες πρώτες ύλες και χημικές ουσίες επεξεργασίας:

10. Διάθεση αποβλήτων (στερεών, υγρών, αερίων, τοξικών κλπ):

11. Αριθμός εργαζόμενων στην επιχείρηση:

. ανδρών	
. γυναικών	
. υπαλλήλων	
. μαθητευομένων	
. ανηλίκων	
. ατόμων με ειδικές ανάγκες	
. σύνολο	

12. Μέση εργασιακή ηλικία στην επιχείρηση:

13. Μέση ηλικία των εργαζόμενων:

14. Παρούσες ειδικότητες στην επιχείρηση:

15. Βάρδιες εργασίας στην επιχείρηση:

16. Αριθμός εργατικών ατυχημάτων, των τελευταίων χρόνων λειτουργίας της επιχείρησης

	Αριθμός
Σύνολο αριθμών:	
Θανατηφόρα ατυχήματα:	
Πόσα δηλώθηκαν στον Ασφαλιστικό Φορέα:	
Πόσα δηλώθηκαν στην Επιθεώρηση Εργασίας:	
Ατυχήματα που διερευνήθηκαν:	

17. Αριθμός Επαγγελματικών Ασθενειών των δέκα τελευταίων χρόνων λειτουργίας της επιχείρησης

Επαγγελματική ασθένεια	Παραγωγικό τμήμα	Αριθμός περιστατικών	Αριθμός δηλωθέντων περιστατικών
Σύνολο:			

18. Εκτίμηση των κινδύνων έκθεσης

θ. Κίνδυνοι για την ασφάλεια

Κτιριακές δομές:

Μηχανές:

Ηλεκτρικές εγκαταστάσεις

Πυρκαϊές – εκρήξεις:

Επικίνδυνες ουσίες:

α. Κίνδυνοι για την υγεία

. Χημικοί παράγοντες:

. Φυσικοί παράγοντες:

. Βιολογικοί παράγοντες:

γ. Εγκάρσιοι ή οργανωτικοί κίνδυνοι

. Οργάνωση εργασίας:

. Ψυχολογικοί παράγοντες:

. Εργονομικοί παράγοντες:

. Αντίξοες συνθήκες εργασίας:

19. Ποσοτικός προσδιορισμός φυσικών, χημικών και βιολογικών παραγόντων

	Παράγοντας	Τμήμα παραγωγής	Θέσεις δειγματοληψίας	Υπέρβαση Ορι. Τιμ. Ναι ή Όχι
Φυσικοί:	. Θόρυβος			
	. Δονήσεις			
	. Ακτινοβολίες			
	. Φωτισμός			
	. Μικροκλίμα			
Χημικοί:	. Σκόνη/ίνες			
	. Ίνες αμιάντου			
	. Χημικές ουσίες			
Βιολογικοί:	. Βακτηρίδια			
	. Μύκητες			
	. Ιοί			
	. Ρικέτσιαι			
	. Πρωτόζωα			
	. Μετάζωα			

20. Ιατρική παρακολούθηση των εργαζόμενων:

Είδος ιατρικών εξετάσεων	Παραγωγικό τμήμα	Αριθμός εργαζόμενων που εξετάστηκαν

21. Εκπαίδευση των εργαζόμενων σε θέματα Υγιεινής και Ασφάλειας:

Έγινε εκπαίδευση των εργαζόμενων επ'ευκαιρία:	Ναι	Όχι
α) Της πρόσληψης		
β) Μετάθεσης ή αλλαγής θέσης εργασίας		
γ) Εισαγωγής ή αλλαγής εξοπλισμού εργασίας		
δ) Εισαγωγής νέας τεχνολογίας		
ε) Άλλη περίπτωση		

22. Ενημέρωση των εργαζόμενων για τους κινδύνους της παραγωγικής διαδικασίας:

Έγινε εκπαίδευση των εργαζόμενων επ'ευκαιρία:	Ναι	Όχι
α) Κατ'άτομο		
β) Καθ'ομάδες		
γ) Στο σύνολο των εργαζόμενων		
δ) Με ανακοινώσεις		
ε) Με άλλο τρόπο		

23. Άλλα θέματα:

	Ναι	Όχι
α) Έγιναν ασκήσεις διαφυγής και διάσωσης;		
β) Έγιναν ασκήσεις πυρασφάλειας;		
γ) Υπάρχει κατάλληλη υποδομή και διασυνδέσεις με αρμόδιες υπηρεσίες προκειμένου να αντιμετωπισθούν άμεσα θέματα πρώτων βοηθειών, επείγουσας ιατρικής περίθαλψης, διάσωσης και πυρασφάλειας;		
δ) Έχουν ορισθεί εκπαιδευμένοι εργαζόμενοι, υπεύθυνοι για την εφαρμογή των μέτρων που αφορούν τις πρώτες βοήθειες, την πυρασφάλεια και την εκκένωση των χώρων;		
ε) Τηρείται ειδικό βιβλίο ατυχημάτων στο οποίο αναγράφονται τα αίτια και η περιγραφή του ατυχήματος;		
στ) Τηρείται κατάλογος των εργατικών ατυχημάτων που είχαν ως συνέπεια για τον εργαζόμενο ανικανότητα εργασίας μεγαλύτερη των τριών εργάσιμων ημερών;		

24. Εκπρόσωπος των εργαζόμενων με ειδική αρμοδιότητα σε θέματα προστασίας της υγείας και ασφάλειας των εργαζόμενων

	Ναι	Όχι
Υπάρχουν εκλεγμένοι εκπρόσωποι των εργαζόμενων για θέματα Υγείας και Ασφάλειας (ΕΥΑΕ);		

25. Στοιχεία προσωπικού που προσέφερε υπηρεσίες Τεχνικού Ασφάλειας και Γιατρού Εργασίας

A. Υπηρεσίες Τεχνικού Ασφάλειας	
Όνοματεπώνυμο	
Επίπεδο γνώσεων	
Ειδικότητα	
Χρόνος απασχόλησης	

B. Υπηρεσίες Γιατρού Εργασίας	
Όνοματεπώνυμο	
Ειδικότητα	
Χρόνος απασχόλησης	

26. Τριμηνιαίες κοινές συνεδριάσεις σύμφωνα με το άρθρο 2 του Ν. 1568/85

	Ημερομηνία	Συμμετοχή εργοδοτών	Συμμετοχή εργαζόμενων	Συμμετοχή Τ. Ασφάλειας	Συμμετοχή Γ. Εργασίας
1					
2					
3					
4					
5					
6					
7					
8					
9					
10					
11					
12					

27. Σύνοψη των μη ελεγχόμενων κινδύνων έκθεσης της επιχείρησης:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Το κείμενο της Γραπτής Εκτίμησης του Επαγγελματικού Κινδύνου, επεξεργάστηκαν και σύνταξαν:

Ο Τεχνικός Ασφάλειας

.....
(Όνοματεπώνυμο)

.....
(Υπογραφή)

Ο Ειδικός Ιατρός Εργασίας

.....
(Όνοματεπώνυμο)

.....
(Υπογραφή)

Ο Εργοδότης

.....
(Όνοματεπώνυμο)

.....
(Υπογραφή)

Έλαβαν γνώση τα μέλη της ΕΥΑΕ ή ο Εκπρόσωπος των Εργαζόμενων:

.....
(Όνοματεπώνυμο)

.....
(Υπογραφή)

.....
(Ημερομηνία και ώρα)

Εντυπο 3.2

Πρόγραμμα επέμβασης για την πρόληψη του επαγγελματικού κινδύνου

Συμπληρωματικά ερμηνευτικά στοιχεία για την ανάπτυξη του προγράμματος επέμβασης:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....
(ημερομηνία)

1. Κίνδυνοι για την ασφάλεια

α. Μη ελεγχόμενοι ή εναπομείναντες κίνδυνοι

Κτιριακές δομές	Μηχανές	Ηλεκτρικές εγκαταστάσεις	Πυρκαϊές εκρήξεις	Επικίνδυνες Ουσίες

β. Μέτρα ασφαλείας που πρέπει να εφαρμοστούν

Κτιριακές δομές	Μηχανές	Ηλεκτρικές εγκαταστάσεις	Πυρκαϊές εκρήξεις	Επικίνδυνες Ουσίες

γ. Εκπαίδευση και ενημέρωση των εργαζόμενων σε θέματα υγείας και ασφάλειας

Κτιριακές δομές	Μηχανές	Ηλεκτρικές εγκαταστάσεις	Πυρκαϊές εκρήξεις	Επικίνδυνες ουσίες

δ. Σχέδιο περιοδικής επανεκτίμησης του επαγγελματικού κινδύνου, σε σχέση με τις οποιοσδήποτε αλλαγές στην οργάνωση της εργασίας και στην παραγωγική διαδικασία

Κτιριακές δομές	Μηχανές	Ηλεκτρικές εγκαταστάσεις	Πυρκαϊές εκρήξεις	Επικίνδυνες ουσίες

ε. Σχέδιο αξιολόγησης της εφαρμογής του προγράμματος επέμβασης

Κτιριακές δομές	Μηχανές	Ηλεκτρικές εγκαταστάσεις	Πυρκαϊές εκρήξεις	Επικίνδυνες ουσίες

2. Κίνδυνοι για την υγεία

α. Μη ελεγχόμενοι ή εναπομείναντες κίνδυνοι

Χημικοί παράγοντες	Φυσικοί παράγοντες	Βιολογικοί παράγοντες

β. Μέτρα ασφάλειας που πρέπει να εφαρμοστούν

Χημικοί παράγοντες	Φυσικοί παράγοντες	Βιολογικοί παράγοντες

γ. Εκπαίδευση και ενημέρωση των εργαζόμενων σε θέματα υγείας και ασφάλειας

Χημικοί παράγοντες	Φυσικοί παράγοντες	Βιολογικοί παράγοντες

δ. Σχέδιο περιοδικής επανεκτίμησης του επαγγελματικού κινδύνου, σε σχέση με τις οποιοσδήποτε αλλαγές στην οργάνωση της εργασίας και στην παραγωγική διαδικασία

Χημικοί παράγοντες	Φυσικοί παράγοντες	Βιολογικοί παράγοντες

ε. Σχέδιο αξιολόγησης της εφαρμογής του προγράμματος επέμβασης

Χημικοί παράγοντες	Φυσικοί παράγοντες	Βιολογικοί παράγοντες

3. Εγκάρσιοι ή οργανωτικοί κίνδυνοι

α. Μη ελεγχόμενοι ή εναπομείναντες κίνδυνοι

Οργάνωση εργασίας	Ψυχολογικοί παράγοντες	Εργονομικοί παράγοντες	Αντίξοες συνθήκες εργασίας

β. Μέτρα ασφάλειας που πρέπει να εφαρμοστούν

Οργάνωση εργασίας	Ψυχολογικοί παράγοντες	Εργονομικοί παράγοντες	Αντίξοες συνθήκες εργασίας

γ. Εκπαίδευση και ενημέρωση των εργαζόμενων σε θέματα υγείας και ασφάλειας

Οργάνωση εργασίας	Ψυχολογικοί παράγοντες	Εργονομικοί παράγοντες	Αντίξοες συνθήκες εργασίας

δ. Σχέδιο περιοδικής επανεκτίμησης του επαγγελματικού κινδύνου, σε σχέση με τις οποιοσδήποτε αλλαγές στην οργάνωση της εργασίας και στην παραγωγική διαδικασία

Οργάνωση εργασίας	Ψυχολογικοί παράγοντες	Εργονομικοί παράγοντες	Αντίξοες συνθήκες εργασίας

ε. Σχέδιο αξιολόγησης της εφαρμογής του προγράμματος επέμβασης

Οργάνωση εργασίας	Ψυχολογικοί παράγοντες	Εργονομικοί παράγοντες	Αντίξοες συνθήκες εργασίας

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4ο

ΑΤΟΜΙΚΑ ΜΕΣΑ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ

4.1 Εισαγωγή

Στην γενική προσπάθεια που καταβάλλεται από όλους για την πρόληψη των εργατικών ατυχημάτων, οι εργαζόμενοι χρησιμοποιούν σήμερα, διάφορα ατομικά μέσα προστασίας, για να διαφυλάξουν την υγεία και την σωματική ακεραιότητά τους κατά την εκτέλεση της εργασίας.

Ως ατομικό μέσο προστασίας νοείται κάθε μέσο-εξοπλισμός τον οποίο πρέπει να φορά ή να κρατά ο εργαζόμενος για να προστατεύεται από έναν ή περισσότερους κινδύνους για την ασφάλεια ή την υγεία του κατά την εργασία, καθώς και κάθε συμπλήρωμα ή εξάρτημα που εξυπηρετεί αυτό το σκοπό.

Η ιδέα της προστασίας του εργαζομένου δεν είναι κάτι καινούργιο. Στην αρχαιότητα, όπως αναφέρει ο Όμηρος, οι γεωργοί φορούσαν γάντια και περικνημίδες από δέρμα για να προστατεύουν τα μέλη τους από τα αγκάθια και τους άλλους κινδύνους της καλλιέργειας των αγρών.

Σήμερα υπάρχει στη διάθεση των εργαζομένων πολύ μεγάλη ποικιλία από ατομικά μέσα προστασίας και συνεχώς παρουσιάζονται καινούργια.

Κάθε τεχνίτης έχει υποχρέωση να γνωρίζει ποιοι κίνδυνοι του επαγγέλματός του εξουδετερώνονται με τα ατομικά μέσα προστασίας, που υπάρχουν και να τα χρησιμοποιεί.

Συνήθως τα ατομικά μέσα προστασίας τα παρέχει ο εργοδότης.

4.2 Απογραφή των μερών του σώματος που εκτίθενται σε κίνδυνο για χρήση αναλόγων ατομικών μέσων προστασίας

α) Κεφάλι

1. Κρανίο

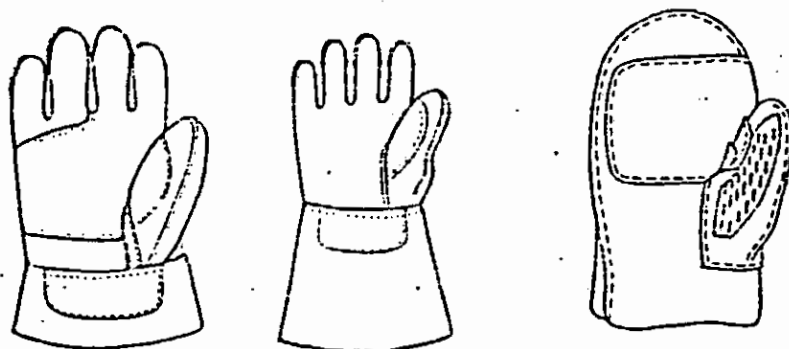
2. Αυτιά
3. Μάτια
4. Αναπνευστικές οδοί
5. Πρόσωπο
6. Ολόκληρο το κεφάλι

β) Άνω άκρα

1. Χέρια
2. Βραχίονες

γ) Κάτω άκρα

1. Πόδια
2. Κνήμες

δ) Διάφορα

1. Δέρμα
2. Κορμός/κοιλιά
3. Πεπτικό σύστημα
4. Ολόκληρο το σώμα

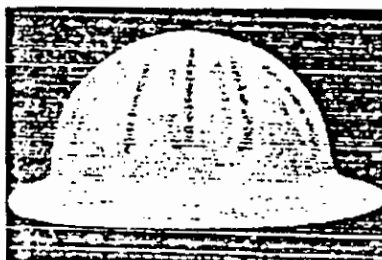
4.3 Τα διάφορα ατομικά μέσα προστασίας

Τα κυριότερα ατομικά μέσα προστασίας χωρίζονται σε πέντε ομάδες, τις εξής:

1) Ατομικά μέσα προστασίας του κεφαλιού

α) Κράνη

Προστατεύουν το κεφάλι των εργαζομένων από αντικείμενα, που μπορεί να πέσουν από ψηλά. Χρησιμοποιούνται πολύ στις οικοδομικές εργασίες, στα ορυχεία, στα ναυπηγεία, στις υλοτομήσεις, στα εργοτάξια δημοσίων έργων, στις διάφορες βιομηχανίες.

β) Δίχτυ μαλλιών

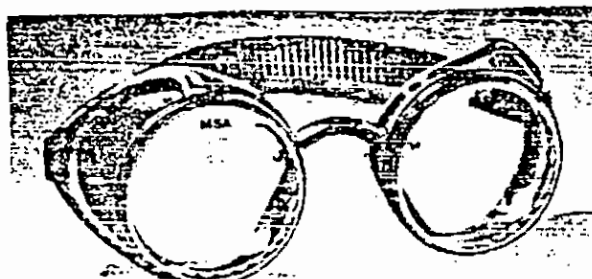
Το φορούν κυρίως οι εργαζόμενες γυναίκες και όσοι έχουν μακριά μαλλιά για να αποφύγουν την εμπλοκή τους σε κινούμενα μέρη των μηχανημάτων. Πολλοί χρησιμοποιούν καπέλα ή σκούφους για να περιορίζουν τα μακριά μαλλιά.

γ) Ωτοασπίδες

Με αυτές αντιμετωπίζονται οι μεγάλοι θόρυβοι της εργασίας, όπως αυτοί που υπάρχουν π.χ. στα λεβητοποιεία, ναυπηγεία, υφαντήρια, αεροδρόμια κ.λ.π.

2) Ατομικά μέσα προστασίας των ματιών και του προσώπου**α) Άθραυστα λευκά γυαλιά**

Προστατεύουν τα μάτια από υλικά που εκτινάσσονται, όπως π.χ. στο κοπίδισμα, στον τόρνο, στον τροχό.

β) Γυαλιά λευκά ασφαλείας

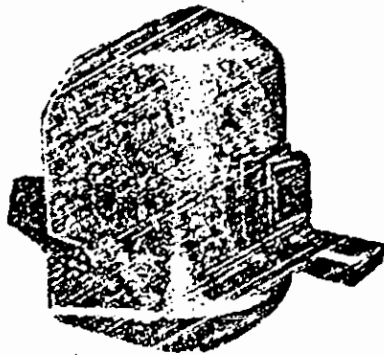
Εμποδίζουν τις σκόνες και τα πιτσιλίσματα των χημικών υγρών να εισέρχονται στα μάτια. Χρησιμοποιούνται κυρίως στα ξυλουργεία, στην μετάγγιση οξέων κ.λ.π.

γ) Γυαλιά χρωματιστά

Προστατεύουν την όραση των εργαζομένων από το θάμπωμα και τις επικίνδυνες ακτινοβολίες (υπεριώδεις, υπέρυθρες), που εκπέμπονται από το λιωμένο μέταλλο. Τα φορούν κυρίως οι οξυγονοκολλητές και οι χύτες.

δ) Μάσκα ή ασπίδα ηλεκτροσυγκολλητή

Προστατεύει το πρόσωπο, τα αυτιά και τα μάτια του ηλεκτροσυγκολλητή από τις επικίνδυνες ακτινοβολίες της ηλεκτροσυγκόλλησης.

ε) Ασπίδες και κουκούλες προσώπου

Προφυλάσσουν το επάνω μέρος του σώματος από πιτσιλίσματα οξέων ή από εκτοξευμένα τεμαχίδια μετάλλου ή άλλων υλικών.

3) Ατομικά μέσα προστασίας χεριών και ποδιών

α) Γάντια εργασίας δερμάτινα ή από ενισχυμένο ύφασμα

Προστατεύουν τα χέρια από αιχμηρά αντικείμενα όπως π.χ. κατά την μεταφορά λαμαρινών.

β) Γάντια εργασίας από αμίαντο

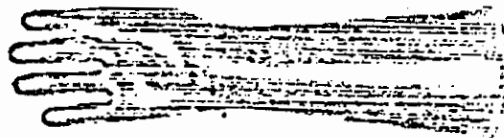
Εμποδίζουν τα εγκαύματα κατά τον χειρισμό θερμών αντικειμένων. Χρησιμοποιούνται π.χ. σε κλιβάνους.

γ) Γάντια εργασίας από πλαστικό υλικό

Χρησιμοποιούνται για εργασίες σε διαλυτικά οξέα, έλαια κ.λ.π.

δ) Γάντια εργασίας από ειδικό ελαστικό

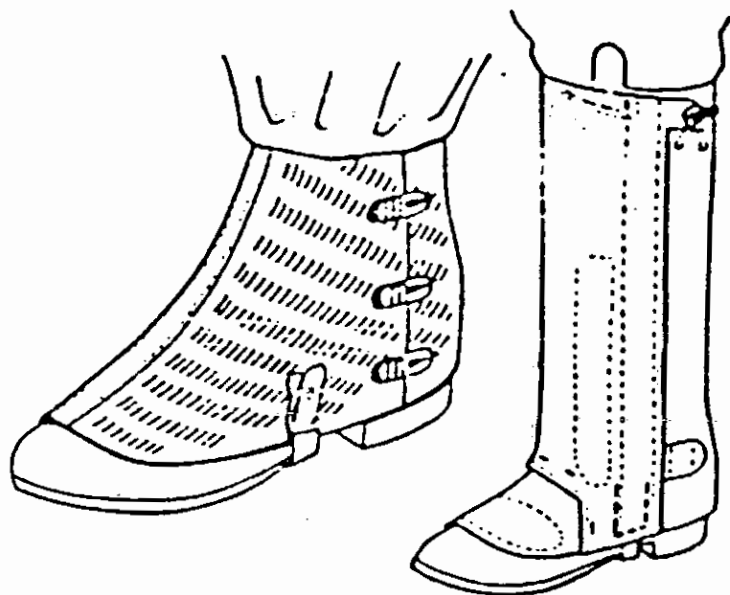
Προστατεύουν τους ηλεκτρολόγους, όταν εργάζονται υπό τάση

ε) Υποδήματα ασφαλείας με εσωτερική μεταλλική θωράκιση

Προστατεύουν τα δάκτυλα των ποδιών από πτώσεις βαρέων αντικειμένων ή από προσκρούσεις.

στ) Υποδήματα ηλεκτρολόγων με μονωτική σόλα χωρίς μεταλλικά μέρη (π.χ. καρφιά)

ζ) Προστατευτικά κνήμης (γκέτες)

Είναι συνήθως από αμίαντο. Χρησιμοποιούνται από τους συγκολλητές και όσους προστατεύουν τα πόδια τους από λιωμένα μέταλλα και σπινθήρες.

η) Μπότες από ελαστικό

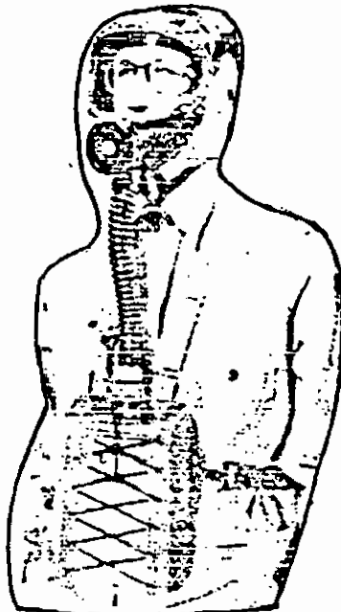
Προορίζονται για όσους εργάζονται σε υγρά μέρη, νερά, χημικά προϊόντα κ.λ.π.

4) Ατομικά προστατευτικά μέσα αναπνοής

α) Αναπνευστική συσκευή καθαρισμού αέρος με μηχανικό φίλτρο
Αποτρέπει την εισπνοή επικίνδυνων σκονών και καπνών, που δημιουργούνται π.χ. κατά το χρωματισμό με πιστολέτο, το τρίψιμο των μαρμάρων κ.λ.π.

β) Αναπνευστική συσκευή καθαρισμού αέρος με χημικό φίλτρο
Προστατεύει την αναπνοή από δηλητηριώδη αέρια και ατμούς, όπως π.χ. κατά την εργασία στους συσσωρευτές θειικού οξέος.

γ) Αναπνευστική συσκευή παροχής καθαρού αέρος ή οξυγόνου
Χρησιμοποιείται από τους δύτες, τους βατραχανθρώπους και άλλους.

5) Ατομικά μέσα προστασίας του σώματος

α) Ενδυμασία εργασίας (φόρμα)

Πρέπει να είναι καθαρή, χωρίς λάδια, γράσα, πετρέλαια κ.λ.π. ώστε να μην μπορεί να αναφλεγεί και να μην δημιουργεί κινδύνους στην υγεία όσων τη φοράνε. Επίσης πρέπει να εφαρμόζεται επάνω στους εργαζομένους, ιδίως όταν εργάζονται σε χώρους, όπου υπάρχουν κινούμενα μέρη των μηχανημάτων, οπότε υπάρχει περίπτωση να εμπλακεί.

β) Πυρίμαχος ενδυμασία

Χρησιμοποιείται για την προστασία του ανθρώπου από τις φλόγες. Τέτοιες ενδυμασίες χρησιμοποιούν οι πυροσβέστες.

γ) Ποδιές από δέρμα ή από αμίαντο

Χρησιμοποιούνται από τους συγκολλητές.

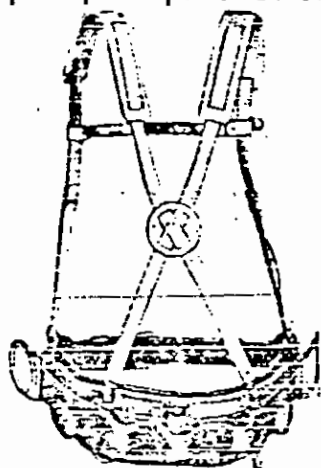

δ) Ποδιές από ελαστικό ή πλαστικό

Προφυλάσσουν από καυστικές ουσίες, οξέα, διαλυτικά κ.λ.π.

ε) Ζώνη ασφαλείας

Την φορούν όσοι εργάζονται σε μέρη υψηλά και υπάρχει κίνδυνος να πέσουν π.χ. οι ηλεκτρολόγοι οι οποίοι ανεβαίνουν στις κολώνες.

4.4 Δραστηριότητες που απαιτούν εξοπλισμό ατομικής προστασίας ή μέσα ατομικής προστασίας (ΜΑΠ)

Τα κράνη που είναι προστατευτικά μέσα του κεφαλιού, επιβάλλεται να χρησιμοποιούνται σε οικοδομικά έργα, σε εργασίες εγκατάστασης ικριωμάτων, σε θέσεις εργασίας σε μεγάλο ύψος από το έδαφος, σε εργασίες κατεδαφίσεων. Επίσης πρέπει να χρησιμοποιούνται σε εργασίες σε μεταλλικές γέφυρες, σε στύλους, σε πύργους, σε εγκαταστάσεις υψικαμίνων, σε χαλυβουργεία, σε μεγάλες δεξαμενές, σε εγκαταστάσεις παραγωγής θερμότητας και σε σταθμούς ηλεκτροπαραγωγής.

Επιπλέον πρέπει να χρησιμοποιούνται σε εργασίες σε τάφρους, φρέατα και στοές, σε χωματοουργικές εργασίες, σε υπόγειες εκμεταλλεύσεις, σε λατομεία, σε εργασίες με εκρηκτικά, σε εργασίες σε ανελκυστήρες, σε ανυψωτικά μηχανήματα, σε γεραμούς και σε μεταφορικά μέσα, σε μεταλλουργικά εργοστάσια, σε εργοστάσια σφυρηλάτησης, σε χυτήρια, σε εργασίες σε βιομηχανικούς κλιβάνους, σε δεξαμενές, σε σιλό, σε χοάνες, σε σωληνώσεις, σε ναυπηγικές εργασίες.

Οι ωτοασπίδες που είναι επίσης προστατευτικά μέσα του κεφαλιού είναι απαραίτητο να χρησιμοποιούνται σε δραστηριότητες του προσωπικού εδάφους στα αεροδρόμια, σε εργασίες έμπηξης πασάλων, σε ξυλουργικές και κλωστοϋφαντικές εργασίες.

Ως ατομικά μέσα προστασίας των ματιών και του προσώπου, τα προστατευτικά γυαλιά επιβάλλεται να χρησιμοποιούνται σε εργασίες συγκόλλησης, κοπής με τροχό, σε εργασίες τύπωσης, σε κοπή και επεξεργασία λίθων, κατά τη χρήση απολυμαντικών και διαβρωτικών απορρυπαντικών, σε δραστηριότητες σε περιβάλλον με ακτινοβολούμενη θερμότητα, σε εργασίες με λέιζερ.

Οι ποδιές από ελαστικό ή πλαστικό (ατομικά μέσα προστασίας του σώματος), κρίνεται σκόπιμο να χρησιμοποιούνται κατά τη χρήση απολυμαντικών και διαβρωτικών απορρυπαντικών, κατά τη χρήση διάπυρων μαζών, σε θερμό περιβάλλον, σε εργασίες με αμμοβολή, σε εργασίες

σε ψυκτικούς θαλάμους. Οι εργαζόμενοι σε εργασίες συγκόλλησης σε χώρους με μικρές διαστάσεις, πρέπει να φορούν πυρίμαχο ενδυμασία. Σε εργασίες συγκόλλησης, σφυρηλάτησης, χύτευσης πρέπει να χρησιμοποιούνται δερμάτινες ποδιές.

Τα γάντια (ατομικά μέσα προστασίας χεριών) πρέπει να τα φορούν οι εργαζόμενοι στις εργασίες συγκόλλησης.

Οι μπότες από ελαστικό (ατομικά μέσα προστασίας ποδιών) πρέπει να χρησιμοποιούνται σε βασικές οικοδομικές εργασίες, έργα οδοποιίας, σε εργασίες σε ικριώματα, σε εργασίες κατεδάφισης οικοδομικού σκελετού, σε εργασίες σε εργοτάξια και χώρους εναπόθεσης υλικών, σε εργασίες σε στέγες.

Οι ηλεκτρολόγοι πρέπει να χρησιμοποιούν υποδήματα με μονωτική σόλα χωρίς μεταλλικά μέρη (καρφιά), ενώ σε εργασίες με διάπυρες ή πολύ ψυχρές μάζες πρέπει να χρησιμοποιούνται απ'τους εργαζόμενους υποδήματα ασφαλείας με σόλα θερμικά μονωμένη.

Κατά τη βαφή με πιστολέτο, χωρίς επαρκή αερισμό θα πρέπει να χρησιμοποιείται αναπνευστική συσκευή καθαρισμού αέρος με μηχανικό φίλτρο (ατομικό προστατευτικό μέσο αναπνοής).

Σε εργασίες μέσα σε εμπορευματοκιβώτια, σε αίθουσες μικρών διαστάσεων και βιομηχανικούς κλιβάνους που θερμαίνονται με αέριο εφόσον είναι δυνατόν να υπάρξουν κίνδυνοι δηλητηρίασης από αέριο ή από ανεπάρκεια οξυγόνου, πρέπει να γίνεται χρήση αναπνευστικής συσκευής καθαρισμού αέρος με χημικό φίλτρο (ατομικό προστατευτικό μέσο αναπνοής). Τέλος απαιτείται η συγκεκριμένη συσκευή σε εργασίες στην κορυφή υψικαμίνου και σε εργασίες κοντά στη χύτευση μέσα σε κάδο όταν υπάρχει έκλυση καπνών βαρέων μετάλλων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5ο

ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

ΓΙΑ ΤΗΝ ΥΓΙΕΙΝΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΑΣΦΑΛΕΙΑ ΤΩΝ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ

Όργανα βελτίωσης των συνθηκών εργασίας στην επιχείρηση

ΑΡΘΡΟ 2

Α'. Σύσταση Επιτροπής Υγιεινής και Ασφάλειας της εργασίας (Ε.Υ.Α.Ε)

1. Οι εργαζόμενοι σε επιχειρήσεις που απασχολούν πάνω από πενήντα (50) άτομα έχουν το δικαίωμα να συνιστούν επιτροπή υγιεινής και ασφάλειας, αποτελούμενη από εκλεγμένους αντιπροσώπους τους στην επιχείρηση. Σε επιχειρήσεις που απασχολούν από 20 έως 50 εργαζομένους, ορίζεται εκλεγμένος αντιπρόσωπος των εργαζομένων, για την υγιεινή και την ασφάλεια των εργαζομένων στην επιχείρηση.

2. Παραρτήματα, υποκαταστήματα, χωριστές εγκαταστάσεις ή αυτοτελείς εκμεταλλεύσεις, εξαρτημένες από την κύρια επιχείρηση, θεωρούνται αυτοτελείς επιχειρήσεις, εφόσον η απόσταση μεταξύ τους ή από την κύρια επιχείρηση δικαιολογεί τη λειτουργία ιδιαίτερης Ε.Υ.Α.Ε ή τον ορισμό ιδιαίτερου αντιπροσώπου, κατά την απόφαση του επιθεωρητή εργασίας επιτρέπεται προσφυγή ενώπιον του κατά τόπου αρμόδιου ειρηνοδίκη κατά τις διατάξεις της πολιτικής δικονομίας περί εργατικών διαφορών.

Β'. Αρμοδιότητες Επιτροπής και Αντιπροσώπου

1. Μελετά τις συνθήκες εργασίας στην επιχείρηση, προτείνει μέτρα για τη βελτίωσή τους, καθώς επίσης και τη βελτίωση του περιβάλλοντος της εργασίας, παρακολουθεί την τήρηση των μέτρων υγιεινής και ασφάλειας και συμβάλλει στην εφαρμογή τους από τους εργαζομένους.

2. Σε περιπτώσεις σοβαρών εργατικών ατυχημάτων ή σχετικών συμβάσεων προτείνει τα κατάλληλα μέτρα για την αποτροπή επανάληψής τους.
3. Επισημαίνει τον επαγγελματικό κίνδυνο στους χώρους ή θέσεις εργασίας και προτείνει μέτρα για την αντιμετώπισή του, συμμετέχοντας έτσι στην διαμόρφωση της πολιτικής της επιχείρησης, για την πρόληψη του επαγγελματικού κινδύνου.
4. Ενημερώνεται επίσης από την διοίκηση για τα στοιχεία που αφορούν τα εργατικά ατυχήματα και τις επαγγελματικές ασθένειες που λαμβάνουν χώρα στην επιχείρηση.
5. Ενημερώνεται για την εισαγωγή νέων παραγωγικών διαδικασιών, υλικών, μηχανημάτων και εργαλείων ή για την λειτουργία νέων εγκαταστάσεων σ'αυτή, στο επίπεδο που επηρεάζουν τις συνθήκες υγιεινής και ασφάλειας της εργασίας.
6. Έχει το δικαίωμα να καλεί τον εργοδότη να προβεί στην λήψη των απαιτούμενων μέτρων σε περίπτωση άμεσου και σοβαρού κινδύνου.
7. Μπορεί να ζητεί τη συνδρομή εμπειρογνομόνων κατόπιν συμφωνίας του εργοδότη.

Η Ε.Υ.Α.Ε. ή ο αντιπρόσωπος συνεδριάζει με τον εργοδότη ή τον εκπρόσωπό του μέσα στο πρώτο δεκαήμερο κάθε τριμήνου, σε ημέρα και ώρα που ορίζεται από κοινού, για την διευθέτηση θεμάτων που ανακύπτουν μέσα στην επιχείρηση και σχετίζονται με τις αρμοδιότητες της προηγούμενης παραγράφου. Σύμφωνα και με το άρθρο 4 στις κοινές αυτές συνεδριάσεις συμμετέχουν και ο τεχνικός ασφαλείας και ο γιατρός εργασίας της επιχείρησης. Τόσο η Ε.Υ.Α.Ε. ή ο αντιπρόσωπος όσο και ο εργοδότης διατηρούν την υποχρέωση τρεις ημέρες πριν την κοινή συνεδρίασή τους να γνωστοποιούν εκατέρωθεν τα θέματα που επιθυμούν να συζητηθούν. Η γνωστοποίηση των θεμάτων προς συζήτηση θα πρέπει να γίνει και προς τον τεχνικό ασφαλείας και τον γιατρό εργασίας της επιχείρησης. Στις συνεδριάσεις αυτές συντάσσο-

νται πρακτικά εις διπλούν και τηρούνται το ένα αντίτυπο από τον εργοδότη και το άλλο από την επιτροπή ή τον αντιπρόσωπο.

Γ. Αριθμός μελών Ε.Υ.Α.Ε. – Υποχρεώσεις εργοδοτών

1. Η Ε.Υ.Α.Ε. αποτελείται από:

- α) 2 μέλη σε επιχειρήσεις με 51 έως 100 εργαζόμενους
- β) 3 μέλη σε επιχειρήσεις με 101 έως 300 εργαζόμενους
- γ) 4 μέλη σε επιχειρήσεις με 301 έως 600 εργαζόμενους
- δ) 5 μέλη σε επιχειρήσεις με 601 έως 1000 εργαζόμενους
- ε) 6 μέλη σε επιχειρήσεις με 1001 έως 2000 εργαζόμενους

στ) 7 μέλη σε επιχειρήσεις με περισσότερους από 2000 εργαζόμενους

2. Ο εργοδότης οφείλει:

α) Να διευκολύνει την Ε.Υ.Α.Ε. ή τον αντιπρόσωπο των εργαζομένων στην άσκηση των καθηκόντων τους.

β) Να ενημερώνει και να παρέχει κάθε στοιχείο που αφορά την επιχείρηση και είναι σχετικό με το έργο της Ε.Υ.Α.Ε. ή του αντιπροσώπου.

ΑΡΘΡΟ 3

Εκλογή μελών Ε.Υ.Α.Ε. – Προστασία

1. Αν στην επιχείρηση δεν υπάρχουν αντιπρόσωποι ή συμβούλια εργαζομένων, που προβλέπονται από τον νόμο, οι εργαζόμενοι εκλέγουν σε γενική συνέλευση, που συγκαλείται για το σκοπό αυτόν κάθε δύο χρόνια, τα μέλη της Ε.Υ.Α.Ε. ή τον αντιπρόσωπό τους, για την υγιεινή και ασφάλεια της εργασίας, με άμεση και μυστική ψηφοφορία.

2. Η γενική συνέλευση αποτελείται από το σύνολο των εργαζομένων στην επιχείρηση και βρίσκεται σε απαρτία όταν παρίσταται τουλάχιστον το ήμισυ των εργαζομένων. Αν δεν επιτευχθεί απαρτία τότε αρκεί το (1/3) των εργαζομένων στην επόμενη συνέλευση.

Στη γενική συνέλευση απαγορεύεται να παρίσταται και να ψηφίζουν πρόσωπα που δεν είναι εργαζόμενοι στην επιχείρηση.

Η πρώτη, μετά την έναρξη ισχύος του νόμου αυτού, γενική συνέλευση συγκαλείται από το 1/20 τουλάχιστον των εργαζομένων και την προεδρία της αναλαμβάνουν οι τρεις πρώτοι που υπογράφουν την πρόσκληση.

Κάθε γενική συνέλευση, που ακολουθεί την πρώτη, για εκλογές συγκαλείται και προεδρεύεται κατά περίπτωση από τον αντιπρόσωπο ή τα μέλη της Ε.Υ.Α.Ε.

3. Κάθε εργαζόμενος έχει δικαίωμα να ψηφίσει για τον αντιπρόσωπο ή τα μέλη της Ε.Υ.Α.Ε. και να εκλεγεί στα αξιώματα αυτά.

4. Οι υποψήφιοι για την Ε.Υ.Α.Ε. αναγράφονται σε ενιαίο ψηφοδέλτιο με αλφαβητική σειρά. Κάθε εργαζόμενος έχει δικαίωμα να ψηφίσει από το ψηφοδέλτιο τόσους υποψηφίους όσος ο αριθμός των μελών της Ε.Υ.Α.Ε. Εκλέγονται οι υποψήφιοι που συγκεντρώνουν τις Περισσότερες ψήφους. Σε περίπτωση ισοψηφίας ακολουθεί κλήρωση. Οι αμέσως επόμενοι σε αριθμό ψήφων αναδεικνύονται αναπληρωματικά μέλη.

5. Οι διατάξεις της προηγούμενης παραγράφου, εφαρμόζονται και προκειμένου για εκλογή αντιπροσώπου υγιεινής και ασφάλειας της εργασίας.

6. Για τον υπολογισμό του αριθμού των μελών της Ε.Υ.Α.Ε. λαμβάνεται υπόψη ο αριθμός των εργαζομένων στην επιχείρηση κατά τον χρόνο διεξαγωγής της εκλογής.

7. Αίτηση για αναγνώριση ακυρότητας απόφασης γενικής συνέλευσης για εκλογές ασκείται στο ειρηνοδικείο της περιφέρειας που βρίσκεται η επιχείρηση, μέσα σε αποκλειστική προθεσμία 10 εργάσιμων ημερών από την λήξη της γενικής συνέλευσης από το 1/5 του αριθμού των εργαζομένων καθώς και από όποιον έχει προσωπικά έννομο συμφέρον.

8. Οι εκλογές διεξάγονται από τριμελή εφορευτική επιτροπή που εκλέγεται από την γενική συνέλευση των εργαζομένων. Ο πρόεδρος της εφορευτικής επιτροπής εκλέγεται από τα μέλη. Η εφορευτική επιτρο-

πή μεριμνά για την διεξαγωγή των εκλογών, καταμετρά τις ψήφους και ανακηρύσσει τους επιτυχόντες.

Τηρεί πρακτικά για τις εκλογές και γνωστοποιεί το αποτέλεσμα στους εργαζομένους, στον εργοδότη και το σωματείο ή τα σωματεία της επιχείρησης.

9. Το Άρθρο 3 του νόμου αυτού εφαρμόζεται και για τα μέλη της Ε.Υ.Α.Ε. και τους αντιπροσώπους.

ΑΡΘΡΟ 4

Υποχρέωση απασχόλησης τεχνικού ασφαλείας και γιατρού εργασίας

1. Στις επιχειρήσεις, που απασχολούν κατά ετήσιο μέσο όρο πάνω από 50 εργαζομένους, ο εργοδότης έχει υποχρέωση να χρησιμοποιεί τις υπηρεσίες τεχνικού ασφαλείας και γιατρού εργασίας.

2. Παραρτήματα, υποκαταστήματα, χωριστές εγκαταστάσεις ή αυτοτελείς εκμεταλλεύσεις, εξαρτημένες από την κύρια επιχείρηση, θεωρούνται αυτοτελείς επιχειρήσεις, εφόσον απέχουν μεταξύ τους ή από την κύρια επιχείρηση τόσο ώστε να δυσχεραίνεται το έργο του τεχνικού ασφαλείας και του γιατρού εργασίας, σύμφωνα με την απόφαση του επιθεωρητή εργασίας, στον οποίο μπορεί να προσφύγει κάθε μέρος σε περίπτωση διαφωνίας. Κατά της απόφασης του επιθεωρητή εργασίας επιτρέπεται προσφυγή ενώπιόν του, στον αρμόδιο ειρηνοδίκη σύμφωνα με τις διατάξεις της πολιτικής δικονομίας περί εργατικών διαφορών.

3. Ο εργοδότης έχει την υποχρέωση, πριν από την επιλογή του τεχνικού ασφαλείας ή του γιατρού εργασίας, να γνωστοποιεί στην τοπική επιθεώρηση εργασίας τα τυπικά και ουσιαστικά προσόντα τους καθώς και την τυχόν απασχόλησή τους σε άλλη επιχείρηση, τα στοιχεία για το είδος και την οργάνωση της επιχείρησης, τον αριθμό των εργαζομένων και λοιπές συναφείς πληροφορίες.

4. Η σύμβαση πρόσληψης του τεχνικού ασφαλείας και του γιατρού εργασίας γίνεται εγγράφως και αντίγραφο της κοινοποιείται από τον εργοδότη στην τοπική επιθεώρηση εργασίας.
5. Ο εργοδότης για την αποτελεσματικότερη άσκηση των καθηκόντων του τεχνικού ασφαλείας και του γιατρού εργασίας θέτει στη διάθεσή τους το αναγκαίο βοηθητικό προσωπικό, χώρους, εγκαταστάσεις, συσκευές και γενικά τα απαραίτητα μέσα και βαρύνεται με όλες τις σχετικές δαπάνες.
6. Ο εργοδότης έχει υποχρέωση να διευκολύνει τον τεχνικό ασφαλείας και το γιατρό εργασίας για την παρακολούθηση μαθημάτων εκπαίδευσης και επιμόρφωσης.

ΑΡΘΡΟ 5

Προσόντα τεχνικού ασφαλείας

1. Ο τεχνικός ασφαλείας πρέπει να έχει τα παρακάτω προσόντα, ανάλογα με το είδος της επιχείρησης και τον αριθμό των εργαζομένων σ'αυτήν:

α) Πτυχίο Πολυτεχνείου ή Πολυτεχνικής σχολής ΑΕΙ του εσωτερικού ή ισοτίμων σχολών του εξωτερικού, που το αντικείμενο σπουδών έχει σχέση με τις εγκαταστάσεις και την παραγωγική διαδικασία και άδεια άσκησης επαγγέλματος που χορηγείται από το Τεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδος (ΤΕΕ).

β) Πτυχίο Παν/κής Σχολής εσωτερικού ή ισοτίμων σχολών του εξωτερικού με αντικείμενο σπουδών σχετικό με τις εγκαταστάσεις και την παραγωγική διαδικασία και άδεια άσκησης επαγγέλματος όταν αυτή προβλέπεται από την σχετική Νομοθεσία.

γ) Πτυχίο ΤΕΙ ή ισοτίμων Σχολών εξωτερικού ή πτυχίο των πρώην σχολών υπομηχανικών και των ΚΑΤΕΕ

δ) Απολυτήριο ΤΕΛ ή μέσης τεχνικής σχολής ή άλλης αναγνωρισμένης τεχνικής επαγγελματικής σχολής του εσωτερικού ή ισοτίμων σχολών του εξωτερικού ή άδεια εξάσκησης επαγγέλματος εμπειροτέχνη.

2. Προϋπηρεσία που υπολογίζεται από την απόκτηση απολυτηρίου ή πτυχίου για τους τεχνικούς των εδαφίων α και β της παραγράφου 1 αυτού του άρθρου τουλάχιστον διετή, για τους τεχνικούς του εδαφίου γ της παραγράφου 1 τουλάχιστον πενταετή και για τους τεχνικούς του εδαφίου δ της παραγράφου 1 τουλάχιστον οκταετή.
3. Κάτοχοι των παραπάνω προσόντων θεωρούνται και όσοι έχουν τίτλους ή πιστοποιητικά της αλλοδαπής από τα οποία προκύπτει ότι είναι τεχνικοί ασφαλείας.
4. Ο τεχνικός ασφαλείας υπάγεται απ'ευθείας στη διοίκηση της επιχείρησης.
5. Με προεδρικά διατάγματα που εκδίδονται ύστερα από πρόταση του υπουργού εργασίας και του κατά περίπτωση συναρμοδίου υπουργού, μετά από γνώμη του Συμβουλίου Υγιεινής και Ασφάλειας, καθορίζεται το συγκεκριμένο επίπεδο γνώσεων και η ειδικότητα του τεχνικού ασφαλείας ανάλογα με τον αριθμό των εργαζομένων και το είδος της δραστηριότητας της επιχείρησης. Έως την έκδοση των διαταγμάτων αυτών, ο εργοδότης οφείλει να απασχολεί τεχνικό ασφαλείας σύμφωνα με τις παραπάνω διατάξεις.

ΑΡΘΡΟ 6

Συμβουλευτικές αρμοδιότητες του τεχνικού ασφαλείας

1. Ο τεχνικός ασφαλείας παρέχει στον εργοδότη υποδείξεις και συμβουλές, γραπτά ή προφορικά, σε θέματα σχετικά με την υγιεινή και την ασφάλεια της εργασίας και την πρόληψη των εργατικών ατυχημάτων. Τις γραπτές υποδείξεις καταχωρεί, ο τεχνικός ασφαλείας σε ειδικό βιβλίο της επιχείρησης, το οποίο σελιδομετρείται ή θεωρείται από την επιθεώρηση εργασίας. Ο εργοδότης έχει υποχρέωση να λαμβάνει γνώση ενυπογράφως των υποδείξεων που καταχωρούνται σ' αυτό το βιβλίο.
2. Ειδικότερα ο τεχνικός ασφαλείας:

- α) Συμβουλεύει σε θέματα σχεδιασμού, προγραμματισμού, κατασκευής και συντήρηση των εγκαταστάσεων, εισαγωγής νέων Παραγωγικών διαδικασιών, προμήθειας μέσων και εξοπλισμού, επιλογής και ελέγχου της αποτελεσματικότητας των ατομικών μέσων προστασίας, καθώς και διαμόρφωσης και διευθέτησης των θέσεων και του περιβάλλοντος εργασίας και γενικά οργάνωσης της παραγωγικής διαδικασίας.
- β) Ελέγχει την ασφάλεια των εγκαταστάσεων και των τεχνικών μέσων πριν από την λειτουργία τους, καθώς και των παραγωγικών διαδικασιών και μεθόδων εργασίας πριν την εφαρμογή τους και επιβλέπει την εφαρμογή των μέτρων υγιεινής και ασφάλειας, ενημερώνοντας σχετικά τους αρμοδίους προϊσταμένους των τμημάτων ή την διεύθυνση της επιχείρησης.

ΑΡΘΡΟ 7

Επίβλεψη συνθηκών εργασίας:

1. Ο τεχνικός ασφαλείας σχετικά με την επίβλεψη των συνθηκών εργασίας υποχρεούται:

α) Να επιθεωρεί τακτικά τις θέσεις εργασίας από πλευράς υγιεινής και ασφάλειας της εργασίας, να αναφέρει στον εργοδότη τυχόν παραλείψεις, να προτείνει μέτρα αντιμετώπισης και να επιβλέπει την εφαρμογή τους.

β) Να επιβλέπει την ορθή χρήση των ατομικών μέσων προστασίας.

γ) Να ερευνά τα αίτια εργατικών ατυχημάτων, να αναλύει και να αξιολογεί τα αποτελέσματα των ερευνών του και να προτείνει μέτρα για την αποτροπή παρόμοιων ατυχημάτων.

δ) Να εποπτεύει την εκτέλεση ασκήσεων πυρασφαλείας και συναγερμού για την διαπίστωση ετοιμότητας προς αντιμετώπιση ατυχημάτων.

2. Για την βελτίωση των συνθηκών εργασίας στην επιχείρηση ο τεχνικός ασφαλείας έχει την υποχρέωση:

α) Να μεριμνά ώστε οι εργαζόμενοι στην επιχείρηση να τηρούν τους κανόνες ασφαλείας και υγιεινής, να τους ενημερώνει και να τους καθοδηγεί για την αποτροπή του επαγγελματικού κινδύνου που συνεπάγεται η εργασία τους.

β) Να συμμετέχει στην κατάρτιση και εφαρμογή προγραμμάτων εκπαίδευσης των εργαζομένων σε θέματα υγιεινής και ασφαλείας της εργασίας.

3. Η άσκηση του έργου του τεχνικού ασφαλείας δεν αποκλείει την ανάθεση σ' αυτόν και άλλων καθηκόντων από τον εργοδότη, πέρα από το ελάχιστο όριο ωρών απασχόλησής του ως τεχνικού ασφαλείας.

4. Ο τεχνικός ασφαλείας έχει, κατά την άσκηση του έργου του, ηθική ανεξαρτησία απέναντι στον εργοδότη, για θέματα της αρμοδιότητάς του, όταν μπορεί να αποτελέσει λόγο καταγγελίας της σύμβασής του. Σε κάθε περίπτωση η απόλυση του τεχνικού ασφαλείας πρέπει να είναι αιτιολογημένη.

5. Ο τεχνικός ασφαλείας έχει υποχρέωση να τηρεί το επιχειρησιακό απόρρητο.

ΑΡΘΡΟ 8

Προσόντα γιατρού και βοηθητικού προσωπικού

1. Ο γιατρός εργασίας πρέπει να διαθέτει εκτός από την άδεια άσκησης ιατρικού επαγγέλματος και την ειδικότητα της ιατρικής εργασίας.

Μέχρι την καθιέρωση της ειδικότητας της ιατρικής εργασίας και την απόκτηση της ειδικότητας από ικανό αριθμό γιατρών, μπορούν να ασκούν το αντικείμενο αυτό, στο επίπεδο της επιχείρησης οι παρακάτω:

α) Οι κάτοχοι τίτλου πτυχίου ειδικότητας ιατρικής της εργασίας της αλλοδαπής

β) Οι γιατροί που έχουν την ειδικότητα της παθολογίας, σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις και έχουν παρακολουθήσει ειδικό σεμι-

νάριο ιατρικής της εργασίας, ή διαθέτουν διαιτητική τουλάχιστον εμπειρία σε επιχείρηση.

γ) Όσοι έχουν ασκήσει καθήκοντα γιατρού εργασίας στο Υπουργείο Εργασίας για πέντε χρόνια τουλάχιστον και μετά την παραίτησή τους από την υπηρεσία.

Σε περίπτωση που δεν υπάρχει γιατρός με την παραπάνω ειδικότητα, είναι δυνατό να προσληφθεί γιατρός οποιασδήποτε ειδικότητας.

2. Ο γιατρός εργασίας υπάγεται απ'ευθείας στην διοίκηση της επιχείρησης.

3. Ως βοηθητικό προσωπικό του γιατρού εργασίας, μπορούν να προσλαμβάνονται επισκέπτριες αδελφές και επισκέπτες αδελφοί, πτυχιούχοι σχολών τετραετούς φοίτησης της ημεδαπής ή ισοτίμων της αλλοδαπής ή αδελφές νοσοκόμες και αδελφοί νοσοκόμοι, πτυχιούχοι σχολών μονοετούς φοίτησης της ημεδαπής ή ισοτίμων της αλλοδαπής.

ΑΡΘΡΟ 9

Συμβουλευτικές αρμοδιότητες του γιατρού εργασίας

1. Ο γιατρός εργασίας παρέχει υποδείξεις και συμβουλές στον εργοδότη, στους εργαζόμενους και στους εκπροσώπους τους γραπτά ή προφορικά, σχετικά με τα μέτρα που πρέπει να λαμβάνονται για την σωματική και ψυχική υγεία των εργαζομένων. Ο γιατρός εργασίας καταχωρεί τις γραπτές υποδείξεις σε ειδικό βιβλίο. Ο εργοδότης λαμβάνει γνώση ενυπογράφως των υποδείξεων που καταχωρούνται σ'αυτό το βιβλίο.

2. Ειδικότερα ο γιατρός εργασίας συμβουλεύει σε θέματα:

α) Σχεδιασμό, προγραμματισμό, τροποποίηση της παραγωγικής διαδικασίας, κατασκευής και συντήρησης εγκαταστάσεων σύμφωνα με τους κανόνες υγιεινής και ασφάλειας της εργασίας.

- β) Λήψεις μέτρων προστασίας κατά την εισαγωγή και χρήση υλών και προμήθειας μέσων εξοπλισμού.
- γ) Φυσιολογίας και ψυχολογίας της εργασίας, εργονομίας και υγιεινής της εργασίας, της διεύθυνσης και διαμόρφωσης των θέσεων και του περιβάλλοντος της εργασίας και της οργάνωσης της παραγωγικής διαδικασίας.
- δ) Οργάνωσης υπηρεσίας παροχής πρώτων βοηθειών.
- ε) Αρχικής τοποθέτησης και αλλαγής θέσης εργασίας για λόγους υγείας προσωρινά ή μόνιμα, καθώς και ένταξης ή επανεξέτασης μειονεκτούντων ατόμων στην παραγωγική διαδικασία, ακόμη και με υπόδειξη αναμόρφωσης της θέσης εργασίας
- στ) Δεν επιτρέπεται ο γιατρός εργασίας να χρησιμοποιείται για να επαληθεύει το δικαιολογημένο ή μη λόγω νόσου απουσίας εργαζομένου.

ΑΡΘΡΟ 10

Επίβλεψη της υγείας των εργαζομένων

1. Ο γιατρός εργασίας προβαίνει σε ιατρικό έλεγχο των εργαζομένων σχετικό με τη θέση εργασίας τους, μετά την πρόσληψή τους ή την αλλαγή θέσης εργασίας, καθώς και σε περιοδικό ιατρικό έλεγχο κατά την κρίση του επιθεωρητή εργασίας, ύστερα από αίτημα της επιτροπής υγιεινής και ασφάλειας των εργαζομένων, όταν τούτο δεν ορίζεται από τον νόμο.

Μεριμνά για την διενέργεια ιατρικών εξετάσεων και μετρήσεων παραγόντων του εργασιακού περιβάλλοντος σε εφαρμογή των διατάξεων που ισχύουν κάθε φορά. Εκτιμά την καταλληλότητα των εργαζομένων για την συγκεκριμένη εργασία, αξιολογεί και καταχωρεί τα αποτελέσματα των εξετάσεων, εκδίδει βεβαίωση των παραπάνω εκτιμήσεων και την κοινοποιεί στον εργοδότη. Το περιεχόμενο της βεβαίωσης πρέπει να εξασφαλίζει το ιατρικό απόρρητο υπέρ του εργαζομένου και μπορεί να ελεγχθεί από τους υγειονομικούς επιθεωρητές

του Υπουργείου Εργασίας για την κατοχύρωση τόσο του εργαζομένου, όσο και του εργοδότη.

2. Επιβλέπει την εφαρμογή των μέτρων προστασίας της υγείας των εργαζομένων και πρόληψης των ατυχημάτων. Για το σκοπό αυτό:

α) Επιθεωρεί τακτικά τις θέσεις εργασίας και αναφέρει οποιαδήποτε παράλειψη, προτείνει μέτρα αντιμετώπισης των παραλήψεων και επιβλέπει την εφαρμογή τους.

β) Επεξηγεί την αναγκαιότητα της ορθής χρήσης των ατομικών μέτρων προστασίας κατά τη διάρκεια της εργασίας.

γ) Ερευνά τις αιτίες των ασθενειών που οφείλονται στην εργασία, αναλύει και αξιολογεί τα αποτελέσματα των ερευνών και προτείνει μέτρα για την πρόληψη των ασθενειών αυτών.

δ) Επιβλέπει τη συμμόρφωση των εργαζομένων στους κανόνες υγιεινής και ασφάλειας της εργασίας, ενημερώνει τους εργαζομένους για τους κινδύνους που προέρχονται από την εργασία τους, καθώς και για τους τρόπους πρόληψής τους.

ε) Παρέχει επείγουσα θεραπεία σε περίπτωση ατυχήματος ή αιφνίδιας νόσου. Εκτελεί προγράμματα εμβολιασμού των εργαζομένων με εντολή της αρμόδιας διεύθυνσης υγιεινής της Νομαρχίας, όπου εδρεύει η επιχείρηση.

3. Ο γιατρός εργασίας έχει υποχρέωση να τηρεί το ιατρικό καθώς και το επιχειρησιακό απόρρητο.

4. Ο γιατρός εργασίας αναγγέλλει, μέσω της επιχείρησης στην Επιθεώρηση Εργασίας, ασθένειες των εργαζομένων που οφείλονται στην εργασία.

5. Ο γιατρός εργασίας πρέπει να ενημερώνεται από τον εργοδότη και τους εργαζομένους για οποιοδήποτε παράγοντα στο εργασίας που έχει επίπτωση στην υγεία.

6. Η επίβλεψη της υγείας των εργαζομένων στο τόπο εργασίας δεν είναι δυνατόν να συνεπάγεται οικονομική επιβάρυνση για αυτούς και πρέπει να γίνεται κατά τη διάρκεια της εργασίας τους.

7. Η παράγραφος 4 του Άρθρου 7 του Νόμου αυτού έχει εφαρμογή και για τον γιατρό εργασίας.

ΑΡΘΡΟ 11

Συνεργασία Τεχνικού Ασφαλείας και Γιατρού εργασίας

1. Ο τεχνικός ασφαλείας και ο γιατρός εργασίας υποχρεούνται κατά την εκτέλεση του έργου τους να συνεργάζονται πραγματοποιώντας κοινούς ελέγχους των χώρων εργασίας.
2. Οφείλουν, επίσης, κατά την εκτέλεση των καθηκόντων τους να συνεργάζονται με την Ε.Υ.Α.Ε. ή τον αντιπρόσωπο των εργαζομένων.
3. Υποχρεούνται να ενημερώνουν την Ε.Υ.Α.Ε. ή τον αντιπρόσωπο για κάθε σημαντικό ζήτημα υγιεινής και ασφάλειας της εργασίας στην επιχείρηση και να τους παρέχουν συμβουλές σε θέματα υγιεινής και ασφάλειας της εργασίας.
4. Αν ο εργοδότης διαφωνεί με τις γραπτές υποδείξεις του τεχνικού ασφαλείας και του γιατρού εργασίας οφείλει να αιτιολογεί τις απόψεις του και να τις κοινοποιήσει και στην Ε.Υ.Α.Ε. ή τον αντιπρόσωπο. Σε περίπτωση διαφωνίας η διαφορά θα επιλύεται από τον επιθεωρητή εργασίας και μόνο.

ΑΡΘΡΟ 12

Χρονικά όρια απασχόλησης του τεχνικού ασφαλείας και του γιατρού εργασίας

1. Με προεδρικά διατάγματα που εκδίδονται με πρόταση του Υπουργού Εργασίας και του κατά περίπτωση αρμόδιου Υπουργού ύστερα από γνώμη του Συμβουλίου Υγιεινής και Ασφάλειας της εργασίας, ορίζεται ο χρόνος κατά τον οποίο κάθε επιχείρηση οφείλει να απασχολεί γιατρό εργασίας και τεχνικό ασφαλείας. Ανάλογα με τον αριθμό των εργαζομένων και το είδος της δραστηριότητας της επιχείρησης.
2. Ο χρόνος απασχόλησης μπορεί να αυξομειώνεται κατά συγκεκριμένη επιχείρηση με απόφαση του Υπουργού Εργασίας και του κατά

περίπτωση αρμόδιου Υπουργού. Ύστερα από την γνώμη του συμβουλίου Υγιεινής και Ασφάλειας της εργασίας ανάλογα με την συχνότητα και την βαρύτητα των εργατικών ατυχημάτων και των επαγγελματικών ασθενειών που εμφανίζονται στην επιχείρηση αυτή.

3. Σε περίπτωση που ο χρόνος απασχόλησης του τεχνικού ασφαλείας και του γιατρού εργασίας υπερβαίνει το νόμιμο όριο, η επιχείρηση πρέπει να διαθέτει και άλλους υπαλλήλους αυτών των ειδικοτήτων.

4. Επιτρέπεται ο ίδιος τεχνικός ασφαλείας και ο γιατρός εργασίας να χρησιμοποιείται από ομάδα ομοειδών επιχειρήσεων ή από επιχείρηση κατά περιοχή.

ΑΡΘΡΟ 13

Επιμόρφωση τεχνικών ασφαλείας, γιατρών εργασίας, μελών των Ε.Υ.Α.Ε. και Αντιπροσώπων

1. Με αποφάσεις του Υπουργού Εργασίας και του κατά περίπτωση αρμόδιου Υπουργού, ύστερα από γνώμη του Συμβουλίου Υγιεινής και Ασφάλειας της εργασίας εγκρίνεται η εκτέλεση προγραμμάτων επιμόρφωσης των τεχνικών ασφαλείας, των γιατρών εργασίας των μελών των Ε.Υ.Α.Ε. και των αντιπροσώπων από τα αρμόδια υπουργεία ή εκπαιδευτικούς ή άλλους δημόσιους οργανισμούς.

2. Με όμοιες αποφάσεις ρυθμίζονται η οργάνωση, η λειτουργία, το είδος και η διάρκεια των εν λόγω προγραμμάτων, η διδακτέα ύλη, τα προσόντα των διδασκόντων και των εκπαιδευομένων, τα πιστοποιητικά που χορηγούνται και κάθε αναγκαία λεπτομέρεια.

3. Οι δαπάνες εκτέλεσης των πιο πάνω εκπαιδευτικών προγραμμάτων ρυθμίζονται με τις υπουργικές αποφάσεις της παραγράφου 1 και οπωσδήποτε δεν βαρύνουν τους εργαζομένους.

4. Ο χρόνος αποχής των εργαζομένων από την εργασία, για την παρακολούθηση των προγραμμάτων αυτών, θεωρείται χρόνος εργασίας για κάθε συνέπεια από τη σχέση εργασίας και την αμοιβή τους και δεν μπορεί να συμψηφιστεί με την κανονική ετήσια άδειά τους.

ΑΡΘΡΟ 14**Σταδιακή εφαρμογή - εξουσιοδοτήσεις**

1. Οι διατάξεις του κεφαλαίου αυτού εφαρμόζονται στις επιχειρήσεις που απασχολούσαν τουλάχιστον 150 εργαζομένους κατά την 1/6/85.
2. Με προεδρικά διατάγματα, που εκδίδονται με πρόταση του Υπουργού Εργασίας και του κατά περίπτωση αρμόδιου Υπουργού, ύστερα από γνώμη του συμβουλίου Υγιεινής και Ασφάλειας της εργασίας, επεκτείνεται η εφαρμογή των διατάξεων του κεφαλαίου αυτού και στις επιχειρήσεις που απασχολούν κάτω από 150 εργαζομένους. Με όμοια διατάγματα η εφαρμογή του κεφαλαίου αυτού μπορεί να εφαρμοστεί και σε άλλες επιχειρήσεις.
3. Με προεδρικά διατάγματα, που εκδίδονται με πρόταση των Υπουργών Υγείας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων και Εργασίας ύστερα από γνώμη του Συμβουλίου Υγιεινής και Ασφάλειας της εργασίας, οι γιατροί εργασίας εντάσσονται στο Εθνικό Σύστημα Υγείας, σύμφωνα με τις διατάξεις που ισχύουν, γι' αυτό και ορίζεται κάθε λεπτομέρεια.
4. Η εφαρμογή των διατάξεων του κεφαλαίου αυτού αρχίζει από την 1/1/86.

Όργανα για την βελτίωση των συνθηκών εργασίας σε Εθνικό επίπεδο

ΑΡΘΡΟ 15**Συμβούλιο Υγιεινής και Ασφάλειας της εργασίας**

1. Συνιστάται στο ΑΝΩΤΑΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ (ΑΣΕ) του Υπουργείου Εργασίας τμήμα αρμόδιο να γνωμοδοτεί αποκλειστικά σε θέματα προστασίας της υγείας των εργαζομένων και υγιεινής και ασφάλειας της εργασίας με την ονομασία «Συμβούλιο Υγιεινής και Ασφάλειας της Εργασίας».
2. Μέλη του Συμβουλίου Υγιεινής και Ασφάλειας είναι:

- α) Ο Γενικός Γραμματέας του Υπουργείου Εργασίας, ως πρόεδρος με αναπληρωτή του ανώτερο υπάλληλο του Υπουργείου Εργασίας που ορίζεται από τον ίδιο.
- β) Ένας τεχνικός ή υγειονομικός υπάλληλος του Υπουργείου Εργασίας.
- γ) Ένας εκπρόσωπος του Υπουργείου Βιομηχανίας, Ενέργειας και Τεχνολογίας
- δ) Ένας εκπρόσωπος του Υπουργείου Υγείας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων.
- ε) Τρεις εκπρόσωποι της πιο αντιπροσωπευτικής τριτοβάθμιας συνδικαλιστικής οργάνωσης εργαζομένων, που υποδεικνύονται με απόφαση της διοίκησής της
- στ) Τρεις εκπρόσωποι εργοδοτικών οργανώσεων από την βιομηχανία, βιοτεχνία ή εμπορίου, που υποδεικνύονται με αποφάσεις των διοικήσεών τους.
- ζ) Ένας εκπρόσωπος του Τεχνικού Επιμελητηρίου Ελλάδος, που υποδεικνύεται από την διοίκησή του.
- η) Ένας εκπρόσωπος της ένωσης Ελλήνων Χημικών, που υποδεικνύεται από την διοίκησή του.
- θ) Ένας εκπρόσωπος του Πανελληνίου Ιατρικού Συλλόγου , που υποδεικνύεται από την διοίκησή του.
- ι) Ένας επιστήμονας ειδικός σε θέματα ασφάλειας της εργασίας.
- κ) Ένας επιστήμονας ειδικός σε θέματα υγείας της εργασίας.

Ο διορισμός των μελών, πλην του πρώτου, γίνεται με απόφαση του Υπουργού Εργασίας. Αν δεν υποδειχθούν εκπρόσωποι μέσα σε προθεσμία 20 ημερών από τη σχετική πρόσκληση του Υπουργού εργασίας, το Συμβούλιο Υγιεινής και Ασφάλειας της Εργασίας συγκροτείται και λειτουργεί χωρίς τη συμμετοχή τους. Οι διοικήσεις θα ορίσουν και αναπληρωτές.

3. Στις περιπτώσεις που αντιμετωπίζονται ειδικά θέματα, τα οποία αφορούν εργαζομένους απασχολούμενους στο δημόσιο τομέα, ο αρ-

μόδιος κατά περίπτωση υπουργός, με μέριμνα του Συμβουλίου Υγιεινής και Ασφάλειας της Εργασίας, ορίζει αντιπρόσωπό του που συμμετέχει ως μέλος με δικαίωμα ψήφου.

4. Στις συνεδριάσεις του Συμβουλίου Υγιεινής και Ασφάλειας της Εργασίας μπορούν να καλούνται και να μετέχουν χωρίς δικαίωμα ψήφου εμπειρογνώμονες ή ειδικοί επιστήμονες ή άλλοι ειδικοί πάνω στα θέματα που κάθε φορά εξετάζονται.

5. Έργο Συμβουλίου Υγιεινής και Ασφάλειας της Εργασίας είναι:

- α) Η διατύπωση γνώμης πάνω σε σχέδια κανονιστικών και διοικητικών πράξεων που εκδίδονται σε εκτέλεση του νόμου αυτού.
- β) Η διατύπωση γνώμης σε θέματα υγιεινής και ασφάλειας της εργασίας και προστασίας της υγείας των εργαζομένων, που υποβάλλονται από τις αρμόδιες αρχές ή τους φορείς.
- γ) Η εισήγηση προς τον Υπουργό Εργασίας για την έκδοση νέων νομοθετικών ή κανονιστικών διαταγμάτων ή την τροποποίηση αυτών που ισχύουν, για την προστασία της υγείας των εργαζομένων και την υγιεινή και την ασφάλεια της εργασίας.

ΑΡΘΡΟ 16

Νομαρχιακές επιτροπές υγιεινής και ασφάλειας της εργασίας

1. Σε κάθε Νομαρχία συνιστάται συλλογικό γνωμοδοτικό όργανο για θέματα προστασίας της υγείας και της ασφάλειας των εργαζομένων στο τόπο εργασίας, με την ονομασία «Νομαρχιακή Επιτροπή Υγιεινής και Ασφάλειας της Εργασίας» (Ν.Ε.Υ.Α.Ε.)

2. Μέλη της Ν.Ε.Υ.Α.Ε. είναι:

- α) Ο Νομάρχης ως πρόεδρος.
- β) Ο επιθεωρητής εργασίας
- γ) Ένας εκπρόσωπος του Υπουργείου Υγείας και Πρόνοιας.
- δ) Δύο εκπρόσωποι του αντιπροσωπευτικότερου εργατικού κέντρου.

ε) Δύο εκπρόσωποι εργοδοτικής οργάνωσης του νομού από την βιομηχανία, βιοτεχνία και το εμπόριο

Στις συνεδριάσεις της επιτροπής μπορούν να συμμετάσχουν χωρίς ψήφο ύστερα από πρόσκληση του Νομάρχη, εκπρόσωποι άλλων υπηρεσιών του νομού, εκπρόσωποι οργανώσεων επιστημονικών και ειδικοί επιστήμονες.

3. Το έργο της Ν.Ε.Υ.Α.Ε. είναι να γνωμοδοτεί:

α) Σχετικά με την εφαρμογή του νόμου.

β) Για το συντονισμό της δράσης των αρμοδίων υπηρεσιών και οργάνων του νομού.

γ) Για την οργάνωση εκδηλώσεων και επιμορφωτικών προγραμμάτων σχετικών με την υγιεινή και την ασφάλεια της εργασίας.

4. Στον πρόεδρο και τα μέλη δεν καταβάλλεται αποζημίωση.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6ο

ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΔΡΟΜΗ ΚΑΙ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΤΩΝ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ ΣΤΗΝ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΩΝ ΚΑΝΟΝΩΝ ΥΓΙΕΙΝΗΣ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΣΤΗΝ ΕΡΓΑΣΙΑ

6.1 Ιστορική αναδρομή

Στην Αρχαία Ελλάδα γίνεται για πρώτη φορά, αναφορά στον επαγγελματικό κίνδυνο με την φράση «απευκταίαι εργασίαι».

Ειδικότερα ο Ιπποκράτης (460 – 377 π.Χ.) διατύπωσε τις πρώτες σκέψεις για τις νόσους που οφείλονται στην επαγγελματική δραστηριότητα του ανθρώπου. Πρώτος αυτός περιέγραψε τις τοξικές ιδιότητες του μολύβδου στους εργαζόμενους σε αντίστοιχα ορυχεία μολύβδου, καθώς και την πάθηση που ονομάζεται κολικός της μολυβδίασης.

Ο Ξενοφών (430 – 354 π.Χ.) περιγράφει τις συνθήκες εργασίας διαφόρων τεχνιτών και υποδεικνύει μέτρα για την μείωση των δυσμενών συνεπειών της εργασίας. Ο Πλάτων (427 – 347 π.Χ.) αναφέρει τις παραμορφώσεις που προέρχονται από την επαγγελματική απασχόληση και εξηγεί για τον μηχανισμό εμφάνισής τους.

Επιπρόσθετα, ο Αριστοτέλης (384 – 322 π.Χ.) περιγράφει για πρώτη φορά τα εργατικά ατυχήματα και αναφέρει για το μονοξείδιο του άνθρακα ότι ο ατμός του προκαλεί τον θάνατο. Με την άποψη του Αριστοτέλη συμφωνεί και ο Γαληνός (131 – 201 π.Χ.) . Ο Νίκανδρος (2^{ος} π.Χ. αιώνας) έχει μελετήσει την μολυβδίαση και ο Λουκρήτιος (98 – 55 π.Χ.) περιγράφει τις συνθήκες εργασίας στα μεταλλεία του Λαυρίου Αττικής.

Τέλος, πολλά αρχαιολογικά ευρήματα, αποδεικνύουν την προσπάθεια των ανθρώπων για να προστατευτούν από τους κινδύνους στην εργασία. Ο Όμηρος (9^{ος} ή 8^{ος} αιώνας π.Χ.) αναφέρει στην ραψωδία Ω της Οδύσσειας ότι ο Λαέρτης φορούσε περικνημίδες και χειρόκτια για την προστασία από τα αγκάθια.

Κατά την σύσταση του νέου Ελληνικού κράτους (6/1/1827) η κοινωνική μέριμνα και η σχετική νομοθεσία ήταν σχεδόν ανύπαρκτες. Δεν υπήρχαν δικαιώματα στην εργασία, όπως τα εννοούμε σήμερα, παρά μόνο μια υποτυπώδης και ατελής προστασία.

Η πρώτη προσπάθεια για την οργάνωση της κοινωνικής ασφάλισης σημειώνεται με το Βασιλικό Διάταγμα της 18^{ης} Δεκεμβρίου 1836, που προέβλεπε την δημιουργία ειδικού ταμείου για την περίθαλψη των απόμαχων ναυτικών. Αυτό όμως τέθηκε σε εφαρμογή μετά από 25 χρόνια με τον Νόμο ΧΛΘ/1861 «Περί Ναυτικού Απομαχικού Ταμείου».

Το ίδιο έτος εκδίδεται και ο νόμος ΧΗ/1861 «Περί Μεταλλείων» που προέβλεπε την περίθαλψη των εργατών μεταλλείων και των οικογενειών τους σε περίπτωση δυστυχήματος, αργότερα εκσυγχρονίστηκε με τον Νόμο ΒΩΜΑ/1901 «Περί περιθάψεως των εν μεταλλείοις και μεταλλουργείοις παθόντων και των οικογενειών αυτών», ο οποίος κωδικοποιήθηκε με το προεδρικό διάταγμα της 23^{ης} Μαρτίου 1925.

Το 1861 αποτέλεσε δειλά την αφετηρία άσκησης κρατικής πολιτικής πρόνοιας για τους εργαζόμενους. Λαμβάνεται μέριμνα για την παροχή συνταξιοδοτήσεων στους Δημόσιους Υπαλλήλους (1861), στους υπαλλήλους της Εθνικής τράπεζας (1867) και της Τράπεζας Αθηνών (1900), στο προσωπικό των Ελληνικών Σιδηροδρόμων κ.λ.π.

Σημαντική προσπάθεια όμως αρχίζει μετά την επανάσταση του 1909 και τα πρώτα βήματα του αστισμού στην Ελλάδα. Έτσι έχουμε την νομοθέτηση διαταγμάτων, μετά από αιτήματα των εργαζομένων που αναφέρονται:

- Στην διάρκεια της ημερήσιας εργασίας.
- Στην ανάπαυση κατά τις Κυριακές.
- Στην απαγόρευση της εργασίας των ανηλίκων.
- Στην προστασία της μητρότητας
- Στην πληρωμή του εργατικού μισθού, στην καταγγελία των συμβάσεων εργασίας και στην εκδίκαση των εργατικών διαφορών

- Στην μεταεργασιακή μέριμνα και στην βελτίωση των κοινωνικών ασφαλίσεων.
- Στον επαγγελματικό προσανατολισμό των μαθητευομένων κ.ά. Ειδικότερα, ψηφίζονται στην βουλή των Ελλήνων οι εξής Νόμοι:
- Ο Νόμος ΓΠΛΒ/15-11-1911 «Περί Συστάσεως Τμήματος Εργασίας και Κοινωνικής πρόνοιας εις το Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας».
- Ο Νόμος ΓΠΛΔ/21-11-1911 «Περί Υγιεινής και Ασφάλειας των εργατών και περί ωρών εργασίας», που κωδικοποιήθηκε με το Βασιλικό Διάταγμα της 25^{ης} Αυγούστου 1920.
- Ο Νόμος ΔΚΣΤ/28-1-1912 «Περί των όρων ιδρύσεως βιομηχανιών».
- Ο Νόμος ΔΚΘ/7-2-1912 «Περί εργασίας γυναικών και ανηλίκων».
- Ο Νόμος 281/1914 «Περί Σωματείων», που περιέχει διατάξεις για τα αλληλοβοηθητικά Ταμεία, για προαιρετική ασφάλιση.
- Ο Νόμος 551/1914 «Περί ευθύνης προς αποζημίωσιν των εξ ατυχημάτων εν τη εργασία παθόντων εργατών ή υπαλλήλων» που κωδικοποιήθηκε με το Βασιλικό Διάταγμα της 24^{ης} Ιουλίου 1920 και
- Ο Νόμος 2868/1922 «Περί υποχρεωτικής ασφαλίσεως των εργατών και ιδιωτικών υπαλλήλων».

Το παραπάνω νομοθετικό έργο προκάλεσε αρκετό θόρυβο και αντιδράσεις και στην πράξη αντιμετώπισε πάμπολλα προβλήματα.

Βέβαια, οι συνθήκες κάτω από τις οποίες δούλευαν οι εργαζόμενοι, σιγά-σιγά καλυτέρεψαν: αυτό οφείλεται στην «εκσυγχρονιστική κοινωνική» αντίληψη της Πολιτείας, στην οργάνωση και τις παρεμβάσεις των εργατικών σωματείων στην ανάπτυξη της Ελληνικής Βιομηχανίας, στα νέα στοιχεία της τεχνολογίας και επιστήμης και στα μηνύματα από τις ανεπτυγμένες χώρες της Ευρώπης.

6.2 Η συμμετοχή των εργαζομένων σε θέματα υγιεινής και ασφάλειας στην Ελλάδα

Ο καινούργιος Νόμος πλαίσιο για την «Υγιεινή και την Ασφάλεια των εργαζομένων» πέρασε μέσα από διάφορα στάδια προετοιμασίας και συζητήσεων από το 1979 και μετά.

Από το 1981 η ΓΣΕΕ και ο ΣΕΒ είχαν αποφασίσει να αρχίσουν συνομιλίες για την κατάθεση σχεδίου εσωτερικού κανονισμού εργασίας, υλοποίησης του θεσμού των επιτροπών υγιεινής και ασφάλειας (ΣΟΑ) και ουσιαστικής λειτουργίας του στις επιχειρήσεις. Ο διάλογος αυτός όχι μόνο δεν καρποφόρησε, αλλά μετά από λίγο ατόνησε και ξεχάστηκε ο Νόμος 1368/85 θεσμοθέτησε, τουλάχιστον στην πρώτη φάση, τον τεχνικό ασφαλείας, τον γιατρό εργασίας και τις επιτροπές υγιεινής και ασφάλειας σε επιχειρήσεις με περισσότερους από 150 εργαζόμενους.

Στα επόμενα δυο χρόνια της σταδιακής εξέλιξης του νέου Νόμου υπήρξε αρκετή δραστηριότητα κι από την μεριά του Υπουργείου Εργασίας και από πολλούς επιστημονικούς φορείς και οργανώσεις των εργαζομένων και των εργοδοτών. Σεμινάρια, συνέδρια, επιμορφωτικά συμπόσια και ομιλίες με αυξανόμενο ρυθμό έλαβαν χώρα σε πολλές πόλεις της Ελλάδας.

Στις 14/10/87 ο νέος υπουργός εργασίας κ. Γεννηματάς ανακοίνωσε ότι σε 552 επιχειρήσεις με περισσότερους από 150 εργαζόμενους 475 (86%) είχαν τεχνικό ασφαλείας, 413 (75%) γιατρό εργασίας ή παθολόγο και μόνο το 150 (28%) επιχειρήσεις είχαν εκλέξει Επιτροπή Υγιεινής και Ασφάλειας. Η καθυστέρηση στην δημιουργία επιτροπής υγιεινής και ασφάλειας στις επιχειρήσεις είναι αρκετά ανησυχητική μιας και η συμβολή τους στην βελτίωση των συνθηκών εργασίας κρίνεται σημαντική.

Η συμμετοχή των εργαζομένων μέσα από τις επιτροπές υγιεινής και ασφάλειας έχει διαδραματίσει σημαντικό ρόλο στην προώθηση βελτίωσης στους εργασιακούς χώρους, σε όλες τις χώρες όπου εφαρμόστηκε παρόμοιος θεσμός, αλλά συνάντησε και μεγάλα προβλήματα

στο θέμα του συντονισμού με τους άλλους φορείς βελτίωσης των συνθηκών εργασίας. Ο ρόλος των επιτροπών είναι καθοριστικός γιατί πολλά μέτρα ασφαλείας και υγιεινής δεν μπορούν να εφαρμοστούν και να εξελιχθούν. Επίσης πρέπει να υπογραμμιστεί ότι τα νομοθετικά μέτρα δεν μπορούν να εφαρμοστούν σε όλο το φάσμα των βιομηχανικών εγκαταστάσεων και απαιτούνται συλλογικές αποφάσεις για τον διακανονισμό πολύπλοκων τεχνικών προβλημάτων, ασφαλείας στις εγκαταστάσεις, καθώς και κανόνων υγιεινής, ως προς τους διάφορους φυσικούς, χημικούς, βιολογικούς και εργονομικούς παράγοντες του εργασιακού περιβάλλοντος και μια σειρά από προβλήματα εργασιακών σχέσεων. Ο συντονισμός του γιατρού εργασίας, του τεχνικού ασφαλείας και των επιτροπών υγιεινής και ασφάλειας για κάθε χώρο εργασίας. Τα καθήκοντα και οι υποχρεώσεις κάθε πλευράς είναι βασικοί παράγοντες για την επιτυχία των μέτρων υγιεινής και ασφάλειας.

Τους τελευταίους μήνες του 1987 το Υπουργείο Εργασίας διοργάνωσε αρκετά επιμορφωτικά σεμινάρια για τους τεχνικούς ασφαλείας και γιατρούς εργασίας. Για τις επιτροπές Υγιεινής και Ασφάλειας δόθηκαν σημαντικά κονδύλια για να διοργανωθούν διήμερα ή μονοήμερα σεμινάρια. Ήδη από το Σεπτέμβριο του 1987 μέχρι το τέλος του 1987 έγιναν αρκετά σεμινάρια με την πρόσκληση ειδικών επιστημόνων. Επιπρόσθετα, μερικές περιφερειακές επιτροπές έχουν ήδη δημιουργήσει πυρήνες ομάδων εργασίας και έχουν εκδώσει ενημερωτικά φυλλάδια (π.χ. επιτροπή υγιεινής και ασφάλειας του Νομού Αχαΐας). Από διάφορες εργατικές εφημερίδες σωματείων εργαζομένων σε μεγάλες επιχειρήσεις, εργοστάσια και εργοτάξια βρίσκει κανείς αρκετές σελίδες αφιερωμένες σε θέματα υγιεινής και ασφάλειας (π.χ. εφημερίδα «Αγώνας» της ΠΥΡΚΑΛ, σωματείο εργαζομένων στην ΕΑΣ κ.λ.π.).

Η εμπειρία άλλων χωρών δείχνει ότι πολλές επιτροπές εξελίχθηκαν σε γραφειοκρατικά όργανα και οι δραστηριότητές τους περιορίστηκαν σε δευτερεύοντα θέματα ή ατόνησαν οι συνεδριάσεις τους. Αυτός είναι και ο μεγαλύτερος μελλοντικός κίνδυνος.

Το πιο σημαντικό θέμα για τους Έλληνες εργαζόμενους, φαίνεται να είναι το τεχνικό μέρος των θεμάτων υγιεινής και ασφάλειας. Εάν τα επιχειρήματα για την βελτίωση των συνθηκών εργασίας δημιουργήσουν αντιθέσεις με τους ρυθμούς εργασίας τα επιδόματα και τις συνθήκες των ιδίων των εργαζομένων, ασφαλώς τα μέτρα δεν θα τύχουν ευνοϊκής αποδοχής από τους εργαζόμενους.

Ένας άλλος φόβος των εργαζομένων είναι η συμμετοχή του θα «νομιμοποιήσει» ορισμένες ενέργειες της διοίκησης και θα τους κάνει συνυπεύθυνους για μελλοντικά εργατικά ατυχήματα και ελλείψεις προληπτικών μέτρων.

Τα επιχειρήματα αυτά καθώς και μερικά άλλα (ανθυγιεινά επιδόματα, έλλειψη ενημέρωσης και εκπαιδευτικών σεμιναρίων κ.ά.) έχουν ως αποτέλεσμα να περιορίζουν προς το παρόν τη δραστηριότητα των εργατικών οργανώσεων στους τομείς της υγιεινής και της ασφάλειας στους εργασιακούς χώρους.

Τον Μάρτιο του 1988 η Ελληνική Βουλή κύρωσε την 135^η Διεθνή Σύμβαση Εργασίας «περί προστασίας των αντιπροσώπων των εργαζομένων στις επιχειρήσεις και παρασχομένων σ'αυτούς διευκολύνσεων» καθώς και την καθιέρωση του θεσμού των Συμβουλίων των εργαζομένων.

Ο νόμος για τα Συμβούλια των εργαζομένων επεκτείνει της εφαρμογής του από τις 818 επιχειρήσεις (που προβλέπονταν στην αρχή με πάνω από 100 εργαζόμενους) σε άλλες 972 (50-99 εργαζόμενους), ενώ προβλέπει την δυνατότητα, εάν δεν υπάρχει σωματείο, και σε άλλες 3291 επιχειρήσεις (20-49 εργαζόμενους). Ο καινούργιος νόμος δίνει τη δυνατότητα στους εργαζόμενους να ελέγχουν τα μέτρα υγιεινής και ασφάλειας των επιχειρήσεων και τα προβλήματα των εργαζομένων.

Ο νέος νόμος του θεσμού των εργατικών συμβουλίων «...είναι ένα μέτρο δημοκρατικού εκσυγχρονισμού της κοινωνίας, καθιερώνοντας θεσμούς διαλόγου, πληροφόρησης, διαβούλευσης και συναπόφασης εργοδοσίας και εργαζομένων».

Είναι ασφαλώς πολύ νωρίς για να γνωρίζει κανείς την εξέλιξη του θεσμού, πολύ δε περισσότερο την εξέλιξη του θεσμού των επιτροπών υγιεινής και ασφάλειας στις μεγάλες επιχειρήσεις, ωστόσο υπάρχουν όλες οι προϋποθέσεις για την δραστήρια συμμετοχή των επιτροπών στον εξανθρωπισμό των συνθηκών εργασίας στον τόπο μας.

Όπως όλοι γνωρίζουμε η χώρα μας είναι μέλος της ΕΟΚ. Η ένταξή μας στην κοινότητα έχει επηρεάσει πολύ το Δίκαιο της Ελλάδας και αυτό γιατί είναι πάγια η πολιτική της ΕΟΚ. Οι επιρροές θα είναι αναπόφευκτες και θα συντελέσουν στην δημιουργία κοινής πολιτικής όλων αυτών των κρατών-μελών απέναντι στο πρόβλημα των εργατικών ατυχημάτων που εξετάζουμε.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7ο

ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΑ ΝΟΣΗΜΑΤΑ

7.1 Παράγοντες που επηρεάζουν την υγεία του εργαζόμενου

7.1.1 Φυσικοί παράγοντες

α. Θόρυβοι

Ο θόρυβος και οι επιπτώσεις του στην υγεία των εργαζομένων είναι ένα από τα μεγαλύτερα προβλήματα στην βιομηχανία και την γεωργία σήμερα, τόσο από πλευράς αριθμού εργαζομένων εκτεθειμένων σ'αυτόν, όσο και από πλευράς ανάπηρων από επαγγελματική κώφωση.

Οι επιπτώσεις του θορύβου είναι δυνατόν να διακριθούν σε βιολογικές, κοινωνικές, ψυχολογικές καθώς επίσης και οικονομικές.

Αναλυτικότερα, ο θόρυβος προκαλεί στους εργαζόμενους νευροφυτικές διαταραχές, αύξηση της αρτηριακής πίεσης, στομαχικές ανωμαλίες, βαρηκοΐα και κώφωση.

Η επαγγελματική θορυβο-εξαρτώμενη κώφωση είναι συνήθως αμφοτερόπλευρη και δεν εγκαθίσταται μόνιμα από την αρχή. Στα αρχικά στάδια η ελάττωση της ακουστικής οξύτητας μπορεί να διορθωθεί και γι αυτό το λόγο είναι σημαντική ή πρώιμη διάγνωσή της.

Τα μη ακουστικά αποτελέσματα του θορύβου είναι τα ακόλουθα:

α) Παράσιτα στην συνομιλία. Αυτό είναι πολύ σημαντικό γιατί η επικοινωνία με τον λόγο είναι ζωτική.

β) Επιδράσεις στην συμπεριφορά. Ο θόρυβος καθιστά τους εργαζόμενους ευερέθιστους και μπορεί να προκαλέσει σύγχυση.

γ) Επιδράσεις στην απόδοση.

δ) Εύκολη κόπωση. Η κόπωση προέρχεται από το ότι οι εργαζόμενοι αναγκάζονται να μιλούν δυνατά, καθώς και από την υπερπροσπάθεια διευθέτησης των παρεξηγήσεων, που δημιουργούνται.

Γενικά ο θόρυβος αποτελεί παράγοντα STRESS, που διατηρεί τον εγκέφαλο σε κατάσταση συνεχούς διέγερσης με αποτέλεσμα την εύκολη κόπωση.

ε) Αύξηση Ατυχημάτων. Εξαιτίας όλων των παραπάνω αποτελεσμάτων στους εργαζόμενους και της δυσκολίας στην έγκαιρη προειδοποίηση ενός εργαζόμενου, που κινδυνεύει άμεσα.

Η προστασία από τον θόρυβο μπορεί να επιτευχθεί με τους ακόλουθους τρόπους:

1. Έλεγχος του θορύβου στην πηγή του

- Μείωση θορύβου και κραδασμών των μηχανών
- Αποφυγή επαφής μεταλλικών αντικειμένων μεταξύ τους
- Αποφυγή πτώσης αντικειμένων
- Αποφυγή εκτονώσεων
- Χρήση αθόρυβων υλικών
- Απομόνωση θορύβων μηχανών

2. Ελάττωση της μετάδοσης του θορύβου

- Συγκέντρωση θορυβωδών μηχανών σ'ένα μέρος
- Απομόνωσή τους
- Αποφυγή αντανάκλασης του θορύβου

3. Ελάττωση του χρόνου έκθεσης των εργαζομένων

- Μείωση των ωρών εργασίας σε θορυβώδες περιβάλλον
- Παρακολούθηση των μηχανών μέσα από ηχομονωμένους θαλάμους
- Εναλλαγή εργαζομένων σε θέσεις με θόρυβο

4. Προστασία των αυτιών των εργαζομένων

- Βύσματα αυτιών
- Καλύμματα αυτιών

5. Ιατρικοί μέθοδοι

- Προληπτική εξέταση για εντοπισμό ευαίσθητων ατόμων
- Ιατρική παρακολούθηση εργαζομένων

β. Κραδασμοί

Κραδάζοντα εργαλεία ή δονούμενες επιφάνειες μπορούν να προκαλέσουν βλάβες στα μέρη του σώματος που έρχονται σ'επαφή ή μεταδίδουν τις δονήσεις τους.

Η προστασία από τις δονήσεις είναι δυνατόν να επιτευχθεί με τα παρακάτω μέτρα:

1. Ιατρικά μέτρα

- Πριν την τοποθέτηση, προληπτική εξέταση για τον εντοπισμό των ευαίσθητων ατόμων.
- Περιοδική προληπτική εξέταση
- Ελάττωση χρόνου έκθεσης στις δονήσεις

2. Τεχνικά μέτρα

- Ελάττωση δονήσεων μηχανών με καλή συντήρηση, απορροφητήρες, αύξηση του βάρους των εργαζομένων.

3. Ατομικά μέτρα προστασίας

- Απορροφητήρες δονήσεων στις χειρολαβές
- Απομόνωση χειρολαβών
- Γάντια
- Μαξιλάρια σε κραδάζοντα καθίσματα

Τα όρια έκθεσης σε δονήσεις είναι ανάλογα της επιτάχυνσης, της συχνότητας και του χρόνου έκθεσης.

γ. Θερμότητα

Η θερμοκρασία σώματος διατηρείται με ένα ομοιοστατικό μηχανισμό. Κατά την άσκηση (σωματική-μυϊκή δραστηριότητα) παράγεται μεγαλύτερη θερμότητα και αυξάνεται η θερμοκρασία του σώματος ανάλογα με την κατανάλωση οξυγόνου που απαιτείται γι αυτό το έργο.

Δυο άλλες παράμετροι του περιβάλλοντος εργασίας, η υγρασία και η κίνηση αέρα συμμετέχουν στην ρύθμιση της θερμοκρασίας του σώματος του εργαζομένου.

Η υψηλή θερμοκρασία έχει δυσάρεστα αποτελέσματα, όπως κόπωση, ενόχληση, ευερεθιστότητα, ελάττωση της απόδοσης, κράμπες, εξάντληση, δυσκολία συγκέντρωσης στην εργασία, απώλεια αισθήσεων κ.ά.

Άλλοι παράγοντες, που επηρεάζουν την θερμοκρασία του εργαζόμενου είναι:

- Ο μεταβολισμός του εργαζόμενου, ανάλογα με το είδος της εργασίας του.
- Τα ρούχα που φοράει.
- Η διάρκεια έκθεσης στο κρύο ή την ζέστη.

Όσο πιο βαρύ είναι το έργο του εργαζόμενου τόσο πιο χαμηλή, πρέπει να είναι η θερμοκρασία του χώρου εργασίας και πιο μικρό το πάχος των ρούχων που φοράει, ενώ για ελαφρύ έργο ισχύουν τα αντίθετα.

Το γεγονός που οφείλουμε να τονίσουμε είναι ότι, αν οι ανάγκες της παραγωγής απαιτούν συνθήκες θερμοκρασίας ή σχετική ~~π~~ από τα όρια της ευελιξίας του εργαζόμενου πρέπει να βρεθεί τρόπος ώστε να μη κινδυνεύει η υγεία του εργαζόμενου.

δ. Φωτισμός

Ο σωστός φωτισμός των χώρων εργασίας κάνει την δουλειά των εργαζομένων πιο άνετη, πιο αποδοτική και πιο ασφαλή από κάθε άποψη.

Αντίθετα ο κακός φωτισμός συμβάλλει στην εύκολη κόπωση των εργαζομένων στη μείωση της απόδοσής τους και στην αύξηση του κινδύνου για ατυχήματα.

Η ένταση του φωτισμού πρέπει να ανταποκρίνεται στις απαιτήσεις και στον τύπο της εκτελούμενης εργασίας.

ε. Χημικοί παράγοντες

Το μεγαλύτερο ποσοστό των τοξικών παραγόντων στους χώρους εργασίας, εισέρχεται στον οργανισμό από το αναπνευστικό σύστημα.

Οι τοξικές επιδράσεις αυτών των παραγόντων μπορεί να εκδηλωθούν και σ'άλλα όργανα ή συστήματα, αλλά κυρίως φαίνονται στο ίδιο το αναπνευστικό σύστημα.

Οι επαγγελματικές βλάβες του αναπνευστικού κατά κατηγορίες είναι οι παρακάτω:

- Οξύς ερεθισμός
- Άσθμα
- Κακοήθη νεοπλάσματα

7.2.1 Επαγγελματικές ασθένειες από χημικούς παράγοντες

Μολυβδίαση

Υδραργυρίαση

Δηλητηρίαση από: Κάδμιο

Βηρύλλιο

Φθόριο και ενώσεις

Διθειάνθρακα

Ανυδρίτες θειώδους και θειικού οξέως

Νιτρικό οξύ, οξειδία αζώτου και αμμωνία

Μονοξείδιο άνθρακα

Χλωροαιθυλένιο

Φωσφόρο

Υδρογονάνθρακες

Αρσίνη κ.ά.

Εξελκώσεις από χρωμικό οξύ, χρωμικά και διχρωμικά αλκάλια

Καρκίνοι: λευχαιμία, πρωτοπαθής του βλεννογόνου της μύτης και βρόγχων, μεσοθηλίωμα περιτοναίου

7.2.2 Ασθένειες από φυσικούς παράγοντες

Ασθένειες από: Μεταβολές ατμοσφαιρικής πίεσης

Πίεση και τριβή
Μηχανικές δονήσεις
Ήχο – θόρυβο
Ακτίνες -Χ, ιονίζουσες ακτινοβολίες και ραδιενεργά σώματα

Καταρράκτης από πυράκτωση
Επαγγελματικός σπασμός
Βλάβες μηνίσκων μεταλλωρύχων
Νυσταγμός μεταλλωρύχων
Απόσταση από υπερφόρτωση των ακανθωδών αποφύσεων

7.2.3 Επαγγελματικές ασθένειες του δέρματος

Επαγγελματικές δερματοπάθειες
Πρωτοπαθές επιθηλίωμα δέρματος

7.2.4 Συστηματικές ασθένειες πνευμόνων-πνευμονοκονιάσεις

Πυριτίαση
Αμιάντωση
Πνευμονοκονιάσεις
Βρογχοπνευμονικές παθήσεις
Επαγγελματική βηρυλλίωση
Βυσσίνωση
Επαγγελματικό άσθμα

7.2.5 Επαγγελματικές ασθένειες από λοιμώδεις ή παρασιτικές αιτίες

Ανθραξ
Τέτανος
Ηπατίτιδα από ιούς

Αγκυλοστομίαση

Φυματίωση βοείου και ορνιθίου τύπου

Μελιταίος

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 8ο

ΒΑΡΕΑ ΚΑΙ ΑΝΘΥΓΙΕΙΝΑ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΑ (ΒΑΕ)

8.1 Εισαγωγή

Τα προβλήματα υγιεινής και ασφάλειας των εργαζομένων στην Ελλάδα τις περασμένες δεκαετίες δημιούργησαν το θεσμό των επιδομάτων βαρέων και ανθυγιεινών επαγγελμάτων. Ο θεσμός αυτός ξεκίνησε από το 1964. Αποτελεί εγχώρια πρωτοτυπία και για πολλά χρόνια αποτελούσε συνδικαλιστικό αίτημα και διεκδικητικό καθήκον των συνδικαλιστών να πετύχουν την ένταξη του κλάδου τους στα βαρέα και ανθυγιεινά επαγγέλματα (ΒΑΕ); πράγμα που είχε ως συνέπεια από τη μια να αυξάνει το βασικό μισθό των εργαζομένων κατά ποσοστό 10-30% μέσω των ανθυγιεινών επιδομάτων και από την άλλη επιτυγχάνονταν πρόωρη συνταξιοδότηση κατά 5 χρόνια σε σχέση με τις άλλες ομάδες εργαζομένων.

8.2 Ορισμός βαρέων και ανθυγιεινών επαγγελμάτων

Σύμφωνα με τους όρους του Κανονισμού Βαρέων και Ανθυγιεινών Επαγγελμάτων (Κ.Β.Α.Ε.) του ΙΚΑ, βαρέα κρίνονται τα επαγγέλματα που έχουν κακές συνθήκες εργασίας (υψηλές θερμοκρασίες, σκόνης, μυϊκή δύναμη, κ.λ.π.), ενώ ανθυγιεινά όταν χρησιμοποιούνται επικίνδυνες χημικές ουσίες ή όταν υπάρχουν επικίνδυνοι φυσικοί παράγοντες στο εργασιακό περιβάλλον (θόρυβος, υγρασία, ακτινοβολίες, κ.λ.π.)

8.3 Ο κανονισμός των βαρέων και ανθυγιεινών επαγγελμάτων

Ο κανονισμός των ΒΑΕ είχε προβλεφθεί από παλιότερες διατάξεις νομοθεσιών που είχαν ευαισθητοποιηθεί για την τύχη των εργαζομέ-

νων σε ΒΑΕ και για τα οποία δεν υπήρχαν προοπτικές βελτίωσης των συνθηκών.

Οι εργαζόμενοι αποδέχονται ότι οι χώροι εργασίας είναι επικίνδυνοι, ότι οι χημικοί και οι φυσικοί παράγοντες προκαλούν βλάβες στην υγεία τους και ως αντάλλαγμα λαμβάνουν ένα πρόσθετο χρηματικό ποσό επί του βασικού μισθού τους. Συγχρόνως εντάσσονται στην ασφάλιση των ΒΑΕ με προοπτικές για πρόωρη συνταξιοδότηση κατά 5 χρόνια. Δηλαδή το όριο ηλικίας για πλήρη συνταξιοδότηση είναι μειωμένο (άνδρες στα 60 και γυναίκες στα 55). Το μειωμένο όριο ηλικίας για συνταξιοδότηση κατά 5 χρόνια, για όσους είναι ενταγμένοι στα ΒΑΕ είναι ένα θετικό μέτρο για εργαζόμενους σε επίπονες και κουραστικές εργασίες όπως τα ορυχεία, μεταλλεία, κ.λ.π. Παρ'όλα αυτά σε πολλές εργασίες η πρόωρη συνταξιοδότηση έχει αντικατασταθεί με την συνταξιοδότηση λόγω αναπηρίας από κοινή νόσο.

Οι προϋποθέσεις για πρόωρη συνταξιοδότηση θεσπίστηκαν με την απόφαση Υπουργού Εργασίας 101960/16553/16-12-1963 (ΦΕΚ 567/21-12-1963 τ.Β') και ίσχυσαν από την 1-1-1964, κυρώθηκαν δε με το Ν. 4350/64, άρθρο Ι. Οι διατάξεις αυτές τροποποιήθηκαν και συμπληρώθηκαν με το Ν. 4497/66 άρθρο 16 §17, Ν. 237/75 και Ν. 1469/84 άρθρο 12 §4 και 22.

Παράλληλα με τον κανονισμό για τα ΒΑΕ (Κ.Β.Α.Ε.) καθορίστηκαν οι ειδικότητες και οι εργασίες που υπάγονται στα ΒΑΕ και οι ειδικές προϋποθέσεις συνταξιοδότησης των εργαζομένων που ασφαρίζονται σ'αυτά. Τα άρθρα 1, 3 και 4 του Κ.Β.Α.Ε. αποτέλεσαν αργότερα τα αντίστοιχα άρθρα 104-106 του Κανονισμού Ασφάλισης του ΙΚΑ.

Επίσης, καθιερώθηκε το πρόσθετο ασφαλιστρο του κλάδου συντάξεων για τους εργαζόμενους τους υπαγόμενους στον Κ.Β.Α.Ε. και τους εργοδότες τους (Ν. 237/75) και συστάθηκε ειδικό Συμβούλιο – επταμελούς σύνθεσης – γνωστό ως Σ.Κ.Β.Α.Ε. (Συμβούλιο Κρίσης Βαρέων και Ανθυγιεινών Επαγγελμάτων), για να κρίνει τις νέες κατηγορίες εργασιών και ειδικοτήτων που θα μπορούσαν να χαρακτηριστούν

ως βαριές και ανθυγιεινές και να συμπεριληφθούν στον Κανονισμό των Β.Α.Ε.

8.4 Προσδιορισμός των Βαρέων και Ανθυγιεινών επαγγελμάτων και των ειδικοτήτων

Σύμφωνα με τον κ. Γκανιάτσο (υπάλληλο του ΙΚΑ στη Διεύθυνση Ασφάλισης της Διοίκησης του οργανισμού και αναπληρωτή του προέδρου του Συμβουλίου Κρίσεως Βαρέων και Ανθυγιεινών Επαγγελμάτων) για να προσδιοριστούν τα Β.Α.Ε. πρέπει να χρησιμοποιηθεί ένας λαβύρινθος εννοιολογικών προσδιορισμών όπως: βιομηχανία, εργοστασιακός χώρος, εργατοτεχνίτης, υπάλληλος γραφείου κ.λ.π. Ενώ δεν κάνει καμία αναφορά σε έννοιες όπως προστασία των εργαζομένων, υγεία, υγιεινές συνθήκες, μέτρα προστασίας κ.λ.π.

Επιπλέον ο Κανονισμός Βαρέων και Ανθυγιεινών Επαγγελμάτων αφήνει πολλά κενά στον ακριβή προσδιορισμό των ειδικοτήτων που θα μπορούσαν να καλύπτονται από τα Β.Α.Ε. γιατί ουσιαστικά το εργατικό περιβάλλον είναι ανθυγιεινό και σε άλλους χώρους, ενώ για τους υπαλλήλους γραφείου που είναι κλεισμένοι σε εργασιακούς χώρους όπου το κλίμα των συνθηκών εργασίας είναι διαφορετικό, συνήθως γίνεται η εξαίρεσή τους από τα Β.Α.Ε. στις μεγάλες βιομηχανίες. Οι ασάφειες και οι διάφοροι χαρακτηρισμοί των εργασιακών χώρων του Κανονισμού Βαρέων και Ανθυγιεινών Επαγγελμάτων έχουν γίνει κατά καιρούς στόχοι διαμάχης μεταξύ του Υπουργείου Εργασίας και του Υπουργείου Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων και των συνδικαλιστικών οργανώσεων. Σε ορισμένες περιπτώσεις οι υπάλληλοι γραφείων έχουν ενταχθεί στα Β.Α.Ε., ενώ άλλες ειδικότητες για τις οποίες δεν αναφέρεται ρητά η υπαγωγή τους και βρίσκονται μέσα στο ανθυγιεινό εργασιακό περιβάλλον, δεν έχουν ενταχθεί στα Β.Α.Ε. Σ'αυτή την κατηγορία αξίζει ν'αναφέρουμε τους μάχιμους της Πυροσβεστικής,

οι οποίοι εργάζονται σε υψηλές θερμοκρασίες, καπνούς, αναθυμιάσεις και κίνδυνο καταρρεύσεων και όμως δεν ανήκουν στα Β.Α.Ε.

8.5 Ο ρόλος του Συμβουλίου Κρίσης Βαρέων και Ανθυγιεινών Επαγγελμάτων

Το Σ.Κ.Β.Α.Ε. (Ν. 237/1975, άρθρο 2, ΦΕΚ 284/1975 τ. Α) που συστάθηκε εκ νέου με τις Διγ/42701/20-12-1982 (ΦΕΚ 269/1982 τ. ΝΠΔΔ), Διγ/3290/16-5-1983 (ΦΕΚ 98/1983 τ. ΝΠΔΔ) Διγ/8669/24-11-1983 (ΦΕΚ 227/1983 τ. ΝΠΔΔ) κοινές αποφάσεις των υπουργών Εθνικής Οικονομίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, αποτελείται από 7 μέλη και 1 γραμματέα (τον πρόεδρο του Σ.Κ.Β.Α.Ε., 3 πανεπιστημιακούς, 1 εκπρόσωπο των εργαζομένων, 1 εκπρόσωπο των εργοδοτών, 1 υπάλληλο της Διεύθυνσης Ασφάλισης της Διοίκησης του ΙΚΑ – εισηγητή της ημερήσιας διάταξης). Κατά τις συνεδριάσεις το Σ.Κ.Β.Α.Ε. κρίνει τις αιτήσεις των διαφόρων σωματείων για την υπαγωγή εργαζομένων στο Κ.Β.Α.Ε. του ΙΚΑ.

Οι αιτήσεις των διαφόρων σωματείων περιέχουν μια απλή περιγραφή των συνθηκών εργασίας, των χημικών ουσιών και των φυσικών παραγόντων που επικρατούν στο εργασιακό περιβάλλον, χωρίς να μπαίνουν στον κόπο για μια επιστημονική και τεκμηριωμένη ανάλυση των ανθυγιεινών συνθηκών εργασίας ή την έλλειψη προστατευτικών μέτρων για τους εργαζόμενους.

Το Σ.Κ.Β.Α.Ε. και από τη σύνθεσή του και από την έλλειψη επιστημονικών στοιχείων και μετρήσεων, αδυνατεί να πάρει συγκεκριμένες αποφάσεις. Οι επισκέψεις μελών της επιτροπής σε εργοστασιακούς χώρους δίνουν την ευκαιρία για μια προσωπική εκτίμηση της κατάστασης του εργασιακού περιβάλλοντος, αλλά δεν αποτελεί τεκμηριωμένη και επιστημονική ανάλυση των προβλημάτων υγιεινής και ασφάλειας των εργαζομένων. Ορισμένες φορές η επιτροπή αναβάλλει τη λήψη αποφάσεων μέχρι να γίνουν μετρήσεις (για παράδειγμα σκόνης

και θορύβου) σε τμήματα του εργασιακού χώρου από την Επιθεώρηση Εργασίας. Οι μετρήσεις όμως αυτές δίνουν μόνο ένα απλό μέτρο της «ποσότητας» σκόνης, χημικών ουσιών (χωρίς λεπτομερή ανάλυση), θορύβου και άλλων ρύπων στην ατμόσφαιρα του εργασιακού χώρου, όχι όμως τις διαστάσεις επικινδυνότητας για την ασφάλεια των εργαζομένων και των βλαβερών συνεπειών για την υγεία τους.

Έτσι μοιραία το έργο του Σ.Κ.Β.Α.Ε. περιορίζεται στην αντικειμενικότητα της κρίσης των μελών του, με όλους τους περιορισμούς, για το κατά πόσο ένα επάγγελμα ή ειδικότητα μπορεί να υπαχθεί στην κατηγορία των Β.Α.Ε. Κρίνει δηλαδή σύμφωνα με τους όρους του Κανονισμού των Βαρέων και Ανθυγιεινών Επαγγελμάτων του ΙΚΑ για τα Βαρέα και τα Ανθυγιεινά Επαγγέλματα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 9ο

ΑΣΦΑΛΙΣΗ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ

9.1 Ασφαλιστικά Ταμεία στην Ελλάδα

Στην χώρα μας τα κυριότερα ασφαλιστικά ταμεία, που λειτουργούν σήμερα είναι το ΙΚΑ, ΤΕΒΕ, ΤΣΑΥ, ΟΓΑ, ΤΣΜΕΔΕ, ΤΑΜΕΙΟ ΝΟΜΙΚΩΝ κ.λ.π.

Στο ΙΚΑ από 28-8-92 έχουν συγχωνευτεί διάφορα άλλα μικρότερα ασφαλιστικά ταμεία όπως π.χ. ταμείο τυπογράφων κ.λ.π.

Συγκεκριμένα στο ΙΚΑ ασφαλίζονται όσοι παρέχουν εξαρτημένη εργασία και ακόμη οι μουσικοσυνθέτες, χορογράφοι, σκηνοθέτες και γενικά όλοι οι καλλιτέχνες.

Στο ΤΕΒΕ ασφαλίζονται όλοι οι βιοτέχνες οι οποίοι έχουν συμπληρώσει το 18^ο έτος της ηλικίας τους και διατηρούν επαγγελματική στέγη. Επίσης, στο ΤΕΒΕ ασφαλίζονται και τα μέλη ΟΕ, ΕΕ και ΕΠΕ, καθώς και τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου του ΑΕ εφόσον αυτοί συμμετέχουν στο μετοχικό κεφάλαιο με ποσοστό τουλάχιστον 50%...

Στο ΤΣΑΥ ασφαλίζονται οι άμισθοι ιατροί, κτηνίατροι, φαρμακοποιοί, οι οποίοι όμως έχουν εγγραφεί και στους αντίστοιχους συλλόγους.

Στον ΟΓΑ ασφαλίζονται οι αγρότες και οι εργάτες που είναι στην υπηρεσία αγροτών.

Στο ΤΣΜΕΔΕ ασφαλίζονται τα μέλη του Τεχνικού Επιμελητηρίου Ελλάδος δηλαδή οι αρχιτέκτονες, τυπογράφοι κ.λ.π.

9.2 Ακαθάριστες αποδοχές που υπόκεινται σε εισφορές του ΙΚΑ

Σε εισφορές υπέρ ασφαλιστικών ταμείων υπόκεινται οι ακαθάριστες μηνιαίες αποδοχές των εργαζομένων όπως επίσης και οι υπόλοιπες αποδοχές που τουσκαταβάλλονται σε τακτά χρονικά διαστήματα.

Συγκεκριμένα σε εισφορές υπέρ ασφαλιστικών ταμείων υπόκεινται ο μισθός, το ημερομίσθιο, τα επιδόματα, δηλαδή γενικά όλες οι αποδοχές που καταβάλλονται σε χρήμα ως αντάλλαγμα για την εργασία που προσφέρεται στον εργοδότη.

9.3 ΙΚΑ, Ασφάλιστρα, Πίνακες

Οι ασφαλιστικές εισφορές του ΙΚΑ, τόσο οι εργοδοτικές όσο και των ασφαλισμένων αποδίδονται ενιαία και αδιαίρετα στο ίδρυμα.

Οι βαρύνουσες εισφορές των ασφαλισμένων παρακρατούνται από τον εργοδότη και αποδίδονται από αυτόν με εργοδοτικές στο ΙΚΑ εντός των νόμιμων προθεσμιών.

Ότι ισχύει για τις εισφορές υπέρ ΙΚΑ εφαρμόζεται φυσικά και για όλες τις υπόλοιπες συνεπραττόμενες εισφορές ΟΑΕΔ, ΤΕΑΜ, κ.ο.κ.

Οι ισχύουσες για κάθε περίπτωση κρατήσεις υπολογίζονται με βάση τον παρακάτω αναλυτικό πίνακα, όπου φαίνεται με τι ποσοστά βαρύνεται ο εργοδότης και ο εργαζόμενος.

Φυσικά τα ποσοστά αυτά υπολογίζονται με πολλαπλασιασμό των ακαθάριστων αποδοχών με τον ισχύοντα συντελεστή ασφάλισης.

(ακολουθεί στο τέλος του κεφαλαίου ο σχετικός Πίνακας)

9.4 Τρόπος υπολογισμού των εισφορών

Η παρακράτηση από τον εργοδότη των εισφορών που βαρύνουν τον ασφαλιζόμενο γίνεται κατά την πληρωμή του μισθού του και υπολογίζεται με βάση τον προηγούμενο πίνακα.

Για παράδειγμα εάν κάποιος μισθωτός ανήκει στην πρώτη κατηγορία (ΜΙΚΤΑ) τότε το ποσοστό το οποίο βαρύνει τον ασφαλιζόμενο είναι 12,8% και το ποσό που βαρύνει τον εργοδότη είναι 24,45%.

Το σύνολο των εισφορών που αποδίδεται στο ΙΚΑ είναι 37,25%. Δηλαδή εάν ο εργαζόμενος τον μήνα Μάιο έχει ακαθάριστες αποδοχές 150.000 δρχ. τότε οι κρατήσεις υπέρ ΙΚΑ είναι οι παρακάτω:

$150.000 \times 12,08\% = 19.200$ (βαρύνουν τον ασφαλισμένο)

$150.000 \times 24,45\% = 36.675$ (βαρύνουν τον εργοδότη)

$150.000 \times 37,25\% = 55.845$ (σύνολο που αποδίδεται)

9.5 Χρόνος και τρόπος απόδοσης των εισφορών

Ο εργοδότης, αφού παρακρατήσει τις νόμιμες εισφορές, είναι υποχρεωμένος να συμπληρώσει το Ατομικό Βιβλιάριο του Ασφαλιζόμενου (ΑΒΑ), καθώς και το ΒΥΚΕ με το οποίο θα αποδώσει τα ασφάλιστρα σε οποιαδήποτε τράπεζα η οποία είναι συμβεβλημένη με το ΙΚΑ.

Η απόδοση των εισφορών πρέπει να γίνει μέχρι το τέλος του επόμενου μήνα από αυτών που έγιναν οι κρατήσεις.

Κατ'εξαιρέση για το δημόσιο, τα ΝΠΔΔ και τους ΟΤΑ ή προθεσμία καταβολής μετατίθεται έως το τέλος του μεθεπόμενου μηνός.

Ο εργοδότης υποχρεούται για κάθε εξάμηνο και εντός του επόμενου μηνός (Ιανουάριο και Ιούλιο) να υποβάλλει στο ΙΚΑ μια συγκεντρωτική συνοδευτική κατάσταση, που δίδεται από το ΙΚΑ, όπου θα αναφέρει με λεπτομέρεια το προσωπικό που απασχόλησε για το συγκεκριμένο εξάμηνο καθώς επίσης και τα ασφάλιστρα που έχει καταβάλλει.

Μαζί με την κατάσταση αυτή υποβάλλει και τα ΑΒΑ υπογεγραμμένα από τον εργοδότη και τον ασφαλισμένο.

Ο υπάλληλος του ΙΚΑ αφού υπογράψει για να πιστοποιήσει την Παράδοση κρατάει τ'αντίγραφο και τα παραδίδει στα στελέχη.

9.6 Απόδοση εισφορών-επιδομάτων εορτών

Αντίθετα με τα παραπάνω οι εισφορές που αντιστοιχούν στα δώρα εορτών μπορούν να αποδίδονται και σε δόσεις.

Συγκεκριμένα για το επίδομα Χριστουγέννων μπορούν να αποδοθούν σε τέσσερις ισόποσες μηνιαίες δόσεις, από τις οποίες η πρώτη έως τις 15 Ιανουαρίου και οι υπόλοιπες μέχρι τις 15 των επόμενων μηνών δηλαδή μέχρι τις 15/2, 15/3 και 15/4.

Για το δώρο του Πάσχα μπορούν επίσης να αποδοθούν σε τέσσερις ισόποσες μηνιαίες δόσεις, από τις οποίες η πρώτη έως τις 30 Μαΐου και οι υπόλοιπες μέχρι τις 30 των επόμενων μηνών.

Τα παραπάνω ισχύουν μόνο για τις επιχειρήσεις και όχι για το δημόσιο, τα ΝΠΔΔ και τους ΟΤΑ.

9.7 Εισφορές επιδόματος αδείας

Σύμφωνα με τον νόμο το επίδομα αδείας καταβάλλεται την ημέρα χορηγήσεως της αδείας.

Επομένως οι εισφορές που αντιστοιχούν στο επίδομα αδείας αποδίδονται στο ΙΚΑ εντός του επόμενου μηνός από τον μήνα που καταβλήθηκε το επίδομα στον ασφαλισμένο.

Και στην περίπτωση που η άδεια καταβλήθηκε λόγω π.χ. απόλυσης, αποχώρησης, συμβαίνει το ίδιο και ο χρόνος απόδοσης παραμένει ο ίδιος.

9.8 Ευθύνη εργοδότη για την απόδοση

Υπεύθυνος για την απόδοση των εισφορών του ΙΚΑ είναι ο εργοδότης ο οποίος έχει και την ευθύνη παρακράτησης εισφορών που βαρύνουν τον ασφαλισμένο.

Ο εργοδότης είναι υπόχρεος για την καταβολή των εισφορών και του προσωπικού εκείνου που είναι ασφαλισμένο και δεν αμείβεται εξολοκλήρου από αυτόν όπως π.χ. οι σερβιτόροι.

Άρνηση του ασφαλισμένου να καταβάλλει τις εισφορές που τον βαρύνουν επιφέρει λόγο καταγγελίας της σύμβασης εργασίας και μάλιστα χωρίς την καταβολή αποζημίωσης.

Σε περίπτωση αυτοτελών εργαζομένων υπόχρεοι για την καταβολή είναι οι ίδιοι οι ασφαλισμένοι.

9.9 Εκπρόθεσμη καταβολή εισφορών

Σε κάθε περίπτωση οι ασφαλιστικές εισφορές αποδίδονται εντός του επόμενου μηνός από το μήνα που παρασχέθηκε η εργασία εκτός του δημοσίου και των ΝΠΔΔ όπου οι μήνες γίνονται δυο (2).

Σε περίπτωση εκπρόθεσμης καταβολής των εισφορών, αυτές επιβαρύνονται με 5 % για το πρώτο δεκαήμερο και με 1% για κάθε επόμενο δεκαήμερο.

Το σύνολο όμως της επιβάρυνσης από πρόσθετα τέλη οφειλών, δεν μπορεί να υπερβεί το 20% της κύριας οφειλής των καθυστερημένων οφειλών.

Το δεκαήμερο αυτό υπολογίζεται από την πρώτη ημέρα καθυστέρησης.

Σε περίπτωση που η τελευταία ημέρα καταβολής είναι η Κυριακή τότε οι εισφορές μπορούν να αποδοθούν και την Δευτέρα χωρίς προσαύξηση.

9.10 Ποινικές κυρώσεις κατά οφειλετών

Το ίδρυμα έχει ορίσει κάποιες κυρώσεις για την ευκολότερη επίτευξη των εισπράξεων καθυστερημένων οφειλών.

Έτσι έχει το δικαίωμα υποβολής μηνύσεως και κατασχέσεων κινητών και ακίνητων περιουσιακών στοιχείων του οφειλέτη.

Με τον Ν. 1867/89 ορίζεται ότι με δικαστική απόφαση μπορεί να αποφασιστεί και το μέτρο της προσωπικής κράτησης οφειλετών.

Προσωπική κράτηση δεν μπορεί να αποφασιστεί για άτομα άνω των 65 ετών, για κληρικούς, για εν ενεργεία βουλευτές, για όσους τελούν υπό πτώχευση, όπως επίσης για εκπροσώπους ανωνύμων εταιριών και ΕΠΕ, εφόσον όμως τα χρέη βαρύνουν τις εταιρίες αυτές.

Επίσης με το άρθρο 27 του Ν. 1882/90 μπορεί να επιβληθεί και το μέτρο απαγόρευσης εξόδου από την χώρα για χρέη προς το δημόσιο και άρα και προς το ΙΚΑ.

Το μέτρο αυτό ισχύει και για διευθυντές και εκπροσώπους των ΑΕ και των ΕΠΕ.

Το μέτρο απαγόρευσης εξόδου από την χώρα μπορεί να μην εκτελεστεί στις παρακάτω περιπτώσεις:

- α) Όταν εξοφληθεί η οφειλή για την οποία αποφασίστηκε η απαγόρευση.
- β) Όταν η οφειλή περιοριστεί σε ποσά μικρότερα από αυτά που έχουν οριστεί από τον νόμο αυτό.
- γ) Σε περίπτωση που ο οφειλέτης παράσχει κάποια εγγύηση.
- δ) Εάν υφίστανται λόγοι υγείας του οφειλέτη.
- ε) Εάν δικαιωθεί εγγράφως από τον εκπρόσωπο της επιχείρησης ότι αναλαμβάνει την υποχρέωση καταβολής των οφειλομένων ποσών.

9.11 Βιβλιάρια υγείας μισθωτών

Ο Νόμος, προκειμένου για την προστασία της υγείας των εργαζομένων, επιβάλλει τον εφοδιασμό με βιβλιάρια υγείας, ορισμένων κατηγοριών μισθωτών.

Οι εργαζόμενοι σε επαγγέλματα, που παρασκευάζουν ή προσφέρουν κάθε είδους τρόφιμα ή παρέχουν υπηρεσίες απευθείας στον Πελάτη, κ.λ.π. υποχρεούνται να εφοδιάζονται με βιβλιάρια υγείας, που να βεβαιώνει ότι δεν πάσχουν από μολυσματική ασθένεια.

Αν ένας εργαζόμενος που δουλεύει σε κάποια από τις παραπάνω εργασίες και δεν έχει βιβλιάριο, απαγορεύεται να εργασθεί στους τομείς αυτούς.

Αρμόδια αρχή είναι η Υγειονομική Επιτροπή της αρμόδιας Νομαρχίας, για να εξετάσει τα άτομα αυτά, τουλάχιστον μια φορά το χρόνο. Η Υγειονομική Επιτροπή μπορεί να απαγορεύσει την εργασία σε οποιονδήποτε που θα κρίνει ότι είναι επικίνδυνος για την δημόσια υγεία.

9.12 Ιδιωτική ασφάλιση

Τα τελευταία χρόνια όλο και περισσότεροι εργαζόμενοι για να καλύψουν το αίσθημα ανασφάλειας που ταυ διακατέχει σχετικά με το μέλλον και τις δυσάρεστες εκπλήξεις (ασθένειες, ατυχήματα, οικονομική αδυναμία αντιμετώπισης αναγκών επιβίωσης) καταφεύγουν στην ιδιωτική ασφάλιση. Καταβάλλουν ένα ποσό ανά εξάμηνο ή ανά έτος σε μια ασφαλιστική εταιρεία η οποία αναλαμβάνει την υποχρέωση να καταβάλλει τα έξοδα νοσηλείας σε περίπτωση ασθένειας ή ατυχήματος και να τους χορηγήσει εφ'άπαξ αποζημίωση ή δια βίου σύνταξη.

Η ατομική ασφάλιση είναι ανεξάρτητη του είδους εργασίας του καθενός. Μπορεί να ασφαλιστεί οποιοσδήποτε εργαζόμενος ή μη. Από αυτή την άποψη η συγκεκριμένη ασφάλιση ελάχιστα σχετίζεται με τα εργατικά ατυχήματα.

Άμεση σχέση με τα εργατικά ατυχήματα έχει η ομαδική ασφάλιση του προσωπικού τους στην οποία προβαίνουν πολλοί επιχειρηματίες επιπλέον της δημόσιας ασφάλισης για να καλύψουν τις πιθανές αποζημιώσεις που θα χρειαστεί να πληρώσουν σε περίπτωση ατυχήματος εργαζομένου τους.

ΠΟΣΟΣΤΑ ΕΙΣΦΟΡΩΝ ΚΥΡΙΑΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΙΚΑ ΑΠΟ 1-1-1993

Κατηγορία	Ασθένειας				ΙΚΑ			ΟΑΕΔ						ΑΟΕΚ	ΗΓΕΣΙΑ	ΣΥΝΟΛΟ			
	Σε χρήμα	Σε είδος	Σύνταξης		Επαγγ. κανόνας	Ανεργίας	Στρα- τευσης	ΔΛΟΕΜ	ΛΕΠΕΕ	ΛΠΕΑΕ	1	0,75	1,75						
			Βασική εισφορά	Βαρών επαγγ.													1	0,20	0,15
Βασική εισφορά	0,4	2,15	-	6,67	-	-	1,33	-	1	-	-	1	0,25	12,80					
ΕΡΓ. μικτής ασφ.	0,8	4,30	-	13,33	-	-	2,67	1	1	0,20	0,15	0,75	0,25	24,45					
Με εισφορά επαγγελματ. κινδύνου	1,2	6,45	-	20,0	-	-	4	1	2	0,20	0,15	1,75	0,50	37,25					
ΑΣΦ.	0,4	2,15	-	6,67	-	-	1,33	-	1	-	-	1	0,25	12,80					
ΕΡΓ.	0,8	4,30	-	13,33	-	1	2,67	1	1	0,20	0,15	0,75	0,25	25,45					
ΣΥΝ.	1,2	6,45	-	20,0	-	1	4	1	2	0,20	0,15	1,75	0,50	38,25					
Με εισφορά βαρέων επαγγελεμ.	0,4	2,15	-	6,67	2,2	-	1,33	-	1	-	-	1	0,25	15,00					
ΕΡΓ.	0,8	4,30	-	13,33	1,4	-	2,67	1	1	0,20	0,15	0,75	0,25	25,45					
ΣΥΝ.	1,2	6,45	-	20,0	3,6	1	4	1	2	0,20	0,15	1,75	0,50	40,85					
Με εισφορά επαγγ. κινδ. και βαρ. επ.	0,4	2,15	-	6,67	2,2	-	1,33	-	1	-	-	1	0,25	15,00					
ΕΡΓ.	0,8	4,30	-	13,33	1,4	1	2,67	1	1	0,20	0,15	0,75	0,25	26,85					
ΣΥΝ.	1,2	6,45	-	20,0	3,6	1	4	1	2	0,20	0,15	1,75	0,50	41,85					

ΠΙΝΑΚΑΣ 9.3.β

ΙΔΡΥΜΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ				Α Σ Φ Α Λ Ι Σ Τ Ι Κ Ο Β Ι Β Λ Ι Α Ρ Ι Ο			Α Π Α Σ Χ Ο Λ Ο Υ Μ Ε Ν Ο Υ		
ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ		ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ		ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ		ΑΘΑΝΑΣΙΑ		P.523060	
ΕΠΩΝΥΜΟ		ΟΝΟΜΑ		ΠΑΤΡΩΝΥΜΟ		ΜΗΤΡΩΝΥΜΟ		ΑΡ. ΔΕΥ. ΤΑΥΤΟΣ	
ΜΑΙΖΩΝΟΣ		54		3129080				1960	
ΟΔΟΣ		ΑΡΙΘΜΟΣ		ΑΡΙΘΜΟΣ ΜΗΤΡΟΥ		ΑΡΧΙΚΑ		ΕΤΟΣ ΓΕΝ	
ΠΑΤΡΑ		26221							
ΠΟΛΗ Η ΣΥΝΟΙΚΙΑ		ΤΑΧ. ΚΩΔΙΚΑΣ							
ΤΑΚΤΙΚΕΣ ΑΠΟΔΟΣΕΙΣ	ΕΤΟΣ ΑΦΑΙΣΘΑ	ΗΜΕΡΕΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ	ΑΠΟΔΟΣΕΙΣ	ΕΙΣΦΟΡΕΣ	ΠΟΣΙΤΟ ΑΣΦΑΛΙΣΤΡΟΥ	ΚΛΑΔΟΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ		ΚΩΔΙΚΟΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ (1)	
	ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ	01							
	ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ	02							
	ΜΑΡΤΙΟΣ	03							
	ΑΠΡΙΛΙΟΣ	04							
	ΜΑΙΟΣ	05					ΜΙΚΤΑ		
	ΙΟΥΝΙΟΣ	06							
	ΙΟΥΛΙΟΣ	07							
	ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ	08							
	ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ	09							
	ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ	10							
	ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ	11							
	ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ	12							
	ΔΩΡΟ ΠΑΣΧΑ	ΔΠ							
	ΔΩΡΟ ΧΡΙΣΤΟΥ	ΔΧ							
	ΕΠ ΑΔΕΙΑΣ	ΕΑ							
1									
2									
3									
4									
ΛΟΓΕΙΣ ΑΠΟΔΟΣΕΙΣ	ΧΡΟΝ ΠΕΡΙΟΔΟΣ	ΑΠΟΔΟΣΕΙΣ	ΕΙΣΦΟΡΕΣ	ΠΟΣΙΤΟ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ	ΕΙΔΟΣ ΑΠΟΔΟΣΧΟΝ	ΚΛΑΔΟΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ	ΚΩΔΙΚΟΣ ΑΠΟΔΟΣΧ (2)	ΚΩΔΙΚΟΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ (1)	
	ΑΠΟ	ΕΩΣ							
Σ Υ Ν Ο Λ Α									
ΑΔΕΛΦΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗΣ		ΑΡΙΘΜΟΣ		ΠΟΛΗ Η ΣΥΝΟΙΚΙΑ		ΤΑΧ. ΚΩΔΙΚΑΣ			

ΚΑ

Β.Υ.Κ.Ε.

ΥΠΟΚ/ΜΑ

ΤΟΜ.

Α Α

ΥΠΟΚ/ΜΑ

ΕΠΩΝΥΜΙΑ

ΜΗΝΑΣ - ΕΤΟΣ

Α.Μ. ΕΡΓΟΔΟΤΗ

Μισθ. Περίοδος

ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΗ ΚΑΤΑΒΟΛΗ

<u>ΚΛΑΔΟΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ</u>	<u>ΑΞΙΑ ΕΙΣΦΟΡΩΝ</u>
Μικτά	1 <input type="text"/>
Σύνταξης	2 <input type="text"/>
Ασθενείας	3 <input type="text"/>
Βαρέα - Μικτά	4 <input type="text"/>
Βαρέα - Σύνταξης	5 <input type="text"/>
Μετρητοίς	6 <input type="text"/>
Μικτά Βαρέα Ορυχείων	7 <input type="text"/>
ΣΥΝΟΛΟ ΚΑΤΑΒΛΗΘΕΝΤΩΝ	<input type="text"/>
Καταβλήθηκαν δραχμές:	
Η ΤΡΑΠΕΖΑ	Ο ΕΡΓΟΔΟΤΗΣ

(Υπογραφή - σφραγίδα - ημερομηνία)

(Υπογραφή σφραγίδα)

ΚΑ

Β.Υ.Κ.Ε.

ΥΠΟΚ/ΜΑ

ΤΟΜ.

Α Α

ΥΠΟΚ/ΜΑ

ΕΠΩΝΥΜΙΑ ΑΦΟΙ ΔΙΑΜΑΝΤΟΠΟΥΛΟΙ Ο.Ε.

7051306

ΜΗΝΑΣ - ΕΤΟΣ

Α.Μ. ΕΡΓΟΔΟΤΗ

Μισθ. Περίοδος ΜΑΙΟΥ

5 / 94

Π Ρ Ω Τ Η Κ Α Τ Α Β Ο Λ Η

Υ Π Ε Υ Θ Υ Ν Η Δ Η Λ Ω Σ Η

Αναγνώριζοντας τις συνέπειες που προβλέπει ο νόμος για ψευδή δήλωση, δηλώνω υπεύθυνα ότι οι υποχρεώσεις μου από εισφορές ΙΚΑ για την παραπάνω μισθολογική περίοδο ανέρχονται στο ποσό των δραχμών:

			5	5	8	7	5
--	--	--	---	---	---	---	---

Κ Λ Α Δ Ο Σ Α Σ Φ Α Λ Ι Σ Η Σ

Α Ξ Ι Α Ε Ι Σ Φ Ο Ρ Ω Ν

Μικτά

1

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Σύνταξης

2

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Ασθενείας

3

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Βαρέα - Μικτά

4

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Βαρέα - Σύνταξης

5

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Μειρητοίς

6

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Μικτά Βαρέα Ορυχείων

7

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Σ Υ Ν Ο Λ Ο Κ Α Τ Α Β Λ Η Θ Ε Ν Τ Ω Ν

			5	5	8	7	5
--	--	--	---	---	---	---	---

Υ Π Ο Λ Ο Ι Π Ο Ε Ι Σ Φ Ο Ρ Ω Ν

--	--	--	--	--	--	--	--

Καταβλήθηκαν δραχμές: Πενήντα πέντε χιλιάδες οκτακόσιες εβδομήντα πέντε

Η ΤΡΑΠΕΖΑ

Ο ΔΗΛΩΝ ΕΡΓΟΔΟΤΗΣ

(Υπογραφή - σφραγίδα - ημερομηνία)

(Υπογραφή σφραγίδα)

ΕΡΕΥΝΑ ΣΕ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΤΗΣ ΠΑΤΡΑΣ
ΕΡΕΥΝΑ ΣΤΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΖΥΜΑΡΙΚΩΝ MISKO

Στην έρευνά μας χρήσιμες πληροφορίες λάβαμε από την κα. Ντίνα Πεταλά (πρόεδρο των εργαζομένων στη MISKO), τον κο. Ιωάννη Ζούγλα (γιατρό εργασίας) και ένα ενημερωτικό περιοδικό της Barilla (που εκδόθηκε τον Ιούλιο του 1995). Η έρευνα πραγματοποιήθηκε στις 31 Μαρτίου 1999.

Σήμερα, το εργοστάσιο της MISKO στην Πάτρα, έχει κλείσει καθώς έχει αποφασιστεί η μετεγκατάστασή του στα Οινόφυτα Βοιωτίας. Αξίζει να τονίσουμε, ότι η MISKO έχει αγοραστεί από την Barilla.

Τον Απρίλιο του 1999 το διοικητικό συμβούλιο της MISKO προσέφερε στους εργάτες κίνητρα εθελούσιας αποχώρησης. Κάποιοι εργάτες αποχώρησαν από το εργοστάσιο, όμως προς το τέλος του καλοκαιριού του 1999 οι εναπομείναντες εργαζόμενοι στη MISKO προχώρησαν σε σειρά καταλήψεων με σκοπό την επαγγελματική αποκατάσταση από την Κυβέρνηση. Τελικά το σωματείο Barilla, ήρθε σε συμφωνία με το προσωπικό της MISKO μετά από αμοιβαίες υποχωρήσεις και των 2 πλευρών. Έτσι έκλεισε η βιομηχανία ζυμαρικών MISKO στην Πάτρα.

1η Ανακοίνωση

ΚΛΕΙΝΕΙ ΣΤΟ ΤΕΛΟΣ ΤΟΥ ΧΡΟΝΟΥ ΤΟ ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΟ ΤΗΣ ΜΙΣΚΟ ΣΤΗΝ ΠΑΤΡΑ

Τέλος του χρόνου μας αποχαιρετά επισήμως ο Ακάκιος, καθώς σύμφωνα με τα επιχειρησιακά σχέδια της ΜΙΣΚΟ κλείνει το εργοστάσιο της Πάτρας και μεταφέρεται στα Οινόφυτα Βοιωτίας όπως άλλωστε έχει ανακοινώσει η ίδια η εταιρεία.

Σύμφωνα με τον προγραμματισμό που υπάρχει η νέα χιλιετία θα βρει κλειστή την τοπική παραγωγική μονάδα, ενώ στο διάστημα που μεσολαβεί οι 160 εναπομείναντες εργαζόμενοι θα πρέπει να κάνουν τις επιλογές τους, ενώ στην παρούσα φάση βρίσκονται σε εξέλιξη στάσεις εργασίας του προσωπικού επειδή μέχρι σήμερα δεν είχαν ανακοινωθεί οι προϋποθέσεις για όσους επιθυμούν να ακολουθήσουν τον Ακάκιο στη Βοιωτία αλλά και τα κίνητρα για όσους επιλέξουν να βρεθούν εκτός του εργοστασίου.

Εντός της ημέρας αναμένονται στο εργοστάσιο της ΜΙΣΚΟ, διευθυντικά στελέχη της Μπαρίλα, προκειμένου να απαντήσουν στις ανησυχίες των εργαζομένων, αν και σύμφωνα με πληροφορίες θα ανακοινωθούν μόνο τα κίνητρα για εκείνους που θα ακολουθήσουν τα επιχειρησιακά σχέδια του ομίλου. Ειδικότερα πρόκειται να ανακοινωθεί ότι εκτός από τις νόμιμες αποζημιώσεις θα δοθούν περισσότερα χρήματα στους αποχωρούντες, ενώ θα δοθούν λεπτομέρειες πότε και με ποιον τρόπο θα τους καταβληθεί το σύνολο των χρημάτων. Ωστόσο, δεν προβλέπεται να γίνει αναφορά στους περίπου 100 εργαζόμενους που εκτιμώντας ότι το επαγγελματικό τους μέλλον στην Πάτρα είναι δυσοίωνο βρίσκονται λίγο πριν την απόφαση να μετακομίσουν μαζί με τις οικογένειές τους στην Βοιωτία.

Έτσι, ο Σύλλογος των εργαζομένων αναμένεται να ζητήσει σήμερα από τα διευθυντικά στελέχη να υπάρξουν διασφαλίσεις και γι'αυτούς

προκειμένου να διευκολυνθούν.

2η Ανακοίνωση
Πέμπτη 1/4/1999
Ημέρα

«ΧΡΥΣΩΝΕΙ» ΤΟ ΧΑΠΙ Η MISKO

Ανακοινώθηκαν χθες, από εκπροσώπους του Διοικητικού Συμβουλίου της MISKO τα μέτρα στήριξης που προτίθεται να χορηγήσει η εταιρεία σε όσους εργαζομένους της δεν την ακολουθήσουν στις νέες εγκαταστάσεις.

Σε ανακοίνωση της εταιρείας αναφέρεται: «Η MISKO ατενίζοντας με απόλυτη σιγουριά και αισιοδοξία τη νέα χιλιετία, προχώρησε σε πρωτόγνωρες και επιβεβλημένες για τον κλάδο των Ζυμαρικών επενδύσεις :

- ☛ Υπερσύγχρονο εργοστάσιο παραγωγής ζυμαρικών στον Ελαιώνα Βοιωτίας, παραγωγικής δυναμικότητας 62.000.000 κιλών ετησίως.
- ☛ Εξαγορά των εγκαταστάσεων του μεγαλύτερου και τεχνικά αρτιότερου κυλινδρόμυλου στη ΒΙ.ΠΕ Βόλου και
- ☛ Μελέτη δημιουργίας υπερσύγχρονου εξαγωγικού κέντρου στη Θεσσαλονίκη με στόχο την καλύτερη κάλυψη των εξαγωγικών δραστηριοτήτων της.

Η συνολική επένδυση της MISKO θα ξεπεράσει τα 12 δισεκατομμύρια και είναι από τις μεγαλύτερες που πραγματοποιήθηκαν στη χώρα τα τελευταία χρόνια, δημιουργώντας νέες προοπτικές τόσο στην εταιρεία όσο και στην Εθνική Οικονομία αφού έχει έντονα εξαγωγικό προσανατολισμό.

Η MISKO αποδεικνύοντας έμπρακτα την κοινωνική της ευαισθησία:

- 1) Κάλεσε τους εργαζόμενους του εργοστασίου της Πάτρας να την ακολουθήσουν στις νέες εγκαταστάσεις.
- 2) Ανακοίνωσε σειρά ουσιαστικών μέτρων στήριξης όσων εργαζομένων της δε θα μπορέσουν να την ακολουθήσουν για δικούς τους προ-

σωπικούς λόγους.

Συγκεκριμένα τα μέτρα που ανακοινώθηκαν μεταξύ άλλων προβλέπουν:

☛ Πρόσθετες οικειοθελείς παροχές που κυμαίνονται κατ'ελάχιστο στα 5.000.000 δρχ. και φθάνουν έως τα 22.000.000 δρχ.

ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑ	ΕΤΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ	ΝΟΜΙΜΗ ΑΠΟΖΗΜΙΩΣΗ	ΤΕΛΙΚΗ ΜΕ ΜΕΤΡΑ ΣΤΗΡΙΞΗΣ
Εργάτης παραγωγής	20	2.900.000	9.000.000
Συσκευαστήρια	8	400.000	5.000.000
Εργάτης αποθήκης	9	500.000	5.000.000
Υπάλληλος	12	1.700.000	5.100.000
Φύλακας	9,6	700.000	11.800.000
Τεχνικός	24	16.000.000	21.000.000

☛ Ειδικά μέτρα στήριξης για επιμέρους κατηγορίες εργαζομένων, όπως σε όσους θεμελιώνουν προϋποθέσεις συνταξιοδότησης τα επόμενα 5 χρόνια, σε όσους είναι πολύτεκνοι, σε όσους έχουν υποστεί εργατικά ατυχήματα κ.ά.

Η MISKO έχει επίσης καταθέσει ολοκληρωμένες προτάσεις στον Ο-ΑΕΔ για την καλύτερη δυνατή αντιμετώπιση των προβλημάτων που θα αντιμετωπίσουν όσοι δεν την ακολουθήσουν, ενώ εξετάζει την πώληση του ακινήτου του εργοστασίου σε επιχείρηση, προκειμένου να δοθούν δυνατότητες απασχόλησης σε εργαζομένους της.

Η διακοπή λειτουργίας του εργοστασίου τοποθετείται στο τελευταίο τρίμηνο του 1999 και η Διοίκηση της εταιρείας εξέφρασε τη βεβαιότητα ότι οι εργαζόμενοι αναγνωρίζοντας τα μέτρα στήριξης θα διασφαλίσουν την εργασιακή ειρήνη η οποία θα αποβεί προς όφελος των δυο πλευρών».

Ίδρυση της MISKO

Η MISKO γεννήθηκε το 1927 από 2 επιχειρηματίες: τον Μισαηλίδη και τον Κωνσταντινίδη. Ο πρώτος τόπος εγκατάστασης της MISKO ήταν ο Πειραιάς. Διάλεξαν το λιμάνι του Πειραιά (ένα από τα μεγαλύτε-

ρα λιμάνια της Μεσογείου), γιατί ακριβώς σ'εκείνο τον τόπο η παράγωγη ζυμαρικών ήταν εύκολη και άνετη, αφού βρίσκονταν οι μύλοι και σ'αυτούς έφτανε το σιτάρι με τα πλοία. Στην Πάτρα δημιουργήθηκε το εργοστάσιο το 1953. Αργότερα το 1954, η βιομηχανία ζυμαρικών αγοράστηκε από τον Ματζίκα, τον Παπαναστασίου και τον Θεοδωράκη και ήταν στην κατοχή τους μέχρι το 1991, όπου την συγκεκριμένη χρονιά αγοράστηκε από την Barilla. Η ιταλική εταιρεία ζυμαρικών έχει έδρα της, την Πάρμα.

Τα κεντρικά γραφεία της MISKO

Τα κεντρικά γραφεία της MISKO, βρίσκονται στην Αθήνα, στην οδό Λεωφόρος Αθηνών 105. Βρίσκονται στη θέση της αποθήκης που υπήρχε στον ίδιο χώρο και διευκόλυνε τη διανομή των προϊόντων της.

Η αναδιάρθρωση του κτιρίου, επέτρεψε τη λειτουργία διαφόρων υπηρεσιών όπως διοίκηση πωλήσεων, Marketing, προσωπικού, πληροφοριακών συστημάτων.

Τα καινούργια γραφεία αποτελούν μαζί με τις καινούργιες τεχνολογικές επενδύσεις, το σύμβολο της ταχύτατης επανάστασης της MISKO. Η επιτυχία είναι εξασφαλισμένη, καθώς υπάρχει ορθή τοποθέτηση των σημείων πώλησης.

Το σύμβολο της MISKO – ο Ακάκιος

Μπορεί η MISKO να βρίσκεται στις μέρες μας σε ιταλικά χέρια και

να ανακαινίζεται συνεχώς, προκειμένου ν'ανταπεξέλθει στις καινούργιες δύσκολες προκλήσεις, όμως κάτι παρέμεινε και συνεχίζει να κρατάει ζωντανή τη μνήμη μιας δοξασμένης και πρωτοπόρας παράδοσης. Το σύμβολο με το οποίο ξεχώριζε και συνεχίζει να ξεχωρίζει κανείς τα προϊόντα της. Πρόκειται για τον Ακάκιο. Ο Ακάκιος είναι ένας μοναχός, που πηγαίνει με το γαϊδουράκι του ν'αγοράσει ζυμαρικά από την αγορά του χωριού του.

Πάντοτε σε κάθε διαφήμιση της MISKO, ένας καλόγερος, του υπενθυμίζει: «Ακάκιε, τα μακαρόνια να'ναι MISKO!».

Προϊόντα που παράγονται στη MISKO

Έδρα του εργοστασίου ζυμαρικών είναι η Πάτρα. Η διεύθυνσή του είναι Νοταρά 9. Η παραγωγική δυνατότητα της MISKO είναι 150 τόνοι την ημέρα (σύμφωνα με τα στοιχεία του 1995).

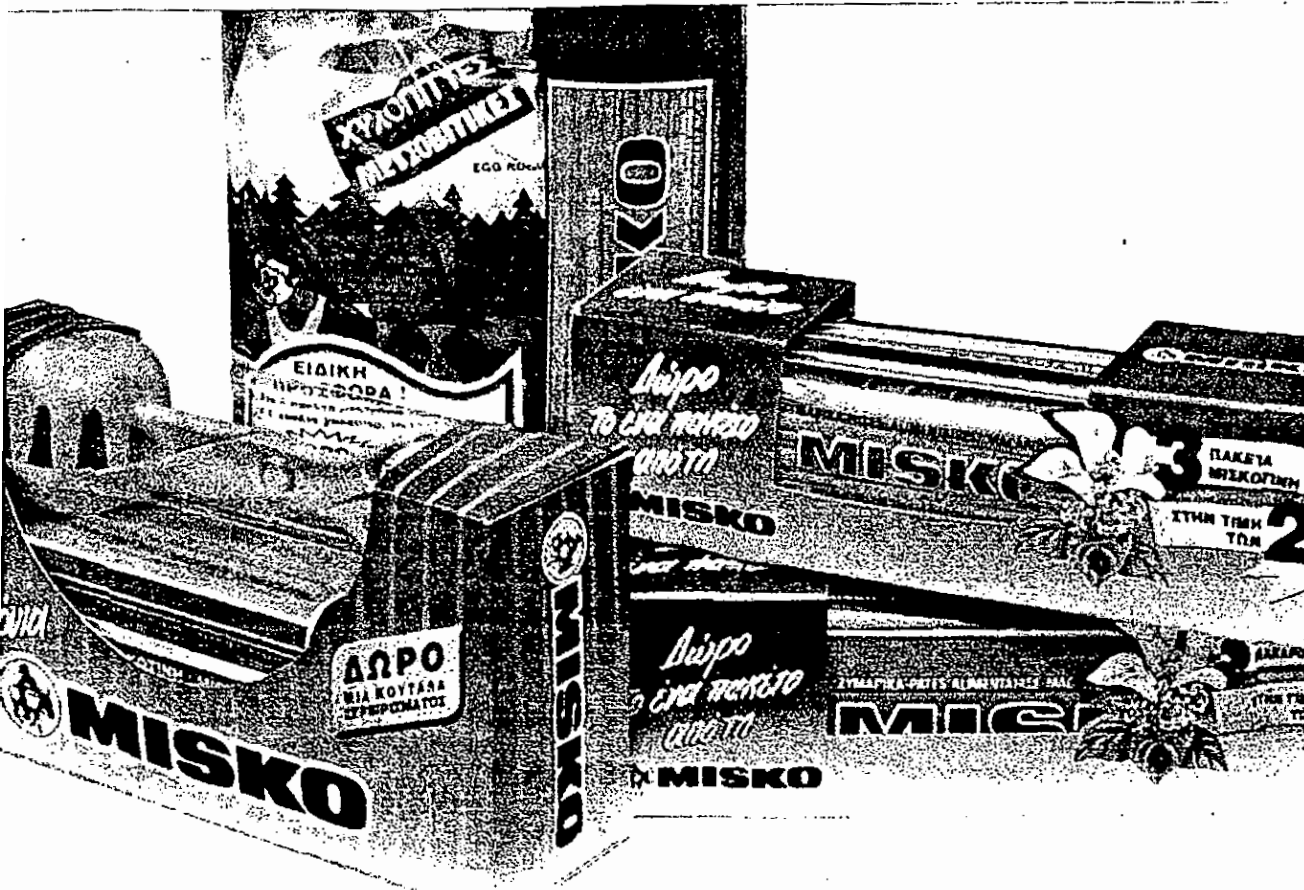
Από το 1954 και μετά, τα προϊόντα που παρήγαγε η MISKO ήταν τα μακαρόνια σε όλα τα νούμερα, το κριθαράκι και ο φιδές.

Σήμερα παράγονται τα μακαρόνια Νο 12, Νο 10, Νο 6, Νο 5, Νο 3, το κριθαράκι, ο φιδές και ορισμένα είδη σούπας.

Στην Ιταλία (Πάρμα) παράγονται τα μακαρόνια για παστίτσιο, τα κα-

βελλόνια και τα τορτελίνια.

Συνολικά παράγονται πάνω από 120 είδη ζυμαρικών και 8 είδη χυμών ντομάτας. Η MISKO διαθέτει 5 αποθήκες για τη διανομή των προϊόντων της. Αυτές βρίσκονται στην Αθήνα, στη Θεσσαλονίκη, στην Κρήτη, στη Λάρισα και στα Ιωάννινα.

Ο τρόπος παρασκευής των ζυμαρικών στη MISKO

Αρχικά κόβονταν τα μακαρόνια και έμεναν στον ήλιο έως ότου ξεραθούν. Το 1954 χρησιμοποιούνται για πρώτη φορά παραγωγικές μηχανές που διαθέτουν ενσωματωμένο τμήμα ξήρανσης.

Η πρώτη ύλη (σιμιγδάλι) αρχικά ερχόταν από τους μύλους, σε τσουβάλια. Από το 1988-1989, η πρώτη ύλη έρχεται με βυτιοφόρα στο εργοστάσιο της MISKO και αποθηκεύεται σε σιλό (τα σιλό είναι μεγάλοι αποθηκευτικοί χώροι). Στη συνέχεια, με ηλεκτρονικό υπολογιστή

μπαίνει σε κάθε μηχανή, η ποσότητα της πρώτης ύλης που είναι απαραίτητη.

Τα τμήματα στα οποία διακρίνεται το εργοστάσιο ζυμαρικών MISKO – αριθμός απασχολουμένων

Στο εργοστάσιο MISKO στην Πάτρα, απασχολούνται σήμερα 160 εργαζόμενοι.

Η MISKO αποτελείται από τα εξής τμήματα:

1) Το τμήμα παραγωγής

Στο συγκεκριμένο τμήμα εργάζονται και γυναίκες και άντρες. Είναι το τμήμα από το οποίο ξεκινάει η πρώτη ύλη και στη συνέχεια επεξεργάζεται. Η πρώτη ύλη είναι το σιμιγδάλι και το νερό. Σε μερικά προϊό-

να όμως, απαιτείται και η χρησιμοποίηση αβγού. Το τμήμα παραγωγής λειτουργεί σε 3 βάρδιες. Περιλαμβάνει 52 εργαζόμενους.

2) Το τμήμα συσκευασίας

Είναι το τμήμα στο οποίο γίνεται το πακετάρισμα των προϊόντων. Εργάζονται μόνο γυναίκες και το σύνολό τους είναι 47. Λειτουργεί το τμήμα συσκευασίας σε 2 βάρδιες (η μια είναι το πρωί και η άλλη το απόγευμα).

3) Το τμήμα φορτώσεως

Πρόκειται για το στάδιο που ακολουθεί μετά τη συσκευασία των προϊόντων. Περιλαμβάνει τη φόρτωσή τους σε φορτηγά. Λειτουργεί σε 2 βάρδιες (πρωί και απόγευμα). Απασχολούνται 10 εργαζόμενοι.

4) Το διοικητικό προσωπικό

Το διοικητικό προσωπικό αποτελείται από υπαλλήλους γραφείου, λογιστές, υπαλλήλους ποιοτικού ελέγχου. Περιλαμβάνει 17 άτομα. Το ωράριο για το διοικητικό προσωπικό είναι από τις 7 π.μ. – 15 μ.μ.

5) Το τεχνικό προσωπικό

Το συγκεκριμένο τμήμα αποτελείται από ηλεκτρολόγους, πρακτικούς μηχανικούς και καθαριστές. Στο σύνολό τους οι ηλεκτρολόγοι και οι πρακτικοί μηχανικοί είναι 17. Οι καθαριστές του εργοστασίου MISKO είναι 10 στον αριθμό.

Από το 1991 που η MISKO αγοράστηκε από την Barilla, δημιουργήθηκαν νέες βάρδιες στο τμήμα συσκευασίας και στο τμήμα παραγωγής. Για παράδειγμα, ενώ προηγουμένως υπήρχε μια μόνο βάρδια στο τμήμα συσκευασίας, κατά τη διάρκεια της οποίας έπρεπε να ξεπυληθεί όλο το προϊόν που είχε παραχθεί, με μια υπερβολική χρήση των μηχανών συσκευασίας, τώρα η ύπαρξη δεύτερης βάρδιας εξασφαλίζει έναν μεγαλύτερο ορθολογισμό και μια καλύτερη χρήση των τεχνολογικών πόρων.

Από την Ιταλία, έχουν έρθει στην Ελλάδα (Πάτρα), άτομα υπεύθυνα σε ορισμένα τμήματα, όπως παραγωγής, ποιοτικού ελέγχου, εκ μέρους της Barilla, προκειμένου να βοηθήσουν το προσωπικό της MISKO στην

ευαίσθητη φάση της ανάπτυξης και της οργανωτικής αλλαγής.

Το Σάββατο και την Κυριακή, το εργοστάσιο μένει κλειστό, με σκοπό να γίνονται οι ενέργειες συντήρησης των μηχανών.

Ο θεσμός του Γιατρού Εργασίας, του Τεχνικού Ασφαλείας και της Επιτροπής Υγιεινής και Ασφάλειας

Σύμφωνα με τα στοιχεία που μας έδωσε η πρόεδρος των εργαζομένων στη MISKO, κα Ντίνα Πεταλά, στη βιομηχανία ζυμαρικών απασχολούνται γιατρός εργασίας, Τεχνικός Ασφάλειας και Επιτροπή Υγιεινής και Ασφάλειας. Γιατρός εργασίας είναι ο κος Ιωάννης Ζούγλας, Τεχνικός Ασφάλειας ο κος Ιωάννης Μαλούδης. Η Επιτροπή Υγιεινής και Ασφάλειας απαρτίζεται από τους: κο Ανδρέα Κορινάτο, κο Χρήστο Σοϊλεμετζίδη και την κα Παναγιώτα Μανταράκη. Η θητεία των μελών της Επιτροπής Υγιεινής και Ασφάλειας είναι διετής.

Η MISKO εφαρμόζει πιστά τη νομοθεσία, η οποία ορίζει ότι πρέπει σε επιχειρήσεις που απασχολούν πάνω από 50 άτομα, να απασχολείται γιατρός εργασίας και Τεχνικός Ασφαλείας και ότι η Επιτροπή Υγιεινής και Ασφάλειας σε επιχειρήσεις που απασχολούν 101-300 άτομα, πρέπει να αποτελείται από 3 μέλη. Η Επιθεώρηση Εργασίας (του Νομού Αχαΐας) όμως, μας δήλωσε ότι μόνο το 90% των επιχειρήσεων στην Πάτρα, έχει στις τάξεις του γιατρό εργασίας και Τεχνικό Ασφαλείας, ενώ το υπόλοιπο 10% παρανομεί.

Πρόληψη εργατικών ατυχημάτων – ατομικά μέσα προστασίας

Με βάση τις πληροφορίες που αντλήσαμε, από την κα Ντίνα Πεταλά (πρόεδρο των εργαζομένων στη MISKO) και τον κο Ιωάννη Ζούγλα (γιατρό εργασίας), οι οξυγονοκολλητές πρέπει να φοράνε προστατευτική μάσκα και γυαλιά σκούρα, με σκοπό να αποφεύγουν ερεθισμούς των ματιών. Παλιότερα εκτελούνταν αρκετές εργασίες οξυγονοκόλλησης. Σήμερα όμως, δεν συνηθίζονται τέτοιες.

Οι εργαζόμενοι με γεωτρύπανα, είναι απαραίτητο να φοράνε ωτασπίδες ή ωτοβύσματα.

Όσοι εργάζονται σε τórνους, πρέπει να φοράνε γυαλιά για να προστατεύονται από τα ρινίσματα που εκτινάσσονται.

Όσοι ασχολούνται με οξέα, επιβάλλεται να φοράνε ειδική στολή και γυαλιά.

Οι τεχνικοί (π.χ. ηλεκτρολόγοι), στο εργοστάσιο πρέπει να φοράνε κλειστά υποδήματα με λάστιχο, τα οποία έχουν ειδική ενίσχυση μπροστά.

Στο τμήμα φορτώσεων, οι εργαζόμενοι είναι αναγκαίο να φοράνε ειδικά υποδήματα που περιέχουν μέταλλο, προκειμένου να προστατεύονται από την πτώση βαριών αντικειμένων.

Μέσα στο εργοστάσιο της MISKO, υπάρχει μια τυπική σηματοδότηση, γιατί κυκλοφορούν κάρκ. Οι χειριστές των κάρκ πρέπει να φοράνε κράνος.

Οι εργαζόμενοι θα πρέπει να φροντίζουν έτσι ώστε η ενδυμασία τους να είναι τέτοια, ώστε να μην σκαλώνει στα κινητά μέρη των μηχανών. Επίσης κατά την ώρα της εργασίας, δεν πρέπει να φοράνε αλυσίδες, βραχιόλια.

Ο γιατρός εργασίας (κος Ιωάννης Ζούγλας) βγάζει κατά καιρούς διάφορες ανακοινώσεις. Για παράδειγμα το καλοκαίρι συνιστά στους εργαζόμενους να πίνουν νερό σε μεγάλες ποσότητες και να τρώνε αλμυρές τροφές. Επίσης ο ίδιος τους χορηγεί ταμπλέτες άλατος, σε περίπτωση μεγάλου καύσωνα.

Από την πλευρά της, η διοίκηση της MISKO, χορηγεί το καλοκαίρι στους εργαζόμενους πρωινό, που περιέχει περισσότερα λαχανικά.

Συμβουλεύει τους εργαζόμενους να φοράνε ελαφρύτερα ρούχα την ίδια εποχή. Σε επίπεδα καύσωνα τροποποιεί το ωράριο εργασίας. Σε περίπτωση που η θερμοκρασία στο εργοστάσιο φτάσει τους 36°C, τότε αυτό δεν λειτουργεί.

Σχετικά με την Υγιεινή και την Ασφάλεια των εργαζομένων, οι οδηγίες που δίδονται από την διοίκηση του εργοστασίου, είναι πολύ γενικές. Στη MISKO, εφαρμόζονται οι οδηγίες που αποστέλλονται από το Ελληνικό Ινστιτούτο Υγιεινής και Ασφάλειας της εργασίας.

Εργατικά ατυχήματα στη MISKO

Όπως μας ενημέρωσε η κα Ντίνα Πεταλά (πρόεδρος των εργαζομένων στη MISKO), στο εργοστάσιο έχουν συμβεί κατά καιρούς πολλά εργατικά ατυχήματα.

Παραθέτοντας τα σοβαρότερα, αναφέρουμε στην αρχή ένα το οποίο συνέβηκε το 1965. Σ'αυτό κάποιος εργάτης έχασε την παλάμη του στο ζυμωτήριο.

Πιο σοβαρό ακόμη εργατικό ατύχημα, έλαβε χώρα στη MISKO, τη δεκαετία του 1980. Έγινε στο τμήμα παραγωγής, όπου ένας εργάτης (Θωμάς Γκόγκος), έκοψε το χέρι του από τον ώμο και κάτω. Ο συγκεκριμένος εργάτης, έχασε το χέρι του, στην φάση άλεσης του σιμιγδαλιού και της ένωσής του με το νερό. Συνέβηκε κάποια βλάβη στον διακόπτη της μηχανής που χειριζόταν ο εργάτης, με αποτέλεσμα να διακοπεί η λειτουργία της, προσωρινά. Ο εργάτης πίστεψε ότι ξαναλειτουργήσει η συγκεκριμένη μηχανή. Δυστυχώς όμως, άρχισε εντελώς ξαφνικά να λειτουργεί και επέφερε τραγικά αποτελέσματα. Ο Θωμάς Γκόγκος, έλαβε αναπηρική σύνταξη.

Ένα άλλο πάλι σοβαρό εργατικό ατύχημα που συγκλόνισε την οικογένεια των εργαζομένων στη MISKO, συνέβηκε το 1995 (στις 6 Νοεμ-

βρίου 1995). Έγινε και αυτό στο τμήμα παραγωγής. Ο εργάτης που υπέστη το ατύχημα ονομάζεται Παναγιώτης Αφαλωνιάτης. Ακόμη και σήμερα, η Δικαιοσύνη δεν έχει αποφανθεί για το συγκεκριμένο τραγικό συμβάν. Ο εργάτης έχωσε 4 δάχτυλά του και την μισή παλάμη. Σήμερα απασχολείται στο εργοστάσιο ζυμαρικών MISKO, ως φύλακας.

Κατόπιν, παραθέτουμε την καταγγελία αυτού του εργατικού ατυχήματος από τους εργαζόμενους στη MISKO, στην εφημερίδα «Ημέρα» στις 21 Νοεμβρίου 1995. Επίσης παρουσιάζουμε την περιγραφή και τον σχολιασμό του τραγικού συμβάντος στην ίδια εφημερίδα, την επόμενη ημέρα καθώς και την δήλωση του εργατικού ατυχήματος στο ΙΚΑ.

ΣΩΜΑΤΕΙΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΟΥ MISKO «Η ΕΝΟΤΗΤΑ»

Κ Α Τ Α Γ Γ Ε Λ Ι Α

ΓΙΑ ΤΟΝ ΑΚΡΩΤΗΡΙΑΣΜΟ ΣΥΝΑΔΕΛΦΟΥ ΜΑΣ

Οι εργαζόμενοι στη MISKO συμμετέχοντας σε 3ωρη στάση εργασίας σήμερα Πέμπτη 16/11/95, καταγγέλλουμε την εγκληματική αμέλεια και αδιαφορία των υπευθύνων του εργοστασίου που στοίχισε τον ακρωτηριασμό του χεριού του συνάδελφου Παναγιώτη Αφαλωνιάτη.

Χρόνια τώρα η εταιρεία όχι μόνο δεν μπαίνει στον κόπο να μελετήσει μέτρα πρόληψης των ατυχημάτων και προστασίας των εργαζομένων, αλλά κωφεύει σε κάθε πρόταση της Επιτροπής Υγιεινής του σωματείου των εργαζομένων.

Χρόνια τώρα προσπαθούμε να ευαισθητοποιήσουμε την εταιρεία. Μάταιος κόπος. Έτσι έχοντας σαν μοναδικό γνώμονα το υπέρτατο κέρδος και το λεγόμενο «κόστος» δεν πήραν κανένα μέτρο ασφαλείας των εργαζομένων, ούτε όταν πριν ένα χρόνο έκαναν παρέμβαση και μετατροπή πάνω στα σχέδια του κατασκευαστικού οίκου, της μηχανής που άφησε τα δάχτυλά του ο ακρωτηριασμένος συνάδελφός μας.

Φρόντισαν την εξωτερική εμφάνιση και τη διακόσμησή της, εν όψει των εγκαινίων της νέας παραγωγικής μηχανής που έκαναν πέρσι ενώπιον κυβερνητικών παραγόντων και των αρχών της πόλης, αλλά άφησαν εκτεθειμένα τα χέρια των εργατών στα επικίνδυνα μαχαίρια που περιστρέφονται συνεχώς.

Σήμερα, ούτε το ακρωτηριασμένο χέρι του συναδέλφου μας, τους συγκίνησε για να αναλάβουν τις ευθύνες τους.

ΦΤΑΝΕΙ ΠΙΑ!

**ΥΠΑΡΧΕΙ ΚΑΙ ΤΟ «ΚΟΣΤΟΣ» ΤΗΣ ΑΝΘΡΩΠΙΝΗΣ ΥΠΑΡΞΗΣ!
ΥΠΑΡΧΕΙ ΚΑΙ ΤΟ «ΚΟΣΤΟΣ» ΤΟΥ ΕΡΓΑΤΗ!**

- Ζητάμε την ηθική, υλική και επαγγελματική αποκατάσταση του συναδέλφου μας.
- Ζητάμε μέτρα προστασίας των εργατών και πρόληψης των ατυχημάτων, τώρα.

Καλούμε την Επιθεώρηση Εργασίας και κάθε άλλο αρμόδιο φορέα της Πολιτείας να παρέμβουν αποφασιστικά προς αυτήν την κατεύθυνση.

Με εντολή της Γενικής Συνέλευσης

Η Πρόεδρος: Ν. ΠΕΤΑΛΑ

Ο Γ. Γραμματέας: Κ. ΓΕΩΡΓΑΚΟΠΟΥΛΟΣ

Η ΕΙΔΗΣΗ

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ

Σελ. 5

ΗΜΕΡΑ

ΤΕΤΑΡΤΗ 22 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 1995

«Έχασε τα δάχτυλά του για ... διακοσμητικούς λόγους»

Τροποποιήσεις σε μια μηχανή στη MISKO για διακοσμητικούς λόγους (!) στοίχισαν το χέρι ενός εργαζόμενου την προηγούμενη Δευτέρα.

Συγκεκριμένα πρόκειται για τον Παναγιώτη Αφαωνιάτη, ο οποίος έχασε τα δάχτυλα του χεριού του μετά από ατύχημα που συνέβη κατά την διάρκεια κοπής του μακαρονιού στη μηχανή που εργαζόταν. Χθες κοινοποιήθηκε το πόρισμα της Επιθεώρησης Εργασίας, σύμφωνα με το οποίο, επιρρίπτονται ευθύνες στην εταιρεία για έλλειψη μέτρων προστασίας του προσωπικού.

Το πόρισμα στάλθηκε και τέθηκε στη διάθεση της προανάκρισης.

Να σημειωθεί ότι είναι το δεύτερο σοβαρό ατύχημα που συμβαίνει στη MISKO. Το προηγούμενο είχε συμβεί πριν από δέκα περίπου χρόνια (σε άλλη μηχανή όταν ο εργαζόμενος είχε χάσει το χέρι του από τον ώμο στο ζυμωτήριο). Όσον αφορά στις μετατροπές στο συγκεκριμένο μηχάνημα οι οποίες στοίχισαν τα δάχτυλα του άτυχου εργαζόμενου, αυτές πραγματοποιήθηκαν πριν από ένα χρόνο «για λόγους αισθητικής της εξωτερικής εμφάνισης της μηχανής ενόψει των εγκαινίων της νέας παραγωγικής μηχανής, τα οποία πραγματοποιήθηκαν ενώπιον κυβερνητικών παραγόντων και των αρχών της πόλης!».

Η εταιρεία απέκλεισε το ενδεχόμενο χρηματικής αποζημίωσης του εργαζόμενου «συζήτησε» μόνο την καταβολή 100.000 δραχμών, γεγονός που χθες εξαγρίωσε το σωματείο. Πάντως συμφωνήθηκε, όταν αντικατασταθεί η υγεία του «να εξακολουθήσει να εργάζεται σε κάποια άλλη θέση που να του επιτρέπει η κατάστασή του».

Κ/ΜΑ

ΔΗΛΩΣΗ ΑΤΥΧΗΜΑΤΟΣ

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΕΡΕΥΝΑΣ ΚΑΙ ΠΡΟΦΥΛΑΞΗΣ ΤΩΝ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ (ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΕΡΕΥΝΑΣ ΚΑΙ ΠΡΟΦΥΛΑΞΗΣ ΤΩΝ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ)

ΚΕΙΑ ΑΣΦΑΛΙΣΜΕΝΟΥ :

1. Αριθμός Μητρώου (ΚΤ) : 3040370

2. Ονοματεπώνυμο ασφαλιζόμενου : ΔΑΝΙΗΛ Α. ΦΑΛΩΝΙΑΡΗΣ

3. Ονοματεπώνυμο πατρός : ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΑΠΠΟΥΣΑΚΗΣ

5. Ποιά το επάγγελμα του ασφαλιζόμενου; (Προσδιορίστε ακριβώς το είδος της εργασίας ή της υπηρεσίας την οποία προσφέρει ο ασφαλιζόμενος στην επιχείρηση) : ΔΟΜΕΟΣ ΜΑΚΑΡΟΝΟΤΕΧΝΙΤΗΣ

5. Ποιά εργασία έκανε ο ασφαλιζόμενος κατά τη στιγμή του ατυχήματος; : ΕΦΤΙΑΧΝΕΣΤΟ ΜΑΚΑΡΟΝΙ

7. Έτος γεννήσεως του ασφαλιζόμενου : 6-11-95

8. Οικογενειακή του κατάσταση : (Υγαυός-άγαυός-χρήος-διαζυγός)

9. Διεύθυνση κατοικίας του : Μισθός, δρχ. : 12774

10. Ποιός ο μισθός ή το ημερομίσθιο του ασφαλιζόμενου κατά την ημέρα του ατυχήματος? : Ημερομίσθιο δρχ. : 12774

ΚΕΙΑ ΕΡΓΟΔΟΤΟΥ :

1. Αρ. Μητρώου Εργοδότη : 010116915

12. Άνδρες : 112 Γυναίκες : 95 Σύνολο : 207

3. Έπωνυμια Επιχειρήσεως : ΜΙΣΚΟ Α.Ε.

Είδος : ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΖΥΜΑΡΙΚΕΙΩΝ

Διεύθυνση : ΝΟΤΑΡΑ 9 - ΠΑΤΡΑ

ΔΙΧΕΙΑ ΑΤΥΧΗΜΑΤΟΣ :

14. Τύπος Ατυχήματος : ΤΙΜΗΜΑ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΟΥ

15. Ημερ/νία : 6-11-1995

16. Ώρα που έγινε το ατύχημα : 9⁰⁰ πμ

17. Ημέρα της εβδομάδας που έγινε το ατύχημα : ΔΕΥΤΕΡΑ

18. Περιγραφή του ατυχήματος : (Γίνεται λεπτομερής περιγραφή του τρόπου και της αιτίας του ατυχήματος) : Ηταν στο παρτί γαλακτοκομίας και έβγαψε τη ροή του γαλακτοκομικού πιεστήριου, γλυκέρησε η βαλβίδα που φορούσε, γαλακτοκομικά το έβρα του, πιεστική με το δεξί χέρι από πάνω να ισορροπεί όπως το αριστερό πήγε πιο χαλαρά έτσι βίβλη που υπήρχε το περιεχόμενο γαλακτοκομίας.

19. Ποιοι ήταν μάρτυρες του ατυχήματος; : α) ΓΑΖΟΣ ΙΩΑΝΝΗΣ β) ΧΕΙΜΑΡΓΙΩΤΗΣ ΑΝΔΡΕΑΣ

20. Ποιά η αιτία του ατυχήματος; (π.χ. έγινε από άνωτέρα βία, από έλλειψη προφυλακτικών μέτρων, από άπροσεξία του ασφαλιζόμενου, από άγνοια του κινδύνου, από κούραση, από υπερβολική ζέση ή κρύο, από ευθύνη των συναδέλφων του ή του εργοδότη κ.τ.λ.) : Από έλλειψη προφυλακτικών μέτρων.

21. Ποιά μέρος του σώματος τραυματίστηκε; : Κόρσηκαν 4 δακτυλά του αριστερού χεριού.

22. Το ατύχημα προκάλεσε διακοπή της εργασίας του ασφαλιζόμενου; (ΝΑΙ) ή (ΟΧΙ) : ΝΑΙ

23. Ημερομηνία διακοπής της εργασίας : 6-11-95

24. Ώρα διακοπής της εργασίας : 9⁰⁰ πμ

25. Δηλώνουμε υπεύθυνα ότι ο παθών δεν θα εργαστεί, όσο διαρκεί η ανικανότητα του. Ημερομηνία : 20/11 1995

Ο ΠΑΘΩΝ

Ο ΕΡΓΟΔΟΤΗΣ

ΟΙ ΜΑΡΤΥΡΕΣ

Ερωτώμενος ο κος Ιωάννης Ζούγλας (γιατρός εργασίας), για το αν συμβαίνουν εργατικά ατυχήματα στη MISKO, θέλησε πρώτα να μας δώσει τον ορισμό τους: «εργατικό ατύχημα είναι η βλάβη της υγείας που οφείλεται στην εργασία». Στη συνέχεια μας δήλωσε, ότι μόνο μερικά μικροατυχήματα συμβαίνουν στο συγκεκριμένο εργοστάσιο ζυμαρικών. Αυτά τα μικροατυχήματα είναι κάποιες αμυχές μικρής έκτασης, στα δάχτυλα των χεριών των εργατών που προκαλούνται είτε από την απροσεξία είτε από την βιασύνη τους. Επίσης συμβαίνουν γιατί μερικές φορές, έρχονται να εργαστούν ξενυχτισμένοι οι εργάτες. Επιπλέον, μας δήλωσε ότι κάθε χρόνο, όλο και μειώνονται τα εργατικά ατυχήματα στη MISKO.

Τέλος, επεσήμανε ότι μόνο ένα σοβαρό εργατικό ατύχημα έλαβε χώρα στο εργοστάσιο MISKO. Όμως αυτό έγινε, ενώ ο ίδιος ήταν απών, αφού δεν είχε σύμφωνα με τα λεγόμενά του, διοριστεί στη MISKO (διορίστηκε το 1976, και το τραγικό ατύχημα συνέβηκε ένα χρόνο πριν).

Σύμφωνα με την περιγραφή που μας έκανε, ο άτυχος, ήταν ένας εργάτης, ο οποίος έχασε το χέρι του στο ζυμωτήριο. Επεδίωξε εν κινήσει, να διορθώσει μια βλάβη στο ζυμωτήριο.

Συμπεράσματα που αποκομίσαμε
από την έρευνά μας στη βιομηχανία MISKO

Στο τέλος της συγκεκριμένης εργασίας μας, χρήσιμο είναι να παραθέσουμε τις εντυπώσεις που αποκομίσαμε από την έρευνά μας στη βιομηχανία MISKO.

Όσον αφορά στην έρευνά μας, στη βιομηχανία ζυμαρικών MISKO, πρέπει να επισημάνουμε ότι θελήσαμε να εξασφαλίσουμε συνάντηση με τον διευθυντή του εργοστασίου (κο Ποταμιά), αλλά ο ίδιος επικαλέστηκε φόρτο εργασίας και μας κάλεσε να απευθυνθούμε στον Τεχνικό Ασφάλειας του εργοστασίου (κο Μαλούδη). Και αυτός με τη σειρά του απέφυγε την συνάντηση μαζί μας και ήταν εντελώς αρνητικός. Έτσι συναντηθήκαμε μόνο με την κα Πεταλά (πρόεδρο των εργαζομένων στη MISKO) και τον κο Ζούγλα (γιατρό εργασίας).

Οι πληροφορίες που λάβαμε από την κα Πεταλά, είναι πολύ αξιόπιστες. Περιγράφουν πλήρως την κατάσταση που επικρατεί στο εργοστάσιο (τα εργατικά ατυχήματα που συμβαίνουν είναι πολυάριθμα).

Αντίθετα ο κος Ζούγλας, θέλησε να μας αποπροσανατολίσει. Διαστρέβλωσε την εικόνα της MISKO σχετικά με τα εργατικά ατυχήματα, μίλησε για μικροατυχήματα και απέδωσε αυτά, στο γεγονός ότι οι εργάτες δεν προσέρχονται στην εργασία τους σε καλή ψυχολογική κατάσταση και μερικοί είναι ξενυχτισμένοι.

Όμως ο ίδιος έμεινε ακάλυπτος, καθώς είδαμε και παρατηρήσαμε τον φύλακα του εργοστασίου που δεν έχει την μισή παλάμη και 4 δάχτυλα. Και ασφαλώς δεν πρόκειται για μικροατύχημα, όπως μας δήλωνε κατηγορηματικά ο γιατρός εργασίας, για τα ατυχήματα του εργοστασίου. Ο φύλακας δεν είναι άλλος από τον Παναγιώτη Αφαλωνιάτη.

Η αλήθεια ευτυχώς, έλαμψε. Οι οδηγίες που στέλνονται από το Ελληνικό Ινστιτούτο Υγιεινής και Ασφάλειας της Εργασίας, δεν εφαρμόζονται κατά γράμμα. Και αυτό γιατί η εκπαίδευση που παρέχεται στους εργάτες είναι στοιχειώδης και μάλιστα απέχει από την έννοια του εκπαιδευτικού σεμιναρίου.

Μπορεί να υπάρχει εξοπλισμός ατομικής προστασίας στο εργοστάσιο, αλλά σίγουρα υπάρχουν ελλείψεις. Και το κυριότερο, στα πλαίσια του εκσυγχρονισμού της MISKO, οι μηχανές που χρησιμοποιούνται είναι πιο καλαίσθητες αλλά δεν προσφέρουν ασφάλεια στους εργάτες. Με αποτέλεσμα να είναι εκτεθειμένοι συνεχώς σε κινδύνους, από τη χρήση τους.

Ασφαλώς, θα πρέπει σύντομα να εισακουστούν και να εφαρμοστούν, τα μέτρα που προτείνει για την πρόληψη ατυχημάτων και την προστασία των εργαζομένων, η Επιτροπή Υγιεινής και Ασφάλειας του εργοστασίου. Οι μηχανές πρέπει να παρέχουν πάντα ασφάλεια και οι ενέργειες της Διοίκησης, πρέπει να κινηθούν προς αυτήν την κατεύθυνση, γιατί πάνω απ'όλα προέχει η ανθρώπινη ζωή.

3η Ανακοίνωση

Τρίτη 31/8/1999
Πελοπόννησος

ΥΠΟ ΚΑΤΑΛΗΨΗ Η ΜΙΣΚΟ, ΚΙΝΔΥΝΟΣ ΓΙΑ ΤΑ ΚΙΝΗΤΡΑ ΑΠΟΧΩΡΗΣΗΣ

Σε κατάληψη προχώρησαν χθες το πρωί οι εναπομείναντες εργαζόμενοι της ΜΙΣΚΟ θέτοντας σε κίνδυνο τις παροχές που έδινε η εταιρεία για τις περιπτώσεις εθελούσιας αποχώρησης με δεδομένο ότι το εργοστάσιο διανύει τις τελευταίες ημέρες λειτουργίας του στην Πάτρα.

«Διεκδικούμε επαγγελματική αποκατάσταση από την ίδια την Κυβέρνηση που φέρει σημαντικό μερίδιο ευθύνης για τη μετεγκατάσταση της μονάδας στην Θήβα», είπε στην «Π» η πρόεδρος του Σωματείου Εργαζομένων Ντίνα Πεταλά.

Από χθες το πρωί τα τμήματα διοίκησης και παραγωγής τελούν υπό κατάληψη καθώς στις 8 πραγματοποιήθηκε συγκέντρωση των εργαζομένων έξω από το εργοστάσιο όπου και αποφασίστηκε να προχωρήσουν σε κινητοποιήσεις.

Υπό το πρίσμα αυτό τα Διευθυντικά Στελέχη της ΜΙΣΚΟ θα συναντηθούν σήμερα στην Αθήνα προκειμένου να καθορίσουν την περαιτέρω στάση τους...

Ένα σημαντικό μέρος του προσωπικού έχει ήδη αποχωρήσει κάνοντας χρήση των κινήτρων, ενώ για τους υπόλοιπους εκτιμάται ότι επρόκειτο να διατεθεί ένα κονδύλι της τάξης του 1 δις που κατά πιθανότητα θα χαθεί εξαιτίας των κινητοποιήσεων η αποτελεσματικότητα των οποίων θεωρείται αβέβαιη. Το σίγουρο πάντως είναι ότι το εργοστάσιο στις 2 Οκτωβρίου θα βάλει λουκέτο και για το λόγο αυτό έχει υποβληθεί αίτηση στην ΔΕΗ να διακοπεί η ηλεκτροδότηση από τις 4 του ίδιου μήνα.

4η Ανακοίνωση

Σάββατο 2/10/1999
Πελοπόννησος

ΟΙ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΟΙ ΤΗΣ ΜΙΣΚΟ ΥΠΟΣΤΗΡΙΖΟΥΝ ΠΩΣ ΔΕΝ ΥΠΑΡΧΕΙ ΜΟΝΑΔΑ ΣΤΗΝ ΘΗΒΑ

Αποφασισμένοι να «πάρουν την κατάσταση στα χέρια τους» και να λειτουργήσουν μόνοι τους το εργοστάσιο της ΜΙΣΚΟ « δηλώνουν οι εργαζόμενοι της εταιρείας, που δεν έχουν κάνει οικειοθελή παραίτηση», «εάν τις αμέσως προσεχείς ημέρες η Κυβέρνηση και η Διεύθυνση της BARILLA εξακολουθήσουν να μην απαντούν στις εκκλήσεις που τους έχουν κάνει».

«Το εργοστάσιο είναι σε πλήρη ετοιμότητα, καθαρό, με τα μηχανήματά του καλά συντηρημένα. Θα λειτουργήσει όπως όλα αυτά τα χρόνια» είπε χαρακτηριστικά η πρόεδρος του Δ.Σ. του Σωματείου Ενότητα Κωνσταντίνα Πεταλά στην διάρκεια συνέντευξης, που δόθηκε παρουσία και των άλλων εργαζομένων.

Η κ. Ντίνα Πεταλά τόνισε ότι η εταιρεία BARILLA έκλεισε το εργοστάσιο της Πάτρας χωρίς να υπάρχει άλλο στη Θήβα ή αλλού. Έκλεισε μια σύγχρονη μονάδα, και αυτήν την περίοδο έχει δώσει την παρασκευή των προϊόντων ΜΙΣΚΟ φασόν σε βιοτεχνία του Κιλκίς και στην βιομηχανία ΗΛΙΟΣ. «Μας είπαν, συνέχισε, ότι όσοι από εμάς θα επιθυμούσαμε θα μπορούσαμε να πάμε στο νέο εργοστάσιο για να εργαστούμε. Πήγαμε και δεν μας επέτρεψαν να μπούμε στο χώρο, όπου υπάρχει το γιατί, αλλά μας έδωσαν να υπογράψουμε κάποια έντυπα και μας πληροφόρησαν ότι θα μας εκπαίδευαν στην Χαλκίδα στο ξενοδοχείο «Λούσυ».

Πήγαμε εκεί, μας δέχθηκε ο κ. Ραούλ Μπρίς, ο οποίος μετά έφυγε και εμείς περιμέναμε επί δυόμισι ώρες. Επειδή δεν εμφανίστηκε κανένα από τα στελέχη της Εταιρείας φύγαμε, αφού προηγουμένως πήγαμε στο Αστυνομικό Τμήμα προκειμένου να πιστοποιήσει την εκεί παρουσία μας».

Η κ. Ντίνα Πεταλά διευκρίνισε ότι έχει σταλεί από την πλευρά του Δ.Σ. του Σωματείου έγγραφο προς την Διοίκησή του ΟΑΕΔ για το γεγονός καθώς το σεμινάριο αυτό επιδοτείται από τον Οργανισμό και εντάσσεται στα

Συμπεράσματα που αποκομίσασμε από την έρευνά μας στην βιομηχανία ΜΙΣΚΟ

πλαίσια, των σεμιναρίων που γίνονται για την συνεχόμενη επαγγελματική κατάρτιση των εργαζομένων.

Η κ. Ντίνα Πεταλά κατέληξε λέγοντας ότι στις πινακίδες του υπό ανέγερση συγκροτήματος της Εταιρείας Μπαρίλλα στον Ελαιώνα Βοιωτίας δεν υπάρχει πουθενά η λέξη ΜΙΣΚΟ, και εξέφρασε την άποψη ότι η εταιρεία δεν θα παράγει εκεί ζυμαρικά, αλλά μόνον αρτοσκευάσματα και ότι ο κύριος χώρος θα χρησιμοποιηθεί ως αποθήκες διακίνησης ετοιμού προϊόντος.

5η Ανακοίνωση

Δευτέρα 22/11/1999

Πελοπόννησος

ΒΡΕΘΗΚΕ Η «ΧΡΥΣΗ ΤΟΜΗ» ΜΕΤΑΞΥ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ – BARILLA

Αυτή κι αν ήταν είδηση: Σωματείο και Barilla κατέληξαν σε συμφωνία που κατά ένα μέρος ικανοποιεί τους εναπομείναντες εργαζόμενους.

Την συμφωνία που επετεύχθη μεταξύ εργαζομένων και εργοδοσίας ανακοίνωσαν εκπρόσωποι του Σωματείου στην διάρκεια συνέντευξης Τύπου που έδωσαν το απόγευμα του Σαββάτου εκφράζοντας την άποψη ότι βρέθηκε συμβιβαστική λύση υπό την πίεση των κινητοποιήσεων που προηγήθηκαν.

Ήδη πάντως υπεγράφη σύμβαση εργασίας βάση της οποίας η επιχείρηση θα παρέχει σε όσους εργαζόμενους ακολουθήσουν την ΜΙΣΚΟ στην Θήβα αμοιβές ίσες με αυτές που ίσχυαν στην Πάτρα, ενισχυμένες με τις αυξήσεις που δόθηκαν στις αρχές του χρόνου της τάξης του 1,5% ή 1,7% όπως επίσης τις ισχύουσες αναπροσαρμογές στα επιδόματα.

Παράλληλα η εταιρεία τους υποσχέθηκε 400.000 δρχ. επιπλέον ως βοήθημα για τα έξοδα μετακίνησης που θα επιβαρυνθούν όσοι επιλέξουν τον δρόμο της εσωτερικής μετανάστευσης.

Επίσης η ΜΙΣΚΟ –Barilla δίνει μια τελευταία ευκαιρία σε όσους το ξανασκέφτηκαν και θέλουν να αποχωρήσουν από την εταιρεία. Απενεργοποιεί τα κίνητρα για την εθελούσια αποχώρηση που ίσχυαν πριν από μερικούς μήνες, παρέχοντας ενισχυμένες αποζημιώσεις, μόνο που θα πρέπει να απαντήσουν εντός των ημερών.

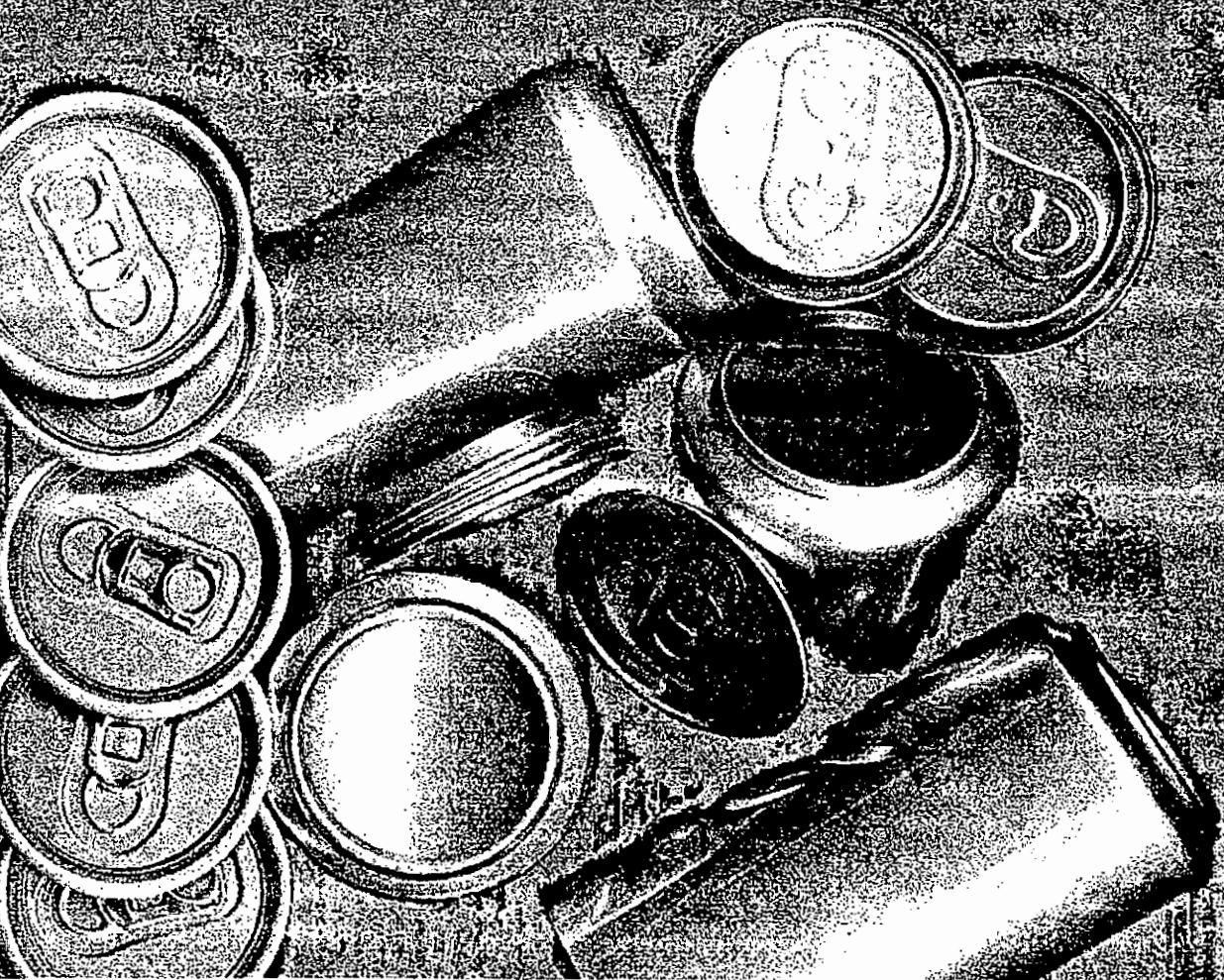
Μετά τις τελευταίες εξελίξεις δεν αποκλείεται από τους 43 εναπομείναντες εργαζόμενους (οι δυο συνταξιοδοτούνται), να ακολουθήσουν τον Ακάκιο στην Θήβα μόνον εκείνοι που έχουν πραγματική ανάγκη για εργασία και φοβούνται μήπως δεν καταφέρουν να βρουν άλλη δουλειά στην Πάτρα.

HC

Hellas Con

A Crown Cork & Seal Company

Visitor's Guide

ΕΡΕΥΝΑ ΣΤΗΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΑΛΟΥΚΑΝΚΟ

1. Εισαγωγή

Η ΑΛΟΥΚΑΝΚΟ Α.Ε. ιδρύθηκε το 1981. Τα ιδρυτικά στελέχη της ήταν πέντε και αρχικά οι δυνατότητες παραγωγής ήταν μικρές, αφού τόσο ο αριθμός των υπαλλήλων, όσο και ο αυτοματισμός της παραγωγής ήταν περιορισμένα. Το αντικείμενο παραγωγής ήταν τσίγκινα κουτιά αναψυκτικών.

Το εργατικό δυναμικό της επιχείρησης στην περίοδο ίδρυσής της ήταν μόλις τριάντα υπάλληλοι και υπήρχε μόνο μια σειρά παραγωγής, με μη εξελιγμένης τεχνολογίας μοντέλα μηχανών. Η παραγωγή στα πρώτα χρόνια ζωής της επιχείρησης ήταν μόλις 200.000 κουτιά ετησίως.

Σταδιακά, μέσα στο χρόνο, η εταιρεία πραγματοποίησε επενδύσεις τόσο στον εξοπλισμό, όσο και στις εγκαταστάσεις της. Η αύξηση αυτή του μεγέθους της επιχείρησης οδήγησε στην αύξηση της παραγωγής και στην επιτακτική ανάγκη πρόσληψης νέων υπαλλήλων, και οδηγεί στην επάνδρωση και των υπολοίπων τομέων της επιχείρησης, εκτός του τομέα παραγωγής.

Σήμερα, η ΑΛΟΥΚΑΝΚΟ Α.Ε. είναι μια υγιής επιχείρηση που το ύψος της παραγωγής ανέρχεται στα εξακόσια εκατομμύρια (600.000.000) τσίγκινα κουτιά αναψυκτικών ετησίως και απασχολεί εκατόν δώδεκα άτομα, αριθμός μικρός για το μέγεθος της παραγωγής, αλλά επαρκής λόγω του μεγάλου ποσοστού αυτοματισμού της παραγωγής.

Οι εκατόν δώδεκα συνολικά εργαζόμενοι της επιχείρησης κατανέμονται τόσο στο χώρο παραγωγής, όσο και στους λοιπούς τομείς εργασίας ως υπάλληλοι γραφείου. Ο μέσος όρος των ηλικιών των εργαζομένων είναι τριάντα οκτώ (38) ετών, αφού οι ηλικίες κυμαίνονται από είκοσι τεσσάρων (24) ετών έως πενήντα έξη (56) ετών. Οι ειδικότητες του προσωπικού είναι χειριστές μηχανημάτων κλάρκ, συντηρητές, α-

ποθηκάριοι, ηλεκτρολόγοι και προσωπικό γραφείου. Ευνόητο είναι ότι οι εργαζόμενοι που διατρέχουν τον μεγαλύτερο κίνδυνο επαγγελματικών ατυχημάτων είναι οι χειριστές μηχανών, καθώς και οι χειριστές κλάρκ.

Η καλή πορεία και εξέλιξη της επιχείρησης, επισφραγίζεται από την πρόσφατη εξαγορά της από την Hellas Cαη, μια από τις αρτιότερες και εξελίσσημες επιχειρήσεις παραγωγής τσίγκινων κουτιών αναψυκτικών, με μονάδες παραγωγής σ'όλο τον κόσμο.

Τέλος, για να προσδιορίσουμε το μέγεθος της επιχείρησης ΑΛΟΥΚΑΝΚΟ Α.Ε. αναφέρουμε το γεγονός ότι πελάτες της είναι μεγάλες επιχειρήσεις όπως η Coca cola, η Pepsi cola, η Heineken, η Amstel και άλλες τοπικές επιχειρήσεις παραγωγής αναψυκτικών και άλλων προϊόντων που η συσκευασία τους είναι σχετική με το προϊόν παραγωγής της ΑΛΟΥΚΑΝΚΟ.

Η ΑΛΟΥΚΑΝΚΟ Α.Ε. διατηρεί τις εγκαταστάσεις της στην Βιομηχανική Ζώνη Πατρών.

ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ

- 1) Πότε ιδρύθηκε η επιχείρηση και ποια είναι η εξέλιξή της μέσα στο χρόνο;
- 2) Ποιος ο αριθμός των υπαλλήλων που απασχολεί η επιχείρηση; Ποιο το φάσμα των ηλικιών των εργαζομένων;
- 3) Ποιες είναι οι επιμέρους ειδικότητες των εργαζομένων και ποιες από αυτές διατρέχουν τον μεγαλύτερο κίνδυνο επαγγελματικών ατυχημάτων ή ασθενειών;
- 4) Ε.Υ.Α.Ε.: Λειτουργεί στην επιχείρηση Ε.Υ.Α.Ε.; Πότε συστάθηκε; Ποιες διαδικασίες ακολούθησαν; Ποιος ο αριθμός των μελών της; Ποιες είναι οι αρμοδιότητες και τα καθήκοντά της; Ποιες είναι οι πιο χαρακτηριστικές περιπτώσεις δράσης της;
- 5) ΤΕΧΝΙΚΟΣ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ: Απασχολείτε στην επιχείρηση τεχνικό ασφαλείας; Ποια είναι τα προσόντα του; Με ποιες διαδικασίες πραγματοποιήθηκε η πρόσληψή του; Ποια τα καθήκοντα και οι αρμοδιότητές του; Είναι εφικτή η συνεργασία του με την διοίκηση της επιχείρησης, με τους εργαζόμενους και με την Ε.Υ.Α.Ε.; Ποια τα χαρακτηριστικότερα περιστατικά που συνέβαλλε ο τεχνικός ασφαλείας;
- 6) ΓΙΑΤΡΟΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ: Απασχολείτε στην επιχείρηση Γιατρό Εργασίας; Ποια είναι τα προσόντα του και τι είδους πτυχίο κατέχει; Ποια είναι τα καθήκοντά του και οι αρμοδιότητές του; Είναι εφικτή η συνεργασία του με την διοίκηση της επιχείρησης, τους εργαζόμενους, τον τεχνικό ασφαλείας και την Ε.Υ.Α.Ε.; Ποια τα περιστατικά εκείνα που η συμβολή του διαδραμάτισε καθοριστικό ρόλο;
- 7) Πως επιτυγχάνεται η επιμόρφωση του τεχνικού ασφαλείας, του γιατρού εργασίας, των εργαζομένων και των μελών της Ε.Υ.Α.Ε.;

2. Επιτροπή Υγιεινής και Ασφάλειας εργαζομένων

Το 1988, επτά χρόνια μετά την ίδρυση της επιχείρησης ΑΛΟΥΚΑΝΚΟ Α.Ε. και κατόπιν πρωτοβουλίας των εργαζομένων, σε συνεργασία με το διοικητικό συμβούλιο της επιχείρησης, αποφασίστηκε η διενέργεια των απαραίτητων πράξεων προκειμένου να ακολουθήσει η σύσταση της πρώτης επιτροπής υγιεινής και ασφάλειας των εργαζομένων, σύμφωνα με το δικαίωμα, που η νομοθεσία εκχωρεί στους εργαζόμενους.

Έτσι, τον Σεπτέμβριο του 1988, συγκαλείται η πρώτη γενική συνέλευση των εργαζομένων, με σκοπό την σύσταση της Ε.Υ.Α.Ε. Η συμμετοχή των εργαζομένων ανήλθε στο 88% των εργαζομένων, ποσοστό που φανερώνει το ενδιαφέρον των υπαλλήλων προκειμένου να βελτιωθούν οι συνθήκες εργασίας και να διασφαλιστεί όσον το δυνατόν περισσότερο η προστασία της υγείας τους. Από την συνέλευση αυτή προκύπτει η πρώτη Ε.Υ.Α.Ε. της επιχείρησης, που αποτελείται από 2 μέλη, τα οποία ήταν εργαζόμενοι της επιχείρησης.

Από το 1988 και έπειτα, σύμφωνα με τον νόμο κάθε δυο χρόνια συγκαλείται γενική συνέλευση και διενεργούνται εκλογές, προκειμένου να ανανεωθεί η θητεία της ήδη υπάρχουσας Ε.Υ.Α.Ε. ή την εκλογή νέων μελών.

Η αύξηση του αριθμού των μελών της Ε.Υ.Α.Ε. από δυο (2) σε τρεις (3), ήταν αποτέλεσμα της αύξησης του αριθμού των εργαζομένων της επιχείρησης, που κυμαινόταν πάνω από τους εκατό (100). Από το 1992 και μετά λειτουργεί τριμελής Ε.Υ.Α.Ε. και η μη αλλαγή των μελών της από την χρονολογία αυτή φανερώνει την αξία του έργου της και την ικανοποίηση των υπαλλήλων της ΑΛΟΥΚΑΝΚΟ από τα μέλη της Ε.Υ.Α.Ε.

Η πρώτη επιτροπή υγιεινής και ασφάλειας των εργαζομένων πραγματοποίησε μελέτη σχετική με την υγιεινή και την ασφάλεια των εργα-

ζομένων, καθώς επίσης και την τήρηση των μέτρων ασφαλείας, όπως π.χ. την χρήση ωτασπίδων, από τους ίδιους τους υπαλλήλους.

Στο πέρασμα των χρόνων η Ε.Υ.Α.Ε. συνέβαλλε καθοριστικά στην βελτίωση των συνθηκών εργασίας, αφού κατόπιν έρευνας και συγκέντρωσης απόψεων και παραπόνων των υπαλλήλων, κατέληξε σε χρήσιμα συμπεράσματα και σε συνεργασία με την ηγεσία της επιχείρησης εγκρίθηκαν κονδύλια τόσο για την βελτίωση του εξοπλισμού ασφαλείας, όσο και για την οργάνωση επιμορφωτικών σεμιναρίων για τους εργαζόμενους.

Τέλος και τα ίδια τα μέλη της Ε.Υ.Α.Ε. παρακολουθούν επιμορφωτικά σεμινάρια που διοργανώνονται από διάφορους φορείς, έτσι ώστε να έχουν πλήρη άποψη για το θέμα της υγιεινής και της ασφάλειας στον χώρο εργασίας και κατά κύριο λόγο στο χώρο της παραγωγικής διαδικασίας, όπου και παρατηρείται αυξημένο ποσοστό πιθανοτήτων πραγματοποίησης επαγγελματικών ασθενειών ή εργατικών ατυχημάτων.

3. Τεχνικός Ασφαλείας

Σύμφωνα με τις διατάξεις του Νόμου για την Υγιεινή και την Ασφάλεια των εργαζομένων στον χώρο εργασίας, η διοίκηση της ΑΛΟΥΚΑΝΚΟ Α.Ε. προχώρησε από την ίδρυσή της στην πρόσληψη και απασχόληση του τεχνικού ασφαλείας.

Ο πρώτος τεχνικός ασφαλείας απασχολήθηκε για τέσσερα χρόνια από το 1981 έως το 1984 και ήταν πτυχιούχος της Σχολής Μηχανολόγων Μηχανικών του Πανεπιστημίου Αθηνών. Η συνεργασία της επιχείρησης με τον συγκεκριμένο εργαζόμενο ως τεχνικό ασφαλείας άτομο, έληξε άδοξα αφού τα δυο τελευταία χρόνια απασχόλησής του δεν επέδειξε τον απαιτούμενο ζήλο και ενδιαφέρον για τον ρόλο του, επιδεικνύοντας σχετική αδιαφορία για τις αρμοδιότητες και δεν παρείχε κα-

μία συμβουλή και πρόταση για την βελτίωση των συνθηκών εργασίας στην επιχείρηση.

Ως τεχνικός ασφαλείας, καταλαμβάνοντας την θέση του προηγούμενου, απασχολήθηκε ο προϊστάμενος παραγωγής από το 1984 έως και σήμερα.

Ο τεχνικός ασφαλείας, λοιπόν, που ασχολείται σήμερα στην επιχείρηση ΑΛΟΥΚΑΝΚΟ Α.Ε. κατέχει πτυχίο του τμήματος Ηλεκτρολόγων Μηχανικών του Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης και υπάγεται απ'ευθείας στην κεντρική διοίκηση της επιχείρησης.

Σύμφωνα με τις αρμοδιότητες που προσδίδει ο νόμος στον τεχνικό ασφαλείας αυτός διενεργεί τακτικά ελέγχους στον τεχνικό εξοπλισμό και στην καταλληλότητά του, στην εφαρμογή νέων μεθόδων παραγωγής και προτείνει, εγγράφως σε βιβλίο που σελιδομετρείται και υπογράφεται από την επιθεώρηση εργασίας, λύσεις σε υπάρχοντα προβλήματα ασφάλειας, νέα μέσα και εξοπλισμό ο οποίος διασφαλίζει την υγεία και την ασφάλεια των εργαζομένων, καθώς επίσης συμβάλλει στην διοργάνωση σεμιναρίων και εκπαιδευτικών προγραμμάτων και συμμετέχει και ο ίδιος σε τέτοιου είδους προγράμματα.

Ο τεχνικός ασφαλείας ελέγχει σε καθημερινή βάση την ασφάλεια των εγκαταστάσεων και των τεχνικών μέσων πριν από την λειτουργία τους με σκοπό την πρόληψη των ατυχημάτων από μηχανικές βλάβες.

Επίσης, σε συνεργασία με την διοίκηση της επιχείρησης ερευνά την ασφάλεια κάθε νέου μέσου και τεχνικού εξοπλισμού, καθώς και νέων μεθόδων παραγωγής που πρόκειται να εφαρμόσει η διοίκηση και κατόπιν προτάσεως επιλέγεται κάθε φορά το ασφαλέστερο μέσο παραγωγής.

Επιπρόσθετα, ο τεχνικός ασφαλείας επιβλέπει διαρκώς την εφαρμογή των κανόνων υγιεινής και ασφάλειας των εργαζομένων, όχι μόνο από την πλευρά της ηγεσίας αλλά και από τους ίδιους τους εργαζόμενους. Έτσι, απευθύνει και στις δυο πλευρές παρατηρήσεις σχετικά με την συμμόρφωσή τους σε συνάρτηση των κανόνων υγιεινής και ασφάλειας.

Παρατηρείται δε, έντονη δράση του τεχνικού ασφαλείας προς τον τομέα διαρκούς ενημέρωσης του ιδίου με αποτέλεσμα την πρόταση ορθότερων και τεκμηριωμένων απόψεων για την λύση προβλημάτων και την διαρκή βελτίωση των συνθηκών εργασίας, με αποτέλεσμα την ασφάλεια των εργαζομένων.

Το γεγονός της ιδιαίτερης δραστηριοποίησης του τεχνικού ασφαλείας της ΑΛΟΥΚΑΝΚΟ Α.Ε. αποτελεί, τέλος η συμμετοχή του σε επιμορφωτικά σεμινάρια, για την βελτίωση της άσκησης των καθηκόντων του.

4. Ιατρός Εργασίας

Η διοίκηση της ΑΛΟΥΚΑΝΚΟ Α.Ε. αποφάσισε από την ίδρυσή της, την πρόσληψη γιατρού εργασίας, για την παροχή πρώτων βοηθειών σε περίπτωση ατυχημάτων, καθώς επίσης και με σκοπό την διενέργεια απαραίτητων προληπτικών εξετάσεων των εργαζομένων.

Ο πρώτος γιατρός εργασίας, που ακολούθησε στην επιχείρηση, ήταν πτυχιούχος της Ιατρικής σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών και απασχολήθηκε στην θέση αυτή για δεκαεφτά χρόνια, από το 1981 έως το 1998. Η αποχώρησή του πραγματοποιήθηκε λόγω συνταξιοδότησής του. Η ειδικότητα που κατείχε ήταν παθολόγος.

Αξίζει να αναφερθεί ότι στο διάστημα της απασχόλησής του, Παρουσίασε ένα αξιόλογο έργο. Οργάνωσε μηνιαίες εξετάσεις των εργαζομένων, ώστε να διαπιστωθούν έγκαιρα πιθανές επαγγελματικές ασθένειες στα αρχικά στάδιά τους και κατ'επέκταση οδήγησε στην θωράκιση της υγείας των εργαζομένων κατά την διάρκεια άσκησης της εργασίας τους. Δεν είναι τυχαίο το γεγονός, ότι κατά το διάστημα της θητείας του δεν παρουσιάστηκαν σοβαρά προβλήματα υγείας των εργαζομένων. Χαρακτηριστικό γεγονός είναι ότι διέγνωσε έγκαιρα και σε αρχικό στάδιο την κώφωση δυο υπαλλήλων, που απασχολούνται στην παραγωγική διαδικασία, όπου ο θόρυβος είναι μεγάλος. Πρότεινε δε την απομάκρυνσή τους από τον τομέα αυτό και την χρησιμοποίησή

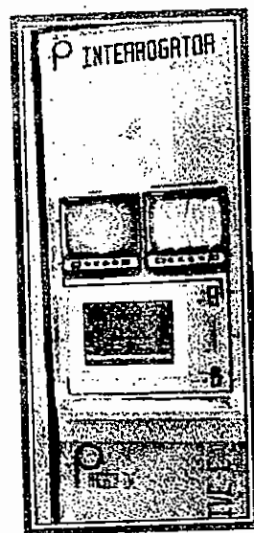
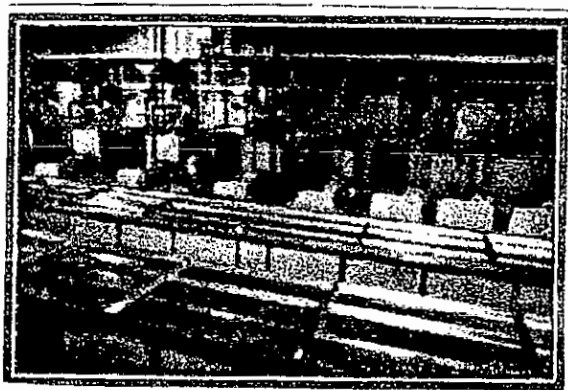
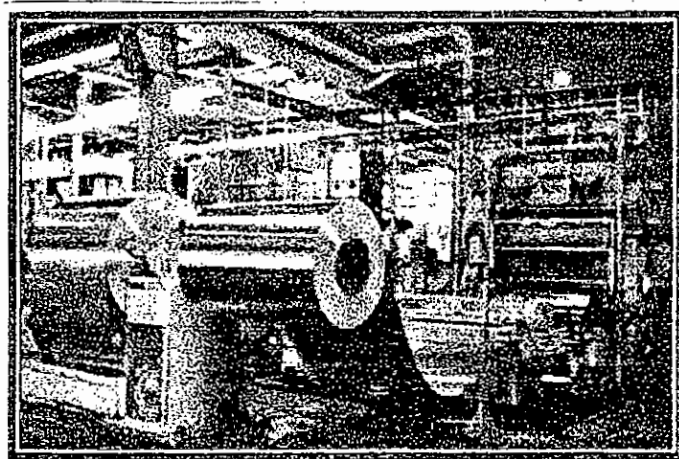
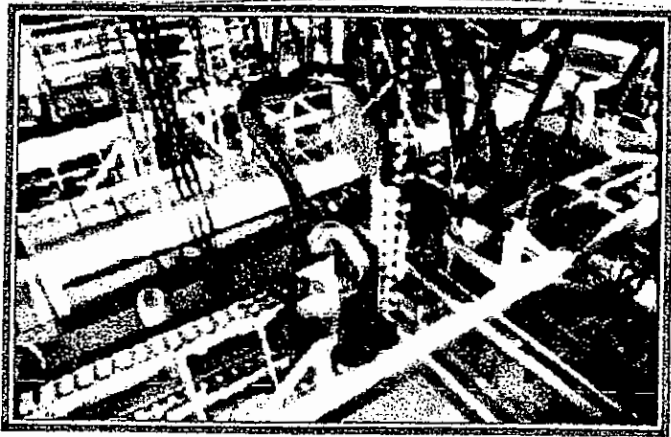
τους σε κάποιο άλλο τομέα. Κατόπιν συνεννόησης με την Ε.Υ.Α.Ε., τον τεχνικό ασφαλείας και την διοίκηση της ΑΛΟΥΚΑΝΚΟ αποφασίστηκε η μετάθεσή τους στις αποθήκες της επιχείρησης. Το γεγονός αυτό συνέβη το 1982 και από τότε και στο εξής καθιερώθηκε η χρήση ωτασπίδων από τους υπαλλήλους στον τομέα παραγωγής και μάλιστα είναι υποχρεωτική.

Από το 1998 και μετά την αποχώρηση του πρώτου γιατρού εργασίας, η ΑΛΟΥΚΑΝΚΟ προχώρησε στην πρόσληψη νέου γιατρού εργασίας.

Ο νέος γιατρός εργασίας κατέχει πτυχίο της Ιατρικής σχολής του Πανεπιστημίου Πατρών. Απασχολείται στην επιχείρηση κάθε Δευτέρα και Πέμπτη, δηλαδή δεν είναι μόνιμος. Η ειδικότητά του είναι αυτή του παθολόγου.

Πραγματικότητα, όμως, αποτελεί το γεγονός ότι αυτός ο γιατρός εργασίας παρουσιάζεται αδιάφορος σε σχέση με την εκτέλεση των καθηκόντων του. Δεν εκτελεί έλεγχο τακτικό στην υγεία των εργαζομένων και δεν διενεργεί καμία έρευνα και κανενός είδους ενημέρωση των υπαλλήλων. Χαρακτηριστικό παράδειγμα της αδιαφορίας του αποτελεί το γεγονός του τραυματισμού στο πόδι ενός εργαζόμενου, ημέρα Πέμπτη, του μήνα Αύγουστο του 1999, ημέρα υπηρεσίας του στην επιχείρηση. Ο γιατρός δεν παρουσιάστηκε, με αποτέλεσμα να μην παρασχεθούν οι πρώτες βοήθειες στον εργαζόμενο και να μεταφερθεί στο Πανεπιστημιακό Νοσοκομείο του Ρίου για την παράσχεση των πρώτων βοηθειών και την απαιτούμενη ιατρική διάγνωση. Το γεγονός αυτό οδήγησε την ηγεσία της ΑΛΟΥΚΑΝΚΟ στην έντονη σκέψη αντικατάστασης του σημερινού γιατρού ασφαλείας και κατ'επέκταση στην πιθανή υλοποίηση της σκέψης αυτής.

Ενθαρρυντικό είναι το γεγονός ότι η επιχείρηση διατηρεί τράπεζα αίματος στο Πανεπιστημιακό Νοσοκομείο του Ρίου σε περίπτωση ανάγκης αίματος για τους υπαλλήλους της.

Τέλος, ύπαρξη σοβαρών ατυχημάτων απουσιάζει κυρίως λόγω της αυτοματοποίησης της παραγωγής.

5. Συμπεράσματα

Η επίσκεψή μας στην επιχείρηση ΑΛΟΥΚΑΝΚΟ Α.Ε. πραγματοποιήθηκε στις 26 Νοεμβρίου 1999, κατόπιν τηλεφωνικής επικοινωνίας με τον κ. Μπακιριτζή Εμμανουήλ κατά την οποία ορίστηκε και η ημερομηνία ραντεβού. Η υποδοχή έγινε από τον ίδιο στην πύλη της εταιρείας και ακολούθησε εκτεταμένη συζήτηση για το επικείμενο θέμα και τέλος ξενάγηση στο χώρο της παραγωγικής διαδικασίας. Η συνομιλία πραγματοποιήθηκε στο γραφείο του κ. Μπακιριτζή. Αξίζει να αναφέρουμε ότι ο κ. Μπακιριτζής ήταν από τα πλέον αρμόδια πρόσωπα ασφαλείας της επιχείρησης, καθώς επίσης και προϊστάμενος παραγωγής. Άρα έχει πλήρη εικόνα και άποψη για τα προβλήματα και την ασφάλεια και υγιεινή των εργαζομένων, όπως και για την εφαρμογή των κανόνων υγιεινής και ασφάλειας των εργαζομένων κατά την διεκπεραίωση της εργασίας. Έτσι, η άποψη, που σχηματίσαμε για το θέμα μας στην ΑΛΟΥΚΑΝΚΟ Α.Ε., δηλαδή για την εφαρμογή των κανόνων υγιεινής και ασφάλειας, αποτελεί απόρροια της συλλογής, μελέτης και επεξεργασίας των πληροφοριών και στοιχείων, που μας εκχώρησε ο κ. Μπακιριτζής. Οφείλουμε να αναφέρουμε ότι λόγω της εξαγοράς της επιχείρησης από την Hellas Caη, το μεταβατικό στάδιο που διανύει η επιχείρηση και την μη καθορισμένη και σαφή πολιτική της νέας διοίκησης ο κ. Μπακιριτζής ήταν επιφυλακτικός σε σχέση με τα στατιστικά στοιχεία και τα ονόματα των συναδέλφων. Η αναφορά στο δικό του όνομα ήταν επιθυμία του ίδιου.

Μετά από όλα τα παραπάνω εισαγωγικά στοιχεία και την πρώτη μας οπτική επαφή με το επιχειρησιακό περιβάλλον της ΑΛΟΥΚΑΝΚΟ και με τον κ. Μπακιριτζή μπορούμε να προχωρήσουμε στα επιμέρους συμπεράσματα τα οποία σχετίζονται με τα μέτρα ασφαλείας και υγιει-

νής με την δραστηριοποίηση και το ενδιαφέρον προς την κατεύθυνση αυτή τόσο της ηγεσίας, όσο και των εργαζομένων και των φορέων εκκείνων, που το έργο τους σχετίζεται με την υγιεινή και την ασφάλεια, δηλαδή της επιτροπής υγιεινής και ασφάλειας της εργασίας, τον τεχνικό ασφαλείας και τον γιατρό εργασίας.

Αναλυτικά, αναφέρουμε ότι από την ίδρυση της επιχείρησης, τα πρόσωπα, που πέρασαν από την διοίκηση της επιχείρησης, επέδειξαν αξιόλογο ενδιαφέρον για την ασφάλεια των υπαλλήλων, την τήρηση της σχετικής νομοθεσίας και κατέβαλαν αξιόλογες προσπάθειες για την επίτευξη της μέγιστης ασφάλειας των εργαζομένων. Αξίζει να αναφερθεί ότι η πρώτη διοίκηση της ΑΛΟΥΚΑΝΚΟ ήταν αυτή που ενημέρωσε τους εργαζόμενους σχετικά με τα θέματα υγιεινής και ασφάλειας και παρακίνησε αυτούς για την σύγκλιση της πρώτης γενικής συνέλευσης και της εκλογής της πρώτης Ε.Υ.Α.Ε. Επίσης, από την ίδρυση της ΑΛΟΥΚΑΝΚΟ απασχολείται στην επιχείρηση τόσο γιατρός εργασίας όσο και τεχνικός ασφαλείας. Ως εξοπλισμό ασφαλείας η διοίκηση της επιχείρησης καθιέρωσε το κράνος και τις ωτασπίδες, λόγω του υπερβολικού θορύβου ο οποίος προέρχεται από την λειτουργία των μηχανών στο χώρο της παραγωγικής διαδικασίας. Η διοίκηση της επιχείρησης φανερώνει το ενδιαφέρον της ακόμη και σήμερα για την υγιεινή και ασφάλεια των εργαζομένων και γι' αυτό το λόγο ασκεί έντονο έλεγχο στον τεχνικό ασφαλείας και στον γιατρό εργασίας. Δεν είναι τυχαίο το γεγονός της ύπαρξης έντονης σκέψης και προσανατολισμού προς την αντικατάσταση του γιατρού εργασίας, αφού όπως προαναφέρθηκε σε προηγούμενη παράγραφο, ο συγκεκριμένος γιατρός εργασίας παρουσιάζεται αδιάφορος προς τα καθήκοντά του. Τέλος, η διοίκηση της επιχείρησης διοργανώνει ετήσια σεμινάρια για την επιμόρφωση των υπαλλήλων της. Αξίζει να αναφερθεί ότι αυτό τον μήνα (Νοέμβριος 1999) εφαρμόζεται από την νέα διοίκηση το πρόγραμμα STOP της γαλλικής εταιρείας DUPONT. Το πρόγραμμα αυτό αφορά την υγιεινή και την ασφάλεια των εργαζομένων και θεωρείται το πιο εξελιγμένο και έγκυρο πρόγραμμα

σήμερα. Η DUPONT δε είναι η επιχείρηση με το μικρότερο ποσοστό εργατικών ατυχημάτων, το οποίο είναι σχεδόν μηδενικό. Δυστυχώς δεν μας εκχωρήθηκαν περισσότερα στοιχεία για το πρόγραμμα STOP και την διαδικασία εφαρμογής του.

Εκτός όμως από την δραστηριοποίηση της επιχείρησης στον τομέα της υγιεινής και της ασφάλειας των εργαζομένων, η επιτυχία στο θέμα αυτό, δεν θα ήταν δυνατή δίχως την συνεργασία, την ευαισθητοποίηση και την δραστηριοποίηση των ίδιων των εργαζομένων. Στο κάλεσμα της διοίκησης για ενημέρωση, οι εργαζόμενοι ανταποκρίθηκαν στην ολομέλειά τους. Αυτό είχε σαν αποτέλεσμα την παροχή στην διοίκηση των απαραίτητων πληροφοριών για τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν κατά την διάρκεια της εργασίας τους, καθώς και για τους κινδύνους και τους τρόπους, που πρότειναν οι ίδιοι οι εργαζόμενοι για την αντιμετώπισή τους. Η δραστηριότητα των εργαζομένων είναι φανερή και έντονη και σήμερα αφού η πλειοψηφία αυτών συμμετέχουν στις συνελεύσεις, στα επιμορφωτικά σεμινάρια και συνεργάζονται τόσο με την διοίκηση, όσο και με την επιτροπή υγιεινής και ασφάλειας και τον τεχνικό ασφαλείας. Δεν διστάζουν να προσφύγουν στους αρμόδιους (Ε.Υ.Α.Ε. και τεχνικό ασφαλείας) για την επίλυση προβλημάτων ή απορροιών τους, καθώς και για την πρόταση μέσων προστασίας ή για την αναφορά παραπόνων τους και διαπιστώσεών τους.

Η επιτροπή υγιεινής και ασφάλειας της εργασίας είναι άλλη μια απόδειξη της καλής συνεργασίας μεταξύ της ΑΛΟΥΚΑΝΚΟ και των εργαζομένων για την βελτίωση της υγιεινής και ασφάλειας καθώς επίσης και για την εφαρμογή των νόμων που ισχύουν. Η Ε.Υ.Α.Ε. σε συνεργασία ή όχι με την διοίκηση της επιχείρησης οργανώνει σεμινάρια με σκοπό την επιμόρφωση και εκπαίδευση των εργαζομένων, η οποία αποβλέπει στην σφαιρικότερη γνώση του θέματος. Πρόσφατα τα μέλη της Ε.Υ.Α.Ε. παρακολούθησαν επιμορφωτικά σεμινάρια για την ασφαλεία των εργαζομένων στο χώρο παραγωγής. Μετά την λήξη του σεμιναρίου και σε εφαρμογή αυτών που έμαθαν, ήρθαν σε επ'αφή με την

διοίκηση και πρότειναν την εφαρμογή της μάσκας προσώπου για τους εργαζόμενους στα μηχανήματα βαφής των κουτιών. Η διοίκηση κατόπιν μελέτης ενέκρινε την δαπάνη και το μέτρο εφαρμόζεται εδώ και τρεις μήνες. Επιπρόσθετα, τον Ιούνιο του 1998 η Ε.Υ.Α.Ε. πρότεινε και η διοίκηση αποδέχτηκε, την οργάνωση διήμερου σεμιναρίου από την ΠΥΡΟΣΒΕΣΤΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ με θέμα την αντίδραση σε περίπτωση πυρκαϊάς, καθώς επίσης και τα υλικά κατάσβεσης και τον τρόπο χρήσης αυτών για μια πρώτη αντίδραση.

Τέλος, αξίζει να αναφερθεί ότι τα μέλη της Ε.Υ.Α.Ε. καταρτίζουν δυο φορές το χρόνο ερωτηματολόγιο τα οποία απαντώνται απ'όλους τους εργαζόμενους και σχετίζονται με τα προβλήματα που αυτοί αντιμετωπίζουν και τις πιθανές λύσεις που αυτοί θα πρότειναν. Έπειτα, και κατόπιν συλλογής και μελέτης των στοιχείων, η Ε.Υ.Α.Ε. μπορεί να προτείνει στην διοίκηση νέα και επαυξημένα μέτρα υγιεινής και ασφαλείας.

Ο τεχνικός ασφαλείας, που ήταν και ο εκπρόσωπος της επιχείρησης, ο οποίος ανέλαβε την ενημέρωσή μας καθώς και την ξενάγησή μας, είναι ο κ. Μπακιριτζής, όπως έχει αναφερθεί και προηγούμενα. Πρόκειται για ένα δραστήριο άτομο με ενδιαφέρον όχι μόνο ως προς την εργασία του ως προϊστάμενος του τμήματος παραγωγής αλλά και ως τεχνικός ασφαλείας. Μέσα στην άσκηση των καθηκόντων του έχει καθιερώσει εβδομαδιαία συνάντηση με όλους τους εργαζόμενους ώστε να συζητήσουν για θέματα υγιεινής και ασφάλειας. Κατόπιν απευθύνεται τόσο προς την Ε.Υ.Α.Ε. όσο και προς την διοίκηση της ΑΛΟΥΚΑΝΚΟ, ώστε να τους ενημερώσει για την άποψη των εργαζομένων. Επιπλέον, στις δραστηριότητές του έχει ορίσει καθημερινό έλεγχο των μηχανών, έτσι ώστε να αποφεύγονται τα ατυχήματα. Ο κ. Μπακιριτζής, ως τεχνικός ασφαλείας παρουσιάζει έντονο ενδιαφέρον ως προς τα καθήκοντά του και μάλιστα είναι ένας από τους κύριους υποστηρικτές της εφαρμογής των κανόνων υγιεινής και ασφάλειας στην επιχείρηση και το γεγονός αυτό μαρτυρά και το μακροχρόνιο έργο του στην θέση αυτή.

Το μόνο ίσως μελανό σημείο στην επιχείρηση και ερευνώντας το θέμα υγιεινής και ασφάλειας των εργαζομένων στην επιχείρηση ΑΛΟΥΚΑΝΚΟ είναι ο γιατρός εργασίας. Ο σημερινός γιατρός εργασίας, το όνομά του ζητήθηκε να μην αναφερθεί, παρουσιάζεται εντελώς αδιάφορος ως προς το ρόλο του. Μάλλον ενδιαφέρεται μόνο για τον μισθό. Το πρόβλημα όμως αυτό είναι προσωρινό αφού η διοίκηση κατόπιν συνεννοήσεως τόσο με την Ε.Υ.Α.Ε. όσο και με τον τεχνικό ασφαλείας είναι πιθανόν να προβεί σε αντικατάστασή του.

Ο κ. Μπακιριτζής, τέλος, μας ξενάγησε στον χώρο της παραγωγικής διαδικασίας. Φυσικά, ως καλός τεχνικός ασφαλείας μας παρείχε τόσο ωτασπίδες και κράνος, όσο και μάσκα προσώπου. Κατά την ξενάγησή μας ήταν εύκολο να διαπιστώσουμε ότι ο κίνδυνος εργατικών ατυχημάτων ή επαγγελματικών ασθενειών ήταν σχεδόν μηδενικός λόγω της αυτοματοποίησης της παραγωγής, αφού όλοι σχεδόν οι υπάλληλοι ήταν χειριστές μηχανών και δεν μετείχαν άμεσα στην παραγωγική διαδικασία.

Ως τελικό συμπέρασμα μπορούμε να αναφέρουμε με βεβαιότητα ότι επιχείρηση, εργαζόμενοι και φορείς ενδιαφέρονται άμεσα και ορατά για την εφαρμογή των κανόνων υγιεινής και ασφάλειας. Το γεγονός της ύπαρξης ενός μόνο ατυχήματος εργαζόμενου που τραυματίστηκε ελαφρά στο πόδι τα τελευταία πέντε χρόνια, μαρτυρά την καλή εφαρμογή του νόμου. Επιπρόσθετα είναι φανερή η δεκτικότητα της διοίκησης για συνεργασία με την Ε.Υ.Α.Ε. και τον τεχνικό ασφαλείας. Μάλιστα, η νέα διοίκηση υπό την επίβλεψη της νέας ιδιοκτήτριας εταιρείας Hellas Cam, διαθέτει ακόμα περισσότερα κονδύλια για την υγιεινή και ασφαλεία στον χώρο εργασίας.

Ευνόητο από όλα τα προαναφερόμενα είναι το γεγονός ότι η ΑΛΟΥΚΑΝΚΟ είναι μια επιχείρηση με μηδενικό σχεδόν ποσοστό ατυχημάτων αποκλειστικά και μόνο λόγω της καλής συνεργασίας στους κόλπους της προς το θέμα υγιεινής και ασφάλειας.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

ΠΙΝΑΚΑΣ 1(α)

Εργατικά ατυχήματα κατά κλάδο οικονομικής δραστηριότητας

ΕΤΟΣ 1990 – 1993

ΚΛΑΔΟΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ	1990	1991	1992	1993
Γεωργία	25	21	8	5
Κτηνοτροφία	90	109	95	69
Δασοπονία και εκμετάλλευση δασών	402	192	193	88
Θήρα	0	0	0	0
Αλιεία	27	47	24	34
Ορυχεία άνθρακος	5	2	3	3
Μεταλλεία	447	284	383	294
Υδρογονάνθρακες και γηγενή καύσιμα	0	12	16	7
Λατομεία	210	130	182	113
Λοιπά μεταλλεία και λατομεία	0	0	5	17
Αλικές	2	0	0	0
Βιομηχανίες ειδών διατροφής εκτός ποτών	1415	1470	1639	1482
Βιομηχανία ποτών	253	206	251	255
Καπνοβιομηχανία	165	183	219	226
Υφαντικές βιομηχανίες	1507	1368	1135	1051
Βιομηχανία ειδών υποδήσεως, ενδυμασίας και διαφ. εισ. εξ. υφασμάτων	670	612	730	694
Βιομηχανία ξύλου και φελλού εκτός επιπλαστ.	374	450	623	561
Βιομηχανία επίπλων και ειδών επιπλώσεως	1216	1029	615	502
Βιομηχανία χάρτου	435	408	368	380
Εκτυπωτικές εκδόσεις και συναφείς δραστηριότητες	165	128	211	186
Βιομηχανία δέρματος και γουναρικών εκτός των ειδών υπόδησης και ενδυμασίας	174	176	95	64
Βιομηχανία προϊόντων εξ ελαστικού και πλαστικής ύλης	589	531	567	605
Χημικές βιομηχανίες	465	420	392	375
Βιομηχανία παραγωγών πειρελαίου και άνθρακα	123	197	240	257
Βιομηχανία προϊόντων εκ μη μεταλλικών ορυκτών, εκτός των παραγώγων πειρελαίου και άνθρακα	1458	1299	1227	1100
Βασικές μεταλλουργικές βιομηχανίες	799	699	652	544
Κατασκευή τελικών προϊόντων εκ μετάλλου, εκτός μηχανών και μεταφορικών οχημάτων	1311	1140	1201	1076
Κατασκευή μηχανών και συσκευών, εκτός των ηλεκτρικών και μέσων μεταφοράς	510	512	512	412
Κατασκευή ηλεκτρικών μηχανών, συσκευών και λοιπών ειδών	575	600	604	505
Κατασκευή μεταφορικών μέσων	1509	1147	1087	1022
Λοιπές βιομηχανίες	95	95	82	61

ΠΙΝΑΚΑΣ 1(β)

Εργατικά ατυχήματα κατά κλάδο οικονομικής δραστηριότητας

ΕΤΟΣ 1990 – 1993

ΚΛΑΔΟΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ	1990	1991	1992	1993
Ηλεκτρισμός, φωτιστήριο και ατμός	124	114	106	56
Υδρευση	140	157	264	248
Οικοδομήσεις και δημόσια έργα	5749	5532	6617	5680
Χονδρικό εμπόριο	361	514	591	495
Λιανικό εμπόριο	950	962	1456	1581
Εστιατόρια και ξενοδοχεία	494	427	525	446
Μεταφορές	1024	884	979	745
Αποθηκεύσεις	2	9	3	0
Επικοινωνίες	54	38	29	49
Τράπεζες και λοιπά οικονομικά ιδρύματα	16	14	16	29
Ασφάλειες	38	50	53	29
Διεκπεραίωση υποθέσεων	113	90	186	228
Ενοικιάσεις κινητών	0	2	8	7
Ενοικιάσεις ακινήτων	0	0	0	0
Κυβερνητικές υπηρεσίες	819	661	702	595
Υπηρεσίες υγιεινής	34	52	42	20
Παιδεία	115	140	127	130
Υπηρεσίες επιστημονικών ερευνών	23	14	0	10
Ιατρικές και Υγειονομικές υπηρεσίες	178	152	0	164
Κοινωνική πρόνοια και λοιπές επαγγελματικές οργανώσεις	634	526	0	524
Υπηρεσίες αναψυχής και πολιτισμού	200	119	0	56
Προσωπικές υπηρεσίες	56	33	0	34
Οικιακές υπηρεσίες	0	0	0	0
Μη δηλωμένο ακριβώς είδος οικονομικής δραστηριότητας	1706	1228	0	845
ΣΥΝΟΛΟ	27846	25185	25063	23959

ΠΙΝΑΚΑΣ 2(α)
Εργατικά ατυχήματα κατά κλάδο οικονομικής δραστηριότητας
ΕΤΟΣ 1994

ΚΛΑΔΟΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ	1994
Γεωργία	104
Δασοκομία	144
Αλιεία	64
Εξόρυξη άνθρακα, λιγνίτη, και τύρφης	0
Εξόρυξη μεταλλούχων μεταλλευμάτων	403
Αντληση πετρελαίου και φυσικού αερίου	8
Εξόρυξη μεταλλευμάτων ουρανίου και θορίου	0
Λοιπά μεταλλεία και λατομεία	99
Βιομηχανία ειδών διατροφής εκτός ποτών	1560
Καπνοβιομηχανία	131
Υφαντικές βιομηχανίες	813
Κατασκευή ειδών ένδυσης, κατεργασία και βαφή γουναρικών	440
Βιομηχανία ξύλου και φελλού εκτός επιπλοπ.	472
Βιομηχανία χάρτου	256
Εκτυπ. Εκδόσεις και συναφείς δραστηριότητες	189
Κατεργασία και δέψη δέρματος, ειδών ταξιδίου, τσαντιών, σέλες σάγματα και υποδήματα	125
Βιομηχανία προϊόντων εξ ελαστικού και πλαστικής ύλης	504
Χημικές βιομηχανίες	336
Βιομηχανία παραγώγων πετρελαίου και άνθρακα	104
Βιομηχανία προϊόντων εκ μη μεταλλικών ορυκτών, εκτός των παραγώγων πετρ. και ανθρ.	864
Βασικές μεταλλουργικές βιομηχανίες	392
Κατασκευή τελικών προϊόντων εκ μετάλλου, εκτός μηχανών και μεταφοράς υλικών	960
Κατασκευή μηχανών και συσκευών, εκτός των ηλεκτρικών και μέσων μεταφοράς	400
Κατασκευή ηλεκτρικών μηχανών, συσκευών και λοιπών ειδών	213
Κατασκευή αυτοκινήτων οχημάτων	66
Κατασκευή λοιπού εξοπλισμού μεταφορών	304
Κατασκευή μηχανών γραφείου και Η/Υ	13
Κατασκευή εξοπλισμού και συσκευών ραδιοφώνου, TV και επικοινωνιών	40
Κατασκευή ιατρικών οργάνων, οργάνων ακριβείας και οπτικών οργάνων	13
Κατασκευή επίπλων, λοιπές βιομηχανίες	450
Ανακύκλωση	3

ΠΙΝΑΚΑΣ 2(β)

Εργατικά ατυχήματα κατά κλάδο οικονομικής δραστηριότητας

ΕΤΟΣ 1994

ΚΛΑΔΟΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ	1994
Ηλεκτρισμός, φωταέριο και ατμός	51
Υδρευση	179
Οικοδομήσεις και δημόσια έργα	5866
Εμπόριο, συντήρηση και επισκευή αυτοκινήτων οχημάτων	445
Χονδρικό εμπόριο	882
Λιανικό εμπόριο	1098
Εστιατόρια και ξενοδοχεία	629
Μεταφορές	355
Μεταφορές μέσω υδάτινων οδών	11
Αεροπορικές μεταφορές	211
Βοηθητικές και συναφείς προς τις μεταφορικές δραστηριότητες	219
Επικοινωνίες	43
Τράπεζες και λοιπά οικονομικά ιδρύματα	19
Ασφάλειες	29
Ενδιάμεσοι χρηματοπιστωτικοί οργανισμοί	3
Ενοικιάσεις κινητών	11
Ενοικιάσεις ακινήτων	3
Πληροφορική και συναφείς δραστηριότητες	11
Άλλες επιχειρηματικές δραστηριότητες	171
Υπηρεσίες υγιεινής	261
Παιδεία	99
Υπηρεσίες επιστημονικών ερευνών	19
Διάθεση λυμάτων και απορριμμάτων	10
Δημόσια Διοίκηση και Άμυνα, υποχρεωτική Κοινωνική Ασφάλιση	843
Δραστηριότητες οργανώσεων	253
Υπηρεσίες αναψυχής και πολιτισμού	80
Άλλες δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών	234
Οικιακές υπηρεσίες	29
Ετερόδοκοι οργανισμοί και όργανα	1074
ΣΥΝΟΛΟ	22608

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. Εργατικό δίκαιο – Ιωάννης Παναγόπουλος
2. «Υγιεινή και ασφάλεια εργαζομένων» – ΟΑΕΔ
3. «Εργασιακό περιβάλλον» [Προβλήματα υγιεινής και ασφάλειας των εργαζομένων στην Ελλάδα] – Αθ. Βαλαβανίδης – Ν. Σαραφόπουλος
4. «Επαγγελματικοί κίνδυνοι της υγείας του υγειονομικού προσωπικού» (Ιατρικά Χρονικά) – Μπάζας Β.
5. ΥΕΕΤ (Υπηρεσία Επιστημονικής Ερεύνης και Τεχνολογίας)
6. «Βελτίωση συνθηκών εργασίας και προστασία εργαζομένων από ενοχλήσεις, κινδύνους και νόσους» – Τεχνική έκδοση, αριθμός 1
7. «Εργατικά – φορολογικά – δηλώσεις» - Δημήτρης Καραγιάννης
8. «Το δίκαιο των εργαζομένων» - Μιλτιάδης Λεοντάρης
9. «Εργατικό δίκαιο και ατομικές εργασιακές σχέσεις» – Ι. Κουκιάδης
10. «Νομοθεσία εργατική και ασφαλιστική» (εφαρμογή – νομολογία – ερμηνεία) – Κωνσταντίνος Λαναράς
11. «Διοίκηση του ανθρώπινου παράγοντα» – Δημήτρης Μουράντας
12. «Διοίκηση προσωπικού» (τα ανθρώπινα προβλήματα του Management) – Χαρ. Κων. Κανελλόπουλος
13. «Η κοινωνική ασφάλεια» – μετάφραση Ανδρέα Ψαρά
14. «Η πρόληψη των ατυχημάτων» – μετάφραση Αικατερίνη Τενεκίδου
15. «Στοιχεία εργατικού δικαίου» - Γρηγόρης Μεντής
16. «Οργάνωση χώρων εργασίας και πρόληψη ατυχημάτων» – Π. Αποστολάκης
17. Στατιστικές εργατικών ατυχημάτων στην Ελλάδα – Σπύρος Μπράνης
18. «Υγιεινή και Ασφάλεια των εργαζομένων» – Επιτροπή Υγιεινής και Ασφάλειας της εργασίας – Ν. Αχαΐας
19. «Μειώστε τον επαγγελματικό θόρυβο τώρα» – ΑΝΑΠΤΥΞΗ Α.Ε., Σύμβουλοι Επιχειρήσεων
20. «Υγεία και Εργασία» (Ιατρική της Εργασίας) – Μανώλης Γ. Βελονάκης

21. Κωδικοποίηση Διατάξεων και Οδηγιών Εφαρμογής του Κανονισμού των Βαρέων και Ανθυγιεινών Επαγγελματιών» – (ΙΚΑ) – Γκανιάτσος Κ.
22. «Το οικονομικό κόστος των εργατικών ατυχημάτων» – Στέλιος Παπαδόπουλος
23. «Εργατικά ατυχήματα και επαγγελματικές ασθένειες» – Ν. Σαραφόπουλος
24. «Τα ατυχήματα στην Ελλάδα» - Λ. Κατουσέλλη
25. «Πρακτικά θέματα στη διοίκηση προσωπικού» – Μιχάλης Παπαβασιλείου και Χρήστος Τζεκίνης
26. «Οργάνωση και διοίκηση» – του Σπύρου Ζευγαρίδη
27. «Προστασία – ασφάλεια και υγιεινή στην εργασία» – Ν. Σαραφόπουλος
28. «Οδηγός Υγιεινής και Ασφάλειας στην Εργασία» – Ν. Σαραφόπουλος
29. Εφημερίδα «Έθνος», «Πελοπόννησος», «Η Ημέρα»
30. Περιοδικό «Gente Barilla» // Luglio 1995»

Ευχαριστούμε πολύ το ΙΚΑ Πατρών, την Επιθεώρηση Εργασίας (Νομού Αχαΐας) και ιδιαίτερα τον Νίκο Σαραφόπουλο, το Εργατικό Κέντρο Πάτρας καθώς και τις εταιρείες MISKO και ΑΛΟΥΚΑΝΚΟ Α.Ε.

